

Kysymyksiä saarnateksteihin

1. vuosikerta

Mailis Janatuinen

2015–16

SISÄLLYS

1. adventtisunnuntai (Matt. 21:1-9)
2. adventtisunnuntai (Luuk. 21:25-33)
3. adventtisunnuntai (Matt. 11:2-10)
4. adventtisunnuntai (Matt. 1:18-24)
- Jouluaamu (Luuk. 2:1-20)
- Joulupäivä (Joh. 1:1-14)
- Tapaninpäivä (Matt. 10:16-22)
- Apostoli Johanneksen päivä (Joh. 21:18-24)
- Uudenvuodenaatto (Luuk. 13:6-9)
2. sunnuntai joulusta (Luuk. 2:41-52)
- Loppiainen (Matt. 2:1-12)
1. sunnuntai loppiaisesta (Matt. 2:13-17)
2. sunnuntai loppiaisesta (Joh. 2:1-11)
3. sunnuntai ennen paaston aikaa (Matt. 20:1-16)
- Kynttilänpäivä (Luuk. 2:22-33)
- Laskiaissunnuntai (Luuk. 18:31-43)
- Tuhkakeskiviikko (Luuk. 13:22-30)
1. paastonajan sunnuntai (Matt. 4:1-11)
2. paastonajan sunnuntai (Matt. 15:21-28)
3. paastonajan sunnuntai (Luuk. 11:14-26)
4. paastonajan sunnuntai (Joh. 6:1-15)
- Marian ilmestyspäivä (Luuk. 1:26-38)
- Palmusunnuntai (Joh. 12:12-24)
- Pitkäperjantai (Luuk. 23:32-46)
- Pääsiäisyö (Mark. 16:1-8)
- Pääsiäispäivä (Luuk. 24:1-12)
2. Pääsiäispäivä (Luuk. 24:13-35)
1. sunnuntai pääsiäisestä (Joh. 20:19-31)
2. sunnuntai pääsiäisestä (Joh. 10:11-16)
3. sunnuntai pääsiäisestä (Joh. 16:16-23)
4. sunnuntai pääsiäisestä (Joh. 16:5-15)
5. sunnuntai pääsiäisestä, rukoussunnuntai (Joh. 16:23-33)
6. sunnuntai pääsiäisestä (Joh. 15:26-16:4)

Helluntai (Joh. 14:23-29)
Pyhän kolminaisuuden päivä (Joh. 3:1-15)
2. sunnuntai helluntaista (Luuk. 16:19-31)
3. sunnuntai helluntaista (Luuk. 14:16-24)
4. sunnuntai helluntaista (Luuk. 15:1-10)
5. sunnuntai helluntaista (Luuk. 6:36-42)
Juhannuspäivä (Luuk. 1:57-66)
Apostolien päivä (Luuk. 5:1-11)
7. sunnuntai helluntaista (Matt. 5:20-30)
Kirkastussunnuntai (Matt. 17:1-8)
9. sunnuntai helluntaista (Matt. 7:15-23)
10. sunnuntai helluntaista (Luuk. 16:1-9)
11. sunnuntai helluntaista (Luuk. 19:41-48)
12. sunnuntai helluntaista (Luuk. 18:9-14)
13. sunnuntai helluntaista (Mark. 7:31-37)
14. sunnuntai helluntaista (Luuk. 10:25-37)
15. sunnuntai helluntaista (Luuk. 17:11-19)
16. sunnuntai helluntaista (Matt. 6:25-34)
17. sunnuntai helluntaista (Luuk. 7:11-16)
18. sunnuntai helluntaista (Luuk. 14:1-6)
19. sunnuntai helluntaista (Matt. 22:34-40)
Mikkelinpäivä (Matt. 18:1-10)
21. sunnuntai helluntaista (Matt. 22:1-14)
Uskonpuhdistuksen muistopäivä (Joh. 4:46-53)
23. sunnuntai helluntaista (Matt. 18:23-35)
24. sunnuntai helluntaista (Matt. 22:15-22)
25. sunnuntai helluntaista (Matt. 9:18-26)
Valvomisen sunnuntai (Matt. 25:1-13)
Tuomiosunnuntai (Matt. 25:31-46)

KUNINKAASI TULEE NÖYRÄNÄ

1. adventtisunnuntai (1. vsk.): Matt. 21:1–9 (tässä 1–11)

Taustaa: Viimeinen Juudan kuningas oli viety Jerusalemissa pakkosiirtoon vuonna 586 eKr. Nyt kansa odotti merkkiä, oliko Jeesus todella odotettu Messias-kuningas. Aasi oli Sakarjan kirjassa ennustettu merkki. Jeesus todella olikin suuren kuninkaan Daavidin poika noin 30. polvessa, mutta tämä seikka ei ollut yleisesti tunnettu. ”Tytär Siion” tarkoittaa Jerusalemiä ja koko Jumalan kansaa (5).

Riemusaatto

- Mitä ihmiset yleensä odottavat kuninkaalta, joka ratsastaa riemusaatossa pääkaupunkiinsa?
- Mikä oli mahdollisesti Jeesuksen ja aasin omistajan suhde (2–3)?
- Miksi opetuslapset ja kansanjoukko levittivät vaatteita sekä aasin selkään että tielle (6–8)?
- Kuka tuon kulkueen oli suunnitellut?

Kuninkuus

- Mikä on ero aasin ja hevososen selässä ratsastavan miehen välillä?
- Miksi Jeesus-kuningas päätti ratsastaa pääkaupunkiinsa aasilla, ei hevosella (4–5)?
- Mistä ihmiset tiesivät Jeesuksen olevan Daavidin poika (ks. myös 20:31)?
- Mikä Jeesuksen käytöksessä oli kuninkaallista?
- Miksi kansa uskalsi huutaa Daavidin poikaa, vaikka se oli roomalaisten mielestä kapinan lietsomista?
- Tähän asti Jeesus oli salannut kuninkuutensa. Miksi hän nyt piti itsestään selvänä, että häntä kohdeltiin kuninkaana?
- Mikä ero on yleensä kuninkaiden ja Jerusalemiin ratsastavan Jeesuksen käytöksessä?
- Miksi Jeesuksen piti kuolla kuninkaana?

Kansa

- Luuletteko, että Jeesus iloitsi kansan mielenilmauksista? Perustelkaa vastauksenne.
- Monenko prosenttia näistä ihmisistä arvelette huutaneen ristiinnaulitise-huutoa viiden vuorokauden kuluttua?

Hoosianna (suomeksi: ”Oi Herra auta / pelasta!”)

- Mitä kaikkia merkityksiä jakeen 9 pyyntöön sisältyy?
- Miksi avunhuuto sopii paremmin Jeesus-kuninkaan tervetuloitukseksi kuin eläköön-huuto?
- Mikä jakeessa 11 on hämmästyttävää?
- Miten Jerusalemiin ratsastus vaikutti seuraavan viikon tapahtumiin?

Sinä ja minä

- Mitkä asiat ovat saaneet sinut huutamaan apua Jeesukselta viime aikoina? (Voit vastata myös hiljaa.)
- Miksi juuri avunhuuto Jeesukselle on parasta jouluvalmistelua?

Ilosanoma: Lue vielä kerran jae 5 ja vaihda ”tytär Siionin” kohdalle oma nimesi.

KUNINKAASI TULEE KUNNIASSA

2. adventtisunnuntai (1. vsk.): Luuk. 21:25–33 (tai 25–36)

Taustaa: Nämä Jeesuksen ennustukset kansojen ahdistuksesta ovat hyvin ajankohtaisia viimeaikaisten tapahtumien valossa. Jeesuksen tulo on ”Herran päivä”, josta jo VT:n profeetat ennustivat. Se on jumalattomille kauhun, mutta Jumalan lapsille pelastuksen päivä.

Jae 25. Lukekaa jae molemmista käännöksistä.

- Miltä sinusta tuntuu ajatella maailman loppua ja kaikkea sitä, mitä sitä ennen tapahtuu?
- Mitä voisivat tarkoittaa merkit auringossa, kuussa ja tähdissä? Miettikää eri mahdollisuuksia.
- Miksi ahdistus ja epätoivo lisääntyy koko ajan kansojen keskuudessa?
- Meri ja aallot tarkoittavat tietenkin myrskyjä ja tsunameja, mutta usein ne viittaavat Raamatussa myös kansojen liikkeisiin. Millaisiin mullistuksiin tämä jae voi siis viitata?

Jae 26

- Kuvitelkaa, millainen maailman tilanne saa ihmiset reagoimaan, kuten jae 26 kuvaa?
- Yleensä ihmiset kieltävät sellaisen tulevaisuudenkuvan johon eivät halua uskoa. Mikä saa koko maailman odottamaan tässä tilanteessa katastrofia?
- Miten taivaiden voimat voivat järkkyyä. Miettikää eri mahdollisuuksia.
- Miten luulet itse reagoivasi, jos elät sinä aikana, jota nämä jakeet kuvaavat?

Jae 27

- Kuvitelkaa hetkeä, kun Jeesus tulee takaisin. Mitä ihmiset sanovat nähdessään Jeesuksen pilvissä? Mitä sinä itse sanot?
- Kumpaa sinun on helpompi kuvitella, omaa tai läheistesä kuolemaa vai Jeesuksen paluuta? Miksi?

Jae 28

- Tekstimme kuvaa kahdenlaisia odottajia. Verratkaa jakeen 26 odottajia jakeen 28 odottajiin. Mikä ero heidän välillään on?
- Miten kristityt voivat olla rohkeita ja pää pystyssä silloinkin, kun koko muu maailma on kauhun vallassa?
- Miten me Jeesuksen tulon odotus voisi muuttua meille vapautuksen päivän odotukseksi?

Jakeet 29–31

- Mitä kesän odotus merkitsee sinulle joka vuosi?
- Mitä Jeesus tahtoo meille sanoa tämän pienen vertauksen kautta?
- Jotkut ajattelevat, että viikunapuu tarkoittaa Israelia. Miten tämä jae siinä tapauksessa pitäisi tulkita?

Jae 32

- Miten on selitettävissä, että Jeesuksen sukupolvi katosi, eikä maailman loppu tullutkaan?
- Mitä ajattelette selityksestä, että se sukupolvi, joka näki Israelin valtion synnyn, ei katoa ennen Jeesuksen paluuta?

Jae 33

- Miten jakeen 26 ”odottajat” ja jakeen 28 ”odottajat” suhtautuvat Jeesuksen sanoihin?
- Mitä Jumalan sana merkitsee sinulle, kun valmistaudut maailman loppuun? (Minkä verran sinä tutkit sitä päivittäin?)

Jakeet 34–36 (jos on aikaa)

- Miettikää, miksi Jeesus mainitsee nimenomaan alkoholin väärinkäytön ja elatuksen murheet asioina, jotka estävät meitä valmistautumasta Herran päivään?
- Miksi Herran päivän pitää olla kuin paula tai ansa?
- Miten me voisimme pysyä valveilla ja rukoilla joka aika? (Miten kärsimys ja synti vaikuttavat valvomiseen?)

Ilosanoma: Myös pitkäperjantai oli Herran päivä. Aurinko pimeni, maa järisi. Koko maailman ahdistus ja epätoivo oli silloin Jeesuksen päällä. Herran päivää odottaessamme meidän kristittyjen ei tarvitse kantaa ahdistusta syntiemme tähden, koska Jeesus on sen jo kantanut. Siksi voimme rohkaista itsemme, nostaa päämme ja odottaa hänen tuomaansa vapautusta. On tulossa ihana kesä, ei jääkausi!

TEHKÄÄ TIE KUNINKAALLE

3. adventtisunnuntai (1. vsk.): Matt. 11:2–10

Taustaa: Johannes Kastaja oli tässä vaiheessa noin 30–vuotias. Hän oli kastanut Jeesuksen ja nähnyt Pyhän Hengen laskeutuvan taivaasta tämän päälle. Jeesus lainaa profeetta Jesajan kirjaa Johannekselle lähettämässään vastauksessa. Vetäjä lukee piirin aluksi seuraavat jakeet: Jes. 35:5,6 ja 61:1.

1. Johannes Kastaja pidätettiin kesken kukoistavan evankelioimistyönsä, koska hän oli arvostellut kuningas Herodeksen seksielämää. Mitkä seikat olivat vangitulle Johannekselle tässä tilanteessa ehkä erityisen vaikeita kestää?

- Kun Johannes oli tavannut ensimmäisen kerran Jeesuksen, hän oli sanonut: ”Katsokaa, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin” (Joh. 1:29). Mikä sai hänet nyt epäilemään entistä vakaumustaan?

2. Mikä johtopäätös Johanneksen olisi pitänyt tehdä omasta elämästään, jos olisi käynyt ilmi, ettei Jeesus ollutkaan Kristus?

- Missä tilanteessa sinä (mahdollisesti) olet epäillyt Jeesuksen jumaluutta?

3. Luuletko, että Johannes oletti Jeesuksen tulevan ja vapauttavan hänet vankilasta ihmeen avulla (2–3)? Perustele vastauksesi.

- Miettikää, miksi Jeesus ei käynyt katsomassa Johannesta vankilassa?

4. Miksi Jeesus ei vastannut Johanneksen kysymykseen yksinkertaisesti näin: ”Kyllä minä olen Messias. Teidän ei tarvitse odottaa ketään muuta”? Miksi Jeesus tahtoi sen sijaan vastata Vanhan testamentin sitaatilla?

- Miltä sinusta tuntuu saada surujesi keskelle ystävältäsi raamatunlause lohdutukseksi?

5. Miksi Jeesus jätti Jesajan lainauksesta pois sen lupauksen, että Messias myös vapauttaisi vangitut (vrt. Jes. 61:1)?

- Mitkä Jeesuksen sanoista Johannes voi soveltaa itseensä?

6. Sana ”ilosanoma” merkitse ennen kaikkea syntien anteeksiantamusta (5)? Minkä syntien tähden Johannes tarvitsi Jumalan anteeksiantoa tässä tilanteessa?

- Miksi Jumalan täytyy joskus tehdä lapsensa yhtä ”köyhiksi” kuin mitä Johannes oli vankilassa?

7. Mitä tarkoittavat Jeesuksen sanat jakeessa 6? (Vanha käännös: ”Autuas se, joka ei loukkaannu minuun.”)

- Miten meidän pitäisi tämän tekstin mukaan toimia, jos loukkaannumme siihen tapaan, miten Jeesus meitä ja meidän rakkaitamme kohtelee?
- Mitä luulette Johanneksen ajatelleen Jeesuksen vastauksesta? (Saiko hän rauhan ennen kuolemaansa?)

8. Johannes oli ollut uskova koko ikänsä. Miten hänen uskonsa ehkä muuttui Jeesuksen viimeisen kontaktin vaikutuksesta?

- Mitä Johannes ehkä ajatteli elämästään ja kuolemastaan sillä hetkellä, kun Herodeksen pyövelit tulivat katkaisemaan hänen kaulansa?

9. Mitä Jeesus tahtoi sanoa Johanneksesta jakeiden 7–9 kautta?

10. Mitä Jeesus sanoi itsestään jakeen 10 kautta, joka on lainaus Malakian kirjasta ja Vanhan testamentin viimeisestä luvusta?

Ilosanoma: Jeesuksen tehtävä oli ”ilmoittaa köyhille hyvä sanoma, parantaa ne, joiden mieli on murtunut, julistaa vangituille vapautusta... lohduttaa kaikkia murheellisia” (Jes. 61:1–3). Tätä kaikkea hän tahtoo tehdä sinullekin tänä adventtina. Siksi sinulle on surusi annettu, ja siksi sinusta on tehty yhtä köyhä kuin Johanneksesta vankilassa, että hänen hyvä sanomansa sinulle kelpaisi.

HERRAN SYNTYMÄ ON LÄHELLÄ

4. adventtisunnuntai (sama joka vuosi): Matt. 1:18–25

Taustaa: Luukas kertoo evankeliuminsa alussa, miten enkeli ilmestyi Marialle, joka oli kihloissa Joosefin kanssa. Enkeli ilmoitti Marian tulevan raskaaksi Pyhästä Hengestä (Lk. 1:26–38). Mooseksen lain mukaan kihlaus oli yhtä sitova kuin avioliittokin, ja uskottomuus kihlauksen aikana rangaistiin samalla tavalla kuin aviorikos: kivittämällä. Seksuaalielämä oli lupa aloittaa vasta avioliiton solmimisen jälkeen (5. Ms. 22).

1. Mistä huomamme, että Joosef todella epäili Marian pettäneen häntä (18–19)?
 - Minkä luulette olleen Joosefille kaikkein vaikeinta tässä tilanteessa?
 - Mitä arvelette: puhuiko Maria Joosefille enkelin vierailusta? Jos ei, niin miksi ei? Jos puhui, niin miksei Joosef uskonut häntä?
2. Miksi Joosef ei tahtonut kostaa vääryyttä eikä vetää Marian perhettä oikeuteen, minkä hän Mooseksen lain mukaan olisi voinut tehdä?
 - Miksi meidän on niin vaikeaa olla kostamatta silloin, kun meidät on petetty?
 - Mitä Joosef ehkä tunsu Mariaa kohtaan siinä tilanteessa, jota jakeet 18–19 kuvaavat?
3. Miksei Jumala lähettänyt enkeliä Joosefin luo samana päivänä, kun hän lähetti hänet Marian luo (20)?
 - Miksi Joosefin rakkautta piti koetella näin rankalla tavalla?
 - Mitä me opimme silloin, kun joudumme epäilemään läheistemme rakkautta?
4. Neitseestäsyntyminen tarkoittaa sitä, että siittiösolu tuli Marian kohtuun tämän maailmankaikkeuden ulkopuolelta. Millä perusteella Joosef pystyi uskomaan neitseestäsyntymiseen, vaikkei mitään vastaavaa ollut tapahtunut koskaan ennen maailmassa (20–23)?
 - Mitkä seikat tekstissämme osoittavat, ettei neitseestäsyntyminen ole keksitty juttu?
5. Miettikää, miksi juuri neitseestäsyntyminen on monille (teologeille) kaikkein vaikein kristinopin kohta uskottavaksi, vielä vaikeampi kuin muut Raamatun ihmeet?
 - Miten neitseestäsyntyminen ja Jumala-kuva kuuluvat yhteen? (Miksi Jeesus ei olisi voinut pelastaa kansaansa sen synneistä, jos hän olisi ollut vain Marian ja Joosefin poika?)
6. Muistuta mieleesi ne synnit, joilla rikoit menneenä vuonna läheistesi elämää. Lue sitten jae 21 siten, että asetat oman nimesi kansa-sanana tilalle. Mitä tämä jae sinulle sanoo tällä tavalla luettuna?
7. Miksi Joosef päätti olla koskematta rakkaaseen kihlattuunsa, vaikka he asuivat nyt saman katon alla (25)?
 - Miksi itsensä hillitsemisen opetteleminen on tärkeää jokaiselle ihmiselle?
8. Luultavasti kaikki nasaretilaiset pitivät Joosefia Marian lapsen isänä. Luuletteko, että tämä koetti puhdistaa mainettaan omiensa ja Marian sukulaisten edessä? Miksi, miksi ei?
 - Miettikää, miksi Jumala valitsi juuri Joosefin oman Poikansa kasvatusisäksi?

Ilosanoma: Ilmeisesti Joosef ehti kuolla, ennen kuin Jeesus aloitti julkisen toimintansa. Hän tiesi kuitenkin pääasian: että Jeesus oli tullut pelastamaan kansaansa (myös kasvatusisäänsä) heidän synneistään.

TEILLE ON SYNTYNYT VAPAHTAJA

Jouluaamu (sama joka vuosi): Luuk. 2:1–20

Taustaa: Luukkaan 1. luvussa on kerrottu, miten Maria tuli raskaaksi Pyhästä Hengestä. Sukulaiset ja naapurit tietenkin luulivat, että lapsi oli Joosefin. Juudeassa paimenia syrjittiin tuohon aikaan, koska he eivät kyenneet pitämään sapattia. Heitä ei hyväksytty oikeuteen todistajiksi väitetyn epäluotettavuutensa tähden. Vanhassa testamentissa enkelit olivat ilmestyneet vain suurille Jumalan miehille.

1. Miettikää, millaiset tunnelmat vallitsevat maassa, jossa miehitysvalta suunnittelee yleistä verotusta ja määrää kaikki ihmiset ilmoittautumaan veroluetteloon syntymäkaupungissaan (1–3)?
2. Mitatkaa matka Nasaretista Betlehemiin. Montako päivää suunnilleen tuollainen matka kestää, jos kuljetaan jalkaisin (4)?
 - Roomalaisille riitti, kunhan yksi henkilö perheestä kävi ilmoittautumassa veroluetteloon. Miettikää, miksi 9. kuukaudella oleva Mariakin halusi lähteä Joosefin mukaan hankalalle matkalle (5)?
3. Miksi Betlehemin sukulaiset eivät ottaneet Mariaa ja Joosefia katonsa alle, vaikka synnytyspoltot olivat jo alkaneet (6–7)?
4. Mietitään seuraavaksi paimenten elämää. Mitkä olivat heidän ilonaiheensa, entä murheensa (8)?
 - Mikä oli ehkä paimenten suhde Jumalaan, jonka käskyjä he eivät pystyneet täyttämään?
5. Jakeessa 9 sanotaan alkutekstin mukaan, että ”suuri pelko” valtasi paimenet. Mitä nämä miehet oikein pelkäsivät?
 - Mitä sinä pelkää eniten tänä jouluna? (Voit vastata joko ääneen tai hiljaa.)
6. Mikä enkelin sanoissa teki paimenet erityisen iloisiksi (10–11)?
 - Mitä sinulle merkitsee tänä jouluna, että sinulle ja rakkaillesi on syntynyt Vapahtaja?
 - Mistä asioista odotat Vapahtajaltasi vapautusta tänä jouluna? (Voit vastata myös hiljaa mielessäsi.)
7. Mitä paimenet ehkä ajattelivat kuullessaan, että kauan kaivattu Vapahtaja nukkuu eläinten syöttökaukalossa (12)?
 - Miksi Jumala tahtoi näyttää Poikansa paimenille heti samana yönä, kun tämä oli syntynyt?
8. Mitä syytä enkeleillä oli iloita siinä tilanteessa, kun Jumala oli juuri syntynyt lian, kylmyyden, vihollisten ja bakteerien keskelle (13–14)?
 - Miksi maailman Vapahtajan piti syntyä tuollaisissa olosuhteissa?
9. Miettikää, miten paimenet onnistuivat löytämään oikean navetan keskellä yötä; heillehän ei ollut kerrottu osoitetta eikä vanhempien nimeä (15)?
 - Mikä paimenten kertomuksessa lohdutti eniten Mariaa ja Joosefia, joilla oli takanaan todella rankka vuorokausi (16–17)?
 - Miksi Jumala ei lähettänyt enkeleitään Marian ja Joosefin luo talliin, miksi sen sijaan paimenten luo?
10. Paimenet kertoivat näkemästään ja kuulemastaan monille ihmisille (20). Miksi koko Betlehemin kaupunki ei rientänyt tuota lasta palvomaan?
 - Meni 30 vuotta, ennen kuin Jeesuksesta tuli kuuluisa. Useimmat paimenista olivat varmaan jo kuolleet sitä ennen. Mikä paimenten elämässä muuttui tämän yhden ainoan kohtaamisen perusteella? Mitkä asiat taas pysyivät samana?

Ilosanoma: Enkelit lauloivat jouluyönä ilosta ja rauhasta, jotka tulevat sinunkin osaksesi. Niillä oli kuitenkin hintansa, joka Jeesuksen täytyi maksaa. Hän aloitti hinnan maksamisen seimessä ja päätti sen ristillä.

SANA TULI LIHAKSI

Joulupäivä (sama joka vuosi): Joh. 1:1–14

Taustaa: Johanneksen evankeliumin alku muistuttaa koko Raamatun alkua: ”Alussa Jumala loi taivaan ja maan” (1. Ms. 1:2). Kreikankielinen ilmaus ”logos” tarkoittaa paitsi sanaa myös järkeä ja koko luomakuntaa hallitsevaa periaatetta. Juutalaisille ”logos” taas merkitsi Jumalan sanaa.

1. SANA (jakeet 1–3; 14)

- Selitä omin sanoin näiden neljän jakeen sisältö.
- Mitä ”sana” ja ”puhe” merkitsevät kahden persoonan välisessä yhteydessä?
- Miksi ”sana” on kristillisessä uskossa tärkeämpi kuin esimerkiksi kokemus?
- Jos meillä ei olisi Jumalan sanaa, miten voisimme tuntea Jumalan?
- Mitä tarkoitetaan, kun Jeesusta kutsutaan Jumalan Sanaksi?

2. VALO (jakeet 4–5, 9–10)

- Mitä jakeet 4–5 tarkoittavat?
- Mitä yhteistä Jeesuksella on valon kanssa?
- Mitä tässä yhteydessä tarkoittaa se, ettei pimeys ”voita valoa” (uusi käännös) tai ettei se ”käsitä valoa” (vanha käännös, jae 5)?
- Mitä sinulle merkitsee tänä jouluna, ettei pimeys tule koskaanvoittamaan valoa tässä pahassa maailmassa, sinun elämässäsi tai rakkaittesi elämässä?

3. JOHANNES KASTAJA (jakeet 6–8)

- Mikä oli Johannes Kastajan tehtävä tämän tekstin mukaan?
- Vertaa Johanneksen tehtävää siihen tehtävään, jonka olet itse Jumalalta saanut. Mitä yhteistä, mitä eroa?

4. MAAILMA (jakeet 9–11)

- Millainen paikka ”maailma” on näiden jakeiden mukaan?
- Miksi maailma ei tunne Jeesusta tänäkään päivänä?

5. MITEN TULLAAN JUMALAN LAPSEKSI (jakeet 12–13)

- Miten tekstimme mukaan tullaan Jumalan lapseksi?
- Miksi kukaan ei voi tuulla Jumalan lapseksi luonnollisen syntymän kautta?
- Milloin sinusta on tullut Jumalan lapsi?

6. SANAN KIRKKAUS (jake 14)

- Millaista oli se kirkkaus, joka loisti Jeesuksesta hänen eläessään ihmisenä tässä maailmassa?
- Miksi useimmat ihmiset eivät nähneet Jeesuksessa mitään erityistä kirkkautta?
- Mitä me olemme oppineet Jumalasta sen kautta, että hän tuli lihaksi eli ihmiseksi?

Ilosanoma: Jeesus ja Sana ovat sama asia. Joka ottaa vastaan Raamatun Sanan, se ottaa vastaan Jeesuksen. Joka hylkää Raamatun, se hylkää Jeesuksen. Jeesuksen sana on se valo, joka loistaa tänäkin päivänä elämäsi pimeyteen. Vain siitä voit kuulla, että syntisi annetaan anteeksi ja saat Jumalalta ”armon armon päälle”.

KRISTUKSEN TODISTAajat

Tapaninpäivä (1. vsk.): Matt. 10:16–22

Taustaa: Tämä on osa puhetta, jonka Jeesus piti opetuslapsilleen lähettäessään heidät ensimmäistä kertaa evankeliumin työhön. Miehet läksivät liikkeelle pareittain, ja heidän oli määrä parantaa sairauksia ja ajaa ulos riivaajia (jae 10:1). Jeesus varoitti ennen lähtöä vaikeuksista, jotka tulisivat heitä kohtaamaan. Voimme soveltaa hänen sanansa myös tänä lopun aikana tapahtuvaan *opetuslasten lähettämiseen*.

Jae 16

- Mitä ajattelisitte lammaspaimenesta, joka ajamalla ajaisi laumansa susien sekaan?
- Mitä Jeesus tahtoo sanoa verratessaan evankeliumin vihollisia susiin?
- Millä perusteella Jeesus voi lähettää opetuslapsensa ”susilauman” sekaan?
- Jeesus kutsui itseään hyväksi paimeneksi. Mitä valoa tämä seikka tuo siihen tilanteeseen, kun kristityt lähetetään kuin lampaat susien keskelle?
- Millaista älykkyyttä opetuslasten pitää oppia käärmeiltä?
- Jotkut ovat sitä mieltä, että Jeesus viittaa tässä paratiisiin käärmeeseen eli paholaiseen. Mitä mieltä olette tästä tulkinnasta?
- Kyyhkynen oli ainoa lintu, joka kelpasi Mooseksen lain mukaan uhrieläimeksi. Siksi sitä pidettiin viattomana. Millaista viattomuutta opetuslasten piti oppia kyyhkyseltä?
- Vertaa jae 16 Jeesuksen elämään. Missä suhteessa hän oli älykäs kuin käärme ja viaton kuin kyyhkynen. (Vastaukset tämän tekstin ulkopuolelta.)

Jakeet 17–18. Jeesuksen ennustus toteutui pian tämän jälkeen, kun alkukirkon kristittyjä vedettiin oikeuteen ja ruoskittiin synagogissa. Sitähän teki myös Paavali ollessaan seurakunnan vainooja.

- Alkukristittyjä ruoskittiin synagogissa, siis jumalanpalveluspaikoissa. Onko mielestänne ajateltavissa, että kristittyjä tullaan joskus ”ruoskimaan” kirkkojen sisäpuolella? Miksi, miksi ei?
- Mitä tarkoittaa käytännössä, että Jeesuksen opetuslasten on kavahdettava ihmisiä / pidettävä varansa heidän suhteensa?
- Miettikää, mistä ”rikoksista” lopun ajan ihmiset vetävät kristittyjä oikeuden eteen ja ruoskivat heitä?
- Oikeuteen joutuminen tuottaa yleensä häpeää sille ideologialle, jota syytetty tunnustaa. Miksi Jeesuksen opetuslasten oikeudenkäynnit muuttuvat kuitenkin todistuskokoukseksi?
- Mistä nämä oikeudenkäynnit ovat todistuksena pakanoille (uusi käänös: kansoille)?
- Miten nämä jakeet toteutuivat Jeesuksen elämässä? (Vastaukset tämän tekstin ulkopuolelta.)

Jakeet 19–20

- Mikä on tämän Jeesuksen lupauksen merkitys vainotuille kristityille?
- Mitä jae 20 tarkoittaa?
- Miksi Jeesus nimittää Pyhää Henkeä tässä kohtaa ”teidän Isänne Hengeksi”?

Jae 21

- Millä keinolla perhesiteet saadaan siinä määrin tuhotuksi, että tällaista voi tapahtua?
- Miksi Jeesus jättää sisaret ja äidit pois tästä lauseesta? Onko se mielestänne pelkkä yksinkertaistus vai tahallinen poisjättö?

Jae 22

- Miettikää, mikä on tämän valtavan ja maailman laajuisen kristittyihin kohdistuvan vihan syy?
- Millaista kristittyjen elämä on siinä vaiheessa, kun koko muu maailma vihaa heitä?
- Millä eri tavoilla viha kristittyjä kohtaan ehkä ilmenee?
- Mistä Jeesuksen opetuslapsi saa voiman pysyä vahvana tuollaisen vihan keskellä?
- Mitä tapahtuu niiden ihmisten sydämessä, jotka luopuvat uskosta vainon keskellä?
- Mitä Jeesus tarkoittaa sanalla loppu?
- Miltä opetuslapsista ehkä tuntui kuulla nämä varoitukset ennen ensimmäiselle evankelioimismatkalle lähtöään?
- Miltä sinusta tuntuu kuulla nämä Jeesuksen sanat, kun ajattelet omaasi ja lastesi tulevaisuutta?

Ilosanoma: Jeesus kulkee vainon tien alusta loppuun opetuslastensa edellä. Hän seisoo rinnallamme oikeudenkäyntien ja kidutustenkin keskellä. Me emme joudu kokemaan mitään, mitä hän ei olisi itse jo kokenut. Toisin kuin hänen ristiinsä, ei meidän ristiimme sisälly mitään syyllisyyden taakkaa, sillä sen hän on jo kantanut puolestamme ristinpuulle.

JUMALA ON RAKKAUS

Apostoli Johanneksen päivä (1. vsk.): Joh. 21:18–24 (tässä 18–25)

Taustaa: Johannes oli Jaakobin veli ja kalastusfirman omistaja Sebedeuksen poika Kapernaumista. Jeesus nimitti näitä veljeksiä Ukkosenjylinän pojiksi (Mk. 3:17). Perhe myi kalaa ylimmäiselle papille, ja tämän tuttavuuden perusteella Johannes pääsi Kaifaan palatsin pihalle, kun Jeesusta oltiin tuomitsemassa. Ainoana opetuslapsena hän myös seiso i ristin juurella. Myöhemmin Johannes tuli tunnetuksi rakkauden apostolina. Evankeliuminsa hän kirjoitti ollessaan jo vanha mies. Siinä hän kutsui itseään ”siksi opetuslapseksi, jota Jeesus rakasti”.

Taustakysymykset (Vastaukset tulevat tämän tekstin ulkopuolelta.)

- Kun muut opetuslapset pakenivat Jeesusta pidätettäessä, Johannes ja Pietari seurasivat häntä ylimmäisen papin pihaan. Mitä se näistä kahdesta osoittaa?
- Miksi Johannekselta ei tentattu mitään ylimmäisen papin pihalla, vaikka Pietarilta tentattiin?
- Mitä Johannes ehkä ajatteli, kun hän kuuli Pietarin kieltävän Herransa?
- Mikä sai Johanneksen menemään seuraavana päivänä ristin juurelle, vaikka kukaan muu opetuslapsi ei sinne mennyt?

Jakeet 18–19. Jeesus on juuri päässyt kysymästä Pietarilta, rakastaako tämä häntä.

- Mitä Johannes ehkä ajatteli kuullessaan ennustuksen Pietarin marttyyrikuolemasta?
- Mitkä saattoivat olla Johanneksen ja Pietarin suhteen kipukohdat?

Jae 20

- Miettikää, miksi Johannes läksi Jeesuksen ja Pietarin perään?
- Miksi Johannes nimitti itseään ”siksi opetuslapseksi, jota Jeesus rakasti”? Eikö Jeesus siis rakastanut kaikkia opetuslapsiaan yhtä paljon?
- Voisitko sinä ajatella kutsuvasi itseäsi ”siksi opetuslapseksi, jota Jeesus rakastaa”? Miksi voit, miksi et voi?
- Miten voisimme saada sen uskon, että olemme juuri se opetuslapsi, jota Jeesus rakastaa ihan erityisesti?
- Mitä se osoittaa, että Johannes sai nojata Jeesuksen rintaa vasten viimeisellä ehtoollisella?

Jakeet 21–22. Pietari oli juuri kuullut, että hän kuolisi marttyyrikuoleman.

- Mitä Pietari tarkoitti tällä kysymyksellä?
- Mitä Jeesus tarkoitti Pietarille antamallaan vastauksella?
- Miten voisimme soveltaa tämän keskustelun oman seurakuntamme elämään?
- Mitä tapahtuu, jos kristityt vertailevat omia vaikeuksiaan toisten kristittyjen vaikeuksiin?

Jakeet 23–24

- Mitä Johannes kertoo itsestään näissä jakeissa?
- Miksi Johannes käyttää itsestään kiertoilmaisuja?
- Mistä me tiedämme, että Johanneksen evankeliumi puhuu totta?
- Mitä Jeesuksen ennustus vaikutti ehkä Johanneksen loppuelämään?
- Miettikää, miten ukkosenjylinän pojasta tuli loppujen lopuksi rakkauden apostoli?
- Johannes kirjoitti Ilmestyskirjan ollessaan vankina Patmoksen saarella. Mitä se ehkä vaikutti hänen loppuelämäänsä, että hän tiesi, millaiset katastrofit maailmaa odottivat?
- Kaikki muut opetuslapset kärsivät marttyyrikuoleman paitsi Johannes. Miettikää, miksi juuri hän siltä säästy?

Jae 25

- Mitä tämä jae kertoo meille Jeesuksesta?
- Mitä tämä jae kertoo meille Johanneksen evankeliumista?

Ilosanoma: Johannes oli varma siitä, että Jeesus rakasti häntä. Mekin voimme olla siitä varmoja, kun katsomme ristiä. Juuri Johannes kirjoitti nämä sanat: ”Siinä on rakkaus – ei siinä, että me olemme rakastaneet Jumalaa, vaan siinä, että hän on rakastanut meitä ja lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovitukseksi.” (1. Joh. 4:10.)

AIKAMME ON JUMALAN KÄDESSÄ

Uudenvuodenaatto (sama joka vuosi): Luuk. 13:6–9

Taustaa: Tämä vertaus tarkoitti alun perin Israelia, jonka keskuudessa Jeesus oli toiminut kolme vuotta saamatta siitä juuri mitään hedelmää. Mutta vertaus puhuu myös kaikkien aikojen kristityistä ja kirkkoista. siis myös meistä itse kustakin. Sinä olet viikunapuu, Jumala on omistajasi ja Jeesus puutarhurisi.

1. Viinitarhaa varten valitaan yleensä paras mahdollinen maaperä. Mitä Jeesus tahtoi sanoa omasta kansastaan verrattessaan sitä viikunapuuhun, joka kasvaa viiniköynnösten seassa?

- Mitä vahinkoa hedelmätön viikunapuu aiheuttaa ympärillään kasvaville viiniköynnöksille?

2. Mitä hedelmää Jumala odotti Israelin kansalta sen pitkän historian aikana ja erityisesti Jeesuksen aikana?

- Mistä syystä Israelin kansa ei kantanut sitä hedelmää, jota Jumala siltä odotti?

3. Millaista hedelmää Jumala odottaa meidän kirkoltamme?

- Mitä luulette Jeesus-puutarhurin sanovan tänä uudenvuoden aattona, kun hän katselee meidän kirkkoamme?

4. Mitä hedelmää Jeesus on odottanut sinun elämästäsi menneenä vuonna? Saiko hän sen, mitä odotti? (Voit vastata myös hiljaa sydämässäsi.)

- Mitkä ovat ne syyt, jotka estävät hedelmän kasvua elämässäsi?

5. Miettikää, miksi vertauksemme puutarhuri ei haluaisi kaataa hedelmätöntä viikunapuuta?

- Millä perusteella Jeesus rakastaa myös niitä kristittyjä, jotka eivät kannata hedelmää?

6. Kuvittele sielusi silmillä, miten Jeesus seisoo tänä uutena vuonna pää kumarassa Isänsä edessä pyytämässä lisää armonaikaa sekä sinulle että kirkollesi. Millaisia tunteita tämä mielikuva sinussa herättää?

7. Vertauksen puutarhuri lupaa muokata ja lannoittaa maan viikunapuun ympäriltä. Mitä luulet sen tarkoittavan käytännössä oman kirkkosi kohdalla? Entä sinun itsesi kohdalla?

- Mitä mieltä olet väitteestä: surut ja katastrofit ovat välttämättömiä, koska ne muokkaavat maata meidän viikunapuumme ympäriltä?

8. Mitä tämän vertauksen mukaan tapahtuu kirkolle tai kristitylle, joka ei loppujen lopuksikaan kannata hyvää hedelmää?

9. Vetäjä lukekoon kertomuksen viikunapuun kiroamisesta. (Matt. 21:18–19). Tapahtuma sijoittuu Jeesuksen viimeiseen elinviikkoon. Miettikää eri syitä, miksi Jeesus yhtäkkiä päättikin kirotta hedelmättömän viikunapuun?

- Miksi viikunapuun kiroaminen tapahtui nimenomaan Jeesuksen viimeisen elinviikon aikana?

10. Miettikää, mitä Jeesus tahtoo sanoa meille vertauksensa kautta, kun yksi vuosi taas päättyy elämässämme?

Ilosanoma: Kirottuaan viikunapuun Jeesus vaihtoi osia sen kanssa – ja myös meidän kanssamme. ”Kristus on lunastanut meidät lain kirouksesta, kun hän tuli kiroukseksi meidän edestämme – sillä kirjoitettu on: ’Kirottu on jokainen, joka on puuhun ripustettu.’” (Gal. 3:13*.)

HERRAN HUONEESSA

2. sunnuntai joulusta (1. vsk.): Luuk. 2:41–52

Taustaa: Nuorella Jeesuksella oli neljä veljeä ja vähintään kaksi sisarta; tosin emme tiedä, moniko heistä oli jo ehtinyt syntyä (Mk. 13:55–56). Joosef oli opettanut vanhimmalle pojalleen talonrakentajan ammatin. Juutalaiset pojat tulevat uskonnollisesti täysi-ikäisiksi 13-vuotiaana; siksi Jeesus otettiin tällä kertaa mukaan temppeliin. Temppele oli se paikka, missä Herra oli luvannut olla aina läsnä. Vain siellä juutalaisten oli lupa uhrata veriuhrreja syntiensä sovitukseksi. Temppele oli siis vanhan liiton tärkein armonväline Jumalan sanan ohella.

1. Kuvitelkaa Jeesus-pojan jokapäiväistä elämää monilapsisen perheen vanhimpana veljenä. Mitkä olivat hänen työnsä ja huvinsa?

- Mitä Jeesus-pojalle merkitsi, että hän sai lähteä Jerusalemiin – ehkä ensimmäistä kertaa – yhdessä vanhempiansa kanssa?

2. Mitä luulette jokavuotisen pääsiäismatkan merkinneen Marialle, joka joutui pitämään huolta aina kasvavasta lapsilaumas-taan?

- Millaisia valmisteluja Marian piti tehdä tätä parin- kolmen viikon pituista pyhiinvaellusmatkaa varten?

3. Miksi Jeesus tahtoi palata vielä temppeliin? (Miksi Jeesus tahtoi kohdata Taivaallisen Isänsä nimenomaan temppelissä?)

- Miksi Jeesus ei kertonut vanhemmilleen edeltäkäs in, ettei hän aikunut lähteä muun seurueen kanssa kotiin?
- Mieti, miten sinä suhtaudut armonvälineisiin: Raamattuun, kasteeseen ja ehtoolliseen?

4. Mitä jakeet 46–47 osoittavat meille nuoresta Jeesuksesta?

- Mikä oli tämän 12-vuotiaan pojan ylin mielenkiinnon kohde?
- Mitä mieltä olette: oliko Jeesus saanut raamatuntuntemuksensa opiskelemalla Raamattua vai suoraan Jumalalta?

5. Miksi Jeesus ihmetteli sitä, etteivät hänen vanhempansa arvanneet hänen olinpaikkaansa?

6. Mitä jae 48 osoittaa meille Mariasta?

- Mitä Marian olisi pitänyt tehdä, kun hän tajusi poikansa kadonneen?

7. Miltä luulette Mariasta ja Joosefista tuntuneen, kun he kuulivat poikansa vastauksen jakeessa 49?

- Mitä Jeesus tahtoi ehkä opettaa vanhemmilleen tämän tapauksen kautta?

8. Missä tilanteessa lapsella on tämän tekstin mukaan oikeus aiheuttaa vanhemmilleen huolta ja tuskaa?

- Mikä tämän tekstin mukaan on Jumalan tahto teini-ikäisen nuoren suhteen?
- Miten meidän pitäisi kohdella teini-ikäisiä lapsiamme tämän tekstin mukaan?
- Saavatko vanhemmat pakottaa teini-ikäisen lapsensa mukaan kirkkoon? Miksi saa, miksi ei saa?

9. Millainen oli Jeesuksen suhde vanhempiinsa ja muihin ihmisiin niiden 18 vuoden aikana, jotka hän vielä eli kotonaan ennen julkisen toimintansa alkamista (51–52)?

Ilosanoma: Syy miksi Jeesus rakasti temppeleä on kirjoitettuna Joh. 2:19–21. Piirin vetäjä voi lukea nämä jakeet.

JEEBUS, MAAILMAN VALO

Loppiainen (sama joka vuosi): Matt. 2:1–12

Taustaa: Yleensä ajatellaan, että itämaan tietäjät tulivat Persiasta, entisestä Babyloniasta. Monet juutalaiset olivat jääneet asumaan sinne senkin jälkeen, kun lupa palata kotimaahan oli saatu 500 vuotta aikaisemmin. Tekstimme tietäjät olivat sekä astrologeja että astronomeja, ja heillä oli eri uskonto kuin juutalaisilla. Persian ja Palestiinan välimatka on 1000–1500 km.

1. Kuinka pitkään tietäjien matka kesti, jos kameli kävelee vuorokaudessa enintään 30 km?
 - Mitä luulette, että tietäjien esimies, vaimo ja naapurit tästä matkasta ajattelivat?
2. Miksi tietäjät halusivat kunnioittaa juutalaisten kuningasta, ei omaansa?
 - Miksi tietäjät tahtoivat antaa uudelle juutalaisten kuninkaalle todella kallisarvoisia lahjoja (11)?
3. Juutalaisilla ei ollut ollut omaa kuningasta noin 600 vuoteen; Herodes oli näet vain roomalaisten vasalli. Miksi Herodes ja koko kansa pelästyivät kuullessaan tietäjien asian (3)?
 - Mitä Herodes itse asiassa uskoi (4,16)? (Mitä hän uskoi omasta voimastaan – Raamatusta – Messiaasta – Jumalan suunnitelmasta?)
4. Mistä ja mihin tähti johti tietäjiä, katsokaa jakeita 2 ja 9?
 - Miksei Jumala antanut tähden johtaa tietäjiä suoraan Betlehemiin – miksi heidän piti tehdä kierros Jerusalemin kautta? (Miksi oli tärkeää, että tietäjät joutuivat tekemisiin kirjoitetun Jumalan sanan kanssa?)
 - Millaisen ”tähdän” Jumala on lähettänyt sinun tiellesi johtamaan sinua Jeesuksen luo?
5. Babylonialaiset olivat rakentaneet Baabelin tornin, varastaneet liiton arkun ja tuhonnet temppelein. Tietäjät olivat heidän jälkeläisiään. Miksi Jumala johti ensimmäiseksi vihollisensa kunnioittamaan vastasyntyntä Poikaansa kuninkaana?
6. Mikseivät 12 kilometrin päässä asuvat jerusalemilaiset menneet tietäjien tavoin Betlehemiin, vaikka kuulivat huhuja, joiden mukaan heidän vastasyntynyt kuninkaansa oli siellä?
7. Millä tavoin uusi kuningas erosi siitä mielikuvasta, joka tietäjillä oli ehkä hänestä ollut matkalle lähtiessään (11)?
 - Missä suhteessa nämä miehet kelpaavat meille esimerkiksi?
8. Tietäjät antoivat Jeesus-lapselle kallisarvoisia lahjoja. Mitä he saivat häneltä vastalahjaksi?
 - Miksi tietäjien lahjat tulivat Joosefin perheelle hyvään tarpeeseen (13)?
 - Mieti, millaisen lahjan sinä voisit antaa Jeesukselle?
9. Miettikää, millaiseksi tietäjien elämä muodostui heidän palattuaan Persiaan epäjumalanpalveluksen ja pakanauskontojen keskelle?
10. Mitä tämä teksti opettaa meille tämän sunnuntain teemasta ”Jeesus, maailman valo”?

Ilosanoma: Jeesusta kohdeltiin kuninkaana vain harvoin hänen elämänsä aikana. Tietäjät palvoivat häntä hänen elämänsä alussa, ja Rooman maaherra Pilatus kirjoitti tuon arvonimen hänen ristiinsä hänen elämänsä lopussa. Jeesus on kuningas, joka toivottaa tervetulleeksi myös vihollisensa ja ottaa vastaan heidän palvontansa.

KASTEEN LAHJA

1. sunnuntai loppiaisesta (1. vsk.): Matt. 2:13–17

Taustaa: Kaksi vähän yli 30-vuotiaasta miestä kohtaa Jordan-virran rannalla. Itse asiassa he ovat serkukset. Toisella heistä on yllään oudot vaatteet. Johannes on siihen asti elänyt Juudean erämaassa, Jeesus Galilean Nasaretissa. Emme tiedä, ovatko nämä kaksi koskaan ennen tavanneet. (Vetäjä kertoo lyhyesti jakeiden 3:1–12 sisällön.)

1. Miten näiden kahden miehen lapsuus ja nuoruus poikkesivat toisistaan?
 - Miksi julkisuus ja kansansuosio eivät pilanneet Johannesta?
2. Mikä ero oli Jeesuksen ja muiden kastettavien välillä?
 - Miksi Johannes ei tahtonut kastaa Jeesusta?
 - Miksi Jeesus tahtoi kasteen, vaikka Johanneksen kaste oli tarkoitettu vain syntisille?
3. Mitä Jeesuksen sanat jakeessa 15 tarkoittavat?
 - Vetäjä lukee Joh. 19:30. Miten Jeesus täytti Jumalan vanhurskaan tahdon?
4. Mitä tämä teksti osoittaa meille Jumalan ja Jeesuksen suhteesta?
 - Mitä tämä teksti osoittaa meille Jumalan kolmi-yhteydestä?
 - Pyhä Henki oli asunut koko ajan Jeesuksessa. Miksi hän tuli näkyväksi nimenomaan kasteen hetkellä?
5. Miksi Jumala halusi kuuluttaa taivaasta kaikille ihmisille jakeen 17 sanat?
 - Muistuta mieleesi, mitä sinulle on tapahtunut viimeisen kuukauden aikana. Luuletko, että Jumala voisi sanoa sinusta samat sanat kuin Jeesuksesta jakeessa 17?
6. Johannes kastoi ihmisen vasta sitten, kun hän oli tunnustanut syntinsä. Siksi hänen kastettaan kutsuttiinkin parannuksen kasteeksi. Mikä on ero kristillisen kasteen ja Johanneksen kasteen välillä? (Ks. myös Apt. 2:38).
7. Kristillisen kasteen hetkellä Jumala sanoo kastettavalle samat sanat kuin Pojalleen jakeessa 17. Millä perusteella hän voi sanoa nuo sanat syntiselle ihmiselle?
8. Palautetaan mieleemme Abrahamin uhri (1. Moos. 22). Jakeen 17 sanat muistuttavat niitä sanoja, jotka Jumala sanoi Abrahamille 1. Moos. 22:2:n mukaan. Mitä yhteistä on näillä kahdella tapauksella: kun Aabraham uhrasi poikansa ja kun Jumala uhrasi omansa.

Ilosanoma: Astuessaan Jordanvirtaan kastettavaksi Jeesus puhdisti meidän kastevetemme. Hän imi itseensä kaikki ne synnit, jotka kastettavat ovat siitä lähtien kaikkina aikoina saaneet anteeksi. Ne hän sitten kantoi ruumiissaan ristinpuuhun.

JEESUS ILMAISEE JUMALALLISEN VOIMANSA

2. sunnuntai loppiaisesta (1. vsk.): Joh. 2:1–11

Taustaa: Häät olivat Jeesuksen aikana suuri tapaus. Ne kestivätkin yleensä monta päivää. Nasaretin ja Kaanan välimatka on linnuntietä noin 12 kilometriä. Jeesuksen äiti ei tässä vaiheessa ollut vielä nähnyt yhtään poikansa tekemää ihmettä, mutta hän oli itse kokenut neitseestäsyntymisen ihmeen.

1. Mikä saattoi olla syynä siihen, että viini loppui kesken näissä häijuhlissa – miettikää eri mahdollisuuksia?
 - Mikä tässä tilanteessa ehkä eniten harmitti isäntäväkeä ja vihkiparia?
2. Luuletko, että Maria osasi toivoa sellaista ihmettä tapahtuvaksi kuin mikä sitten tapahtui näissä häissä? Miksi osasi – miksi ei?
 - Jae 3 sisältää Marian rukouksen. Vertaa Marian rukousta omiin rukouksiisi.
3. Miksi Maria ei luovuttanut, vaikka Jeesus ei kallistanut korvaansa hänen vihjeelleen (4)?
 - Mitä Maria tässä vaiheessa uskoi pojastaan?
 - Miksi Jeesus teki ihmeen, vaikka ei ehkä alunperin ollut aikonut sitä tehdä?
4. Millaisissa tilanteissa me tarvitsemme samanlaista uskoa kuin Marialla oli?
5. Mitä palvelijat ehkä ajattelivat kantaessaan kylän kaivolta ruukullisen vettä toisensa jälkeen keskellä kiireistä häijuhlaa?
 - Miksi palvelijat tekivät, kuten Jeesus heitä käski?
6. Montako vuotta kestää hyvän viinin valmistuminen?
 - Kiviruukut vetivät noin 80–120 litraa kukin (6). Laske, paljonko tuollainen määrä hyvää viiniä maksaisi nykyrahassa?
7. Mitä palvelijat ehkä ajattelivat tajutessaan, että vesi oli muuttunut viiniksi?
 - Luuletko, että kaikki palvelijat uskoivat tästä hetkestä lähtien Jeesukseen? Perustele vastauksesi.
8. Sana ”kirkkaus” tarkoittaa Raamatun kielenkäytössä sitä, että Jumalan läsnäolo näkyy paljaalle silmälle. Kirkkaus ilmestyi ensin ilmestysmajassa ja temppelissä. Mitä tarkoittaa, että Jeesus ilmaisi kirkkautensa opetuslapsilleen tämän tunnusteon kautta (11)?
 - Miksi Johannes ei kutsu Jeesuksen tekemiä ihmeitä ihmeiksi, vaan tunnusteoiksi?
 - Johannes kertoo myöhemmin, että Jumalan kirkkaus ilmestyi myös Jeesuksen kärsimyksessä. Mitä hän sillä tarkoittaa?
9. Mitä opetuslapset uskoivat Jeesuksesta tämän ihmeen jälkeen?
 - Miksi opetuslasten usko ei ollut vielä ”valmis”?

Ilosanoma: Vanhassa testamentissa viini liitetään Juudasta nousevan hallitsijan kuvaan: ”Ei siirry valtikka pois Juudalta... Hänen heimostaan on tuleva se, jolla on valta... Hän pesee viinissä vaatteensa.” (1. Moos. 49:10–11). Uudessa testamentissa viini tarkoittaa Jeesuksen verta, joka vuodatetaan meidän syntiemme anteeksisaamiseksi.

ANSAITSEMATON ARMO

3. sunnuntai ennen paaston aikaa, Septuagesima (1. vsk.): Matt. 20:1–16

Taustaa: Jeesuksen aikana päivätyöläisten toimeentulo oli hyvin epävarmaa. Jaa Suomen keskiavertto vuosipalkka 300:lla, niin tiedät paljonko yksi denari olisi tämän päivän valuutassa laskettuna. Kellonajoista ks. jakeen 3 alaviite. Vertauksen isäntä on tietenkin Jumala ja viinitarha tarkoittaa hänen valtakuntaansa.

Vertaus

- Monestiko isäntä kävi työmiehiä palkkaamassa (1–6)?
- Miksi isäntä ilmoitti palkan vain ensimmäiselle ryhmälle, ei muille (2,4)?
- Mieti mahdollisia syitä siihen, etteivät kaikki olleet torilla työtä etsimässä aamukuudelta.
- Miksi isäntä ei palkannut vain parhaita työntekijöitä ”päältä”, vaan kenet tahansa?
- Mieti eri syitä siihen, miksi kukaan ei ollut palkannut viimeistä ryhmää (6–7)?
- Vertaa ensimmäisen ja viimeisen ryhmän päivää toisiinsa (7,12). Kumman päivä oli parempi?
- Kuvitellaanpa, että viimeiseen ryhmään kuului viisi miestä. Paljonko meidän valuutassamme laskettuna isäntä olisi ”säästänyt”, jollei hän olisikaan palkannut sitä ryhmää yhdeksi tunniksi?
- Miksi isäntä aloitti palkanmaksun viimeisestä ryhmästä (8)?
- Miksi ensimmäinen ryhmä protestoi, vaikka oli saanut sovitun palkan?
- Oliko palkanmaksu mielestäsi oikeudenmukaisesti suoritettu. Perustele vastauksesi.
- Mieti mahdollisimman monta syytä siihen, että isäntä tahtoi maksaa kaikille saman palkan?

Vertauksen tulkinta

- Miksi Jumala tahtoo mahdollisimman monta työmiestä valtakuntaansa?
- Mitä palkka voisi tarkoittaa tässä vertauksessa?
- Miksi Jumalan valtakunnassa kaikkien palkka on yhtä suuri?
- Millä ”kellonlyömällä” sinut on kutsuttu Jumalan valtakuntaan?
- Kumman osa sinusta on kadehdittavampi: senkö joka palvelee Jumalaa koko ikänsä, vai senkö, joka pelastuu juuri ennen kuolemaansa?
- Mitä ajattelet, jos Jumala eräänä päivänä antaa sinulle saman palkan kuin esimerkiksi apostoli Paavalille?
- Mitä tarkoittaa jae 16 tämän vertauksen valossa?
- Jeesus sanoo sinulle tänään: ”Mene sinäkin minun viinitarhaani.” Mitä sinä hänelle vastaat?

Ilosanoma: Jeesus itse teki Jumalan viinitarhassa päivän raskaimman työn. Itse asiassa hänen työnsä ansioilla pystytään maksamaan jokaiselle maailman ihmiselle hänen ”palkkansa”.

KRISTUS, JUMALAN KIRKKAUDEN SÄTEILY

Kynttilänpäivä (sama joka vuosi): Luuk. 2:22–35 (käsikirja 2:22–33)

Taustaa: Mooseksen laki määräsi, että ensimmäisen pojan synnyttyä äidin piti mennä 40. päivänä temppeliin uhraamaan uhri ja puhdistautumaan rituaalisesti. Marian ja Joosefin köyhyys näkyi siinä, että he pystyivät uhraamaan vain kyyhkysparin. Jos he olisivat olleet normaaleissa rahavaroissa, he olisivat uhranneet vuoden vanhan karitsan (3. Moos. 12:6–8.) Vanha testamentti oli päättännyt ennustukseen, miten Herra tukee temppeliinsä: *Ja äkisti on tuleva temppeliinsä Herra, jota te etsitte... Katso, hän tulee... Mutta kuka kestää hänen tulemisensa päivän, ja kuka voi pysyä, kun hän ilmestyy?* (Mal. 3:1–2*.) Nyt se päivä oli koittanut.

- Miettikää eri syitä, miksi Joosef ja Maria eivät olleet palanneet Nasaretiin pian veroluetteloon ilmoittautumisen jälkeen?
 - Mitkä seikat tekivät ehkä Marian ja Joosefin taloudellisen tilanteen vaikeaksi?
 - Mitä tämä temppelissä käynti merkitsi Jeesus-lapsen vanhemmille (22)?
- Miksi Herra halusi saada erityisesti omakseen kaikki oman kansansa esikoispojat?
 - Mikä on jakeiden 22–24 sovellutus Jeesuksen elämään ja kuolemaan?
- Kuvitelkaa, millaista vanhan Simeonin elämä oli ollut ennen Jeesus-lapsen kohtaamista – mitkä olivat ehkä olleet sen ilot ja surut (25–26)?
 - Millaista Simeonin elämä olisi ollut ilman Herran lupausta (26)?
- Mitä vanhenevalle ihmiselle merkitsee, että hänellä on edessäpäin vielä jotakin tärkeää odotettavaa?
 - Mitä yhteistä on keskenään ”odottamisella” ja ”uskolla”?
- Monet ihmiset odottivat tuohon aikaan Messiaasta, mutta useimmat luulivat hänen ilmestyvän kuninkaana. Simeon puolestaan odotti Israelin lohdutusta tämän ennustuksen mukaan: *”Lohduttakaa, lohduttakaa minun kansaani”, sanoo teidän Jumalanne. ”Puhukaa suloisesti Jerusalemile ja julistakaa sille, että sen vaivanaika on päättynyt, että sen velka on sovitettu, sillä se on saanut Herran kädestä kaksinkertaisesti kaikista synneistänsä.”* (Jes. 40:1–2*.) Miettikää, mikä sai Simeonin odottamaan erilaista Messiaasta kuin mitä muut odottivat (25)?
- Miten Simeon saattoi tunnistaa köyhän perheen vauvassa Herran Voidellun?
 - Miksi muut temppelissä kävijät eivät nähneet sitä, mitä Simeon näki?
- Mitä Simeon odotti tulevan Messiaan tekevän (25,31–32)?
 - Mitä sinä toivoisit kaikkein mieluiten Jeesuksen tekevän sinulle? (Voit vastata hiljaa sydämessäsi.)
- Mitä siihen tarvitaan, että joku ihminen on valmis kuolemaan (29)?
 - Sovella Simeonin sanat omaan elämääsi. Luuletko, että voit sanoa kuoleman edessä samoin kuin hän (29–30)?
- Mitä uutta tietoa Maria ja Joosef sai lapsestaan Simeonin välityksellä (30–35)?
 - Mitä tarkoittaa, että miekka tulisi lävistämään Marian sydämen? (Vastaus tulee tämän tekstin ulkopuolelta.)
- Simeon ei ilmeisesti nähnyt koskaan enää Jeesusta. Miten tämä kohtaaminen muutti hänen elämänsä? Mikä ei muuttunut?
 - Mitä tämä teksti sanoo päivän teemasta ”Kristus, Jumalan kirkkauden säteily”?

Ilosanoma: Jeesus tuli tänne maailmaan toteuttamaan Jesajan profetian. Siksi Herra voi sanoa tänään sinulle nämä sanat: Lohduttakaa, lohduttakaa minun kansaani. Puhukaa suloisesti Jerusalemile ja julistakaa sille, että sen vaivanaika on päättynyt, että sen velka on sovitettu, sillä se on saanut Herran kädestä kaksinkertaisesti kaikista synneistänsä. (Jes. 40:1–2*.)

JUMALAN RAKKAUDEN UHRITIE

Laskiaissunnuntai (1. vsk.): Luuk. 18:31–43

Taustaa: Tekstissämme kerrotaan kaksi tapausta Jeesuksen matkalta Jerusalemiin. Vasta tällä viimeisellä matkallaan Jeesus poikkesi Jerikoon. Sitä ennen hän oli aina kulkenut Jerusalemiin Samarian kautta. Jeesuksella oli tässä vaiheessa elinaikaa jäljellä enää noin viikko.

Jakeet 31–34

- Mitä opetuslapset ehkä odottivat Jerusalemiin tehtävältä pyhiinvaellusmatkalta?
- Mikä mekanismi saa aikaan sen, ettei ihminen ymmärrä, mitä hänelle sanotaan?

Jae 35. Tämä kerjäläinen oli ollut joskus näkevä, kuten huomaamme jakeen 41 vanhasta käännöksestä. Hän oli siis opiskellut lapsena Raamattua synagogakoulussa. Markuksen mukaan sokean miehen nimi oli Bartimaios, mikä tarkoittaa Timaioksen poikaa.

- Miettikää, miksi kerjäläistä ei kutsuttu omalla nimellään, vaan vain isänsä nimellä.
- Kerjäläinen istui varmaan aina samassa paikassa eli Jerikoon vievän tien vieressä. Miettikää, millainen oli ehkä hänen arkipäivänsä ja millaisia hänen ihmissuhteensa?
- Millainen vanhuus sokealla kerjäläisellä oli edessään, jollei mitään muutosta tapahtuisi?
- Ehkä kerjäläinen oli ollut sokea jo vuosikymmenten ajan. Miettikää, millaista hänen rukouselämänsä oli ollut tuona aikana.

Jakeet 36–38. Tuhat vuotta aikaisemmin Herra oli luvannut Daavidin pojalle iankaikkisen valtaistuimen. Se että Jeesus oli Daavidin jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa, ei ollut tuohon aikaan yleisesti tiedossa.

- Paljon kansaa oli menossa Jerusalemiin pääsiäisjuhille. Miettikää mitä erikoista kerjäläinen huomasi jakeen 36 kuvaamassa tilanteessa?
- Mitä osoittaa se, ettei kerjäläinen kutsunut Jeesusta Nasaretilaiseksi, vaan Daavidin Pojaksi?
- Mistä luulette kerjäläisen päässeen selville, että Jeesus todella oli Daavidin poika?
- Miksi kerjäläinen ei huutanut ”paranna silmäni!” vaan ”armahda minua”?
- Jos sinä olet joskus huutanut Jeesukselle ”Armahda minua!” niin millaisessa tilanteessa se tapahtui?

Jae 39

- Miksi kukaan ympärillä olijoista ei ymmärtänyt sokean miehen tuskaa ja vienyt häntä Jeesuksen luo, vaan kaikki koettivat vain vaientaa hänet?

Jakeet 40–41

- Miksi Jeesus ei mennyt kerjäläisen luo vaan käski muiden taluttaa hänet luokseen?
- Millä tavalla Jeesus osoitti tässä tilanteessa, että hän todellakin on Daavidin poika ja kruununperillinen?
- Mitä erikoista on Jeesuksen ja sokean keskustelussa jakeessa 41?
- Jeesus tietää, mitä sinä tarvitset tänään. Miksi hän kuitenkin haluaa sinun pyytävän häneltä tarvitsemiasi asioita?

Jakeet 42–43

- Missä mielessä kerjäläisen huuto ja pyyntö olivat samalla hänen uskontunnustuksensa?
- Mitä tämä teksti opettaa meille uskosta?

Kokoavat kysymykset

- Kun seuraavana päivänä lähestyttiin Jerusalemiä, koko kansa huusi Jeesusta Daavidin Pojaksi. Syynä oli se, että he olivat nähneet Jeesuksen hyväksyvän itselleen tuon tittelin. Mikä oli siis ollut Bartimaioksen kärsimyksen tarkoitus?
- Voiko Jumala mielestäsi antaa lapselleen kärsimystä, jolla ei ole mitään tarkoitusta?
- Mikä oli sen kärsimyksen tarkoitus, jonka Jeesus tiesi itseään odottavan Jerusalemissa (jakeet 32–33)?

Ilosanoma: Kun Jeesus ratsasti seuraavana päivänä Jerusalemiin, opetuslapset odottivat, että hänet kruunattaisiin Daavidin poikana kuninkaaksi. Samaa odotti Bartimaios ja hoosiannaa huutava kansa. Niin tapahtuikin, mutta Jeesuksen saama kruunu oli piikkikruunu.

KATUMUS JA PAASTO

Tuhkakeskiviikko (1. vsk.): Luuk. 13:22–30

Taustaa: Jeesus on matkalla Jerusalemiin kärsimään ja kuolemaan. Hän on puhunut jo monta kertaa aikaisemminkin ovesta, joka on nyt auki, mutta joka joskus suljetaan peruuttamattomasti. Verbi ”kilvoitella” (24) voitaisiin kääntää myös ”kamppailla”, ”ponnistella”.

1. Mistä syystä jotakuta ihmistä saattaa kiinnostaa jakeessa 23 esitetty ongelma? Miettikää eri vaihtoehtoja.
 - Miksi Jeesus ei vastannut kysymykseen yksinkertaisesti kyllä tai ei?
2. Mitä tarkoittaa, että taivaaseen johtava ovi on ahdas?
 - Millaisille ihmisille taivaan ovi on erityisen ahdas?
3. Miettikää, millä eri tavoilla ihmiset yrittävät päästä taivaan ovesta sisälle, kuitenkin onnistumatta (24)?
 - Mikä on oikea tapa ”kilvoitella” ja ”ponnistella” taivaaseen pääsemiseksi?
4. Tässä yhteydessä Jeesus kertoo pienen vertauksen Jumalan valtakunnan juhlista (25–27). Mitä hän tahtoo sanoa kuulijoilleen tämän kertomuksen kautta?
 - Mitä Jeesus tahtoo sanoa juuri sinulle tämän pienen vertauksen kautta?
5. Miettikää eri syitä, miksi vertauksen ihmiset eivät menneet talon ovesta sisälle silloin, kun se vielä oli auki?
 - Millä tavalla vertauksen henkilöiden olisi pitänyt ”kilvoitella” ja ”ponnistella” päästäkseen talon sisälle?
 - Minkä vastauksen vertaus antaa jakeen 23 kysymykseen?
6. Mitä Jeesus tarkoittaa sanoessaan, ettei hän tunne niitä ihmisiä, jotka söivät ja joivat hänen kanssaan ja kuuntelivat hänen opetustaan?
 - Keitä ovat meidän päivinämme ne ihmiset, jotka ovat kuulleet kristillistä opetusta ja käyneet ehtoollisella, mutta joita Jeesus ei tunne?
 - Mistä me voimme tietää, tunteeko Jeesus meidät viimeisenä päivänä vai eikö tunne?
7. Kaikilla jakeessa 28 mainituilla patriarkeilla oli omat syntinsä ja heikkoutensa. Miten he olivat onnistuneet menemään ahtaasta ovesta sisälle Jumalan valtakuntaan? (Keskustelkaa sen perusteella, mitä patriarkeista muistatte; älkää etsikö kohtia Raamatusta.)
 - Millä perusteella kaikista ilmiansuunnista tulevat pakanat pääsevät Jumalan valtakunnan suurelle aterialle (29)?
8. Jeesus sanoo: ”Minä olen ovi; jos joku minun kauttani käy sisälle, niin hän pelastuu.” (Joh. 10:9*). Verratkaa toisiinsa Jeesuksen opetusta tekstissämme ja tässä Johanneksen evankeliumin sitaatissa. Mitä huomaatte?
 - Miten Jeesus voi yhtäältä sanoa taivaan ovea ahtaaksi, mutta toisaalta julistaa sen olevan avoin kenen tahansa mennä sisälle?
 - Millä perusteella taivaan ovi on nyt auki maailman pahimmallekin syntiselle?

Ilosanoma: Syntisen on yhtä vaikea mennä lain ovesta Jumalan valtakuntaan kuin kamelin kulkea neulansilmän läpi (Matt. 19:24). Vain Jeesukselle se onnistui. Sen sijaan evankeliumin ovi on auki jokaiselle, koska siitä ovesta kulkevalle annetaan synnit anteeksi Jeesuksen ristinkuoleman tähden.

JEEBUS, KIUSAUSTEN VOITTAJA

1. paastonajan sunnuntai (1. vsk.): Matt. 4:1–11

Taustaa: Saatana houkutteli Eevaa syntiin paratiisissa ja sai hänet lankeamaan. Samalla tavalla hän kiusasi Jumalan kansaa 40-vuotisen erämaataipaleen aikana, ja sai sen lankeamaan yhä uudelleen. Saatana on myös houkutellut meitä itse kutakin syntiin ja saanut meidätkin lankeamaan monta kertaa. Myös Jeesus piti asettaa koetukselle, koska hän oli todellinen ihminen ja ihmiskunnan edustaja.

1. Kuvittele, että viettäisit puolitoista kuukautta autiomaassa mitään syömättä, ketään tapaamatta. Mikä olisi sinulle ehkä kaikkein vaikeinta tuollaisessa tilanteessa?

- Mikä oli luultavasti Jeesuksen fyysinen ja hengellinen tila 40 paastopäivän jälkeen?
- Vertaa omia kiusauksiasi Jeesuksen kiusauksiin. Mikä ero niiden välillä on?

2. Monilla ihmisillä on se käsitys, että Pyhä Henki johtaa ihmisen vain täyteen elämään. Miksi hän sitten vei Jeesuksen autiomaahan Paholaisen kiusattavaksi (1)?

- Miksi Pyhä Henki vie meidätkin joskus tilanteeseen, missä joudumme Paholaisen kiusausten kohteeksi?

3. Ensimmäinen kiusaus koskee meidän perustarpeitamme: nälkää, janoa, seksuaaliviettiä, turvallisuuden tarvetta jne. (3–4). Miksi se olisi ollut synty, jos Jeesus olisi muuttanut muutaman kiven leiväksi saadakseen jotain syötävää?

4. Uskotko sinä, että ihminen voi elää pelkästä Jumalan sanasta silloin, kun hänen perustarpeensa eivät ole tyydytetyt (4)? Vastaa rehellisesti ja perustele vastauksesi.

5. Toisessa kiusauksessa on kysymyksessä meidän Jumala-suhteemme (5–7). Mitä Jeesus olisi voinut todistaa maailmalle, jos hän olisi selvinnyt hengissä tuollaisesta hypystä?

- Missä muodossa toinen kiusaus tulee itse kunkin meidän elämäämme?

6. Kolmas kiusaus testaa uskomme kohdetta. Puhuuko Saatana totta jakeessa 9? Perustelkaa vastauksenne.

- Mitä hyvää maailmalle olisi ehkä väliaikaisesti koitunut siitä, jos Jeesus olisi tehnyt, kuten Saatana häntä käski?
- Mitä väliaikaista etua me voimme tänä päivänä saada siitä, että kumarramme muita herroja ja jumalia kuin elävää Jumalaa?

7. Mikä oli Jeesuksen ase hänen taistellessaan Saatanaa vastaan?

- Mikä on sinun aseesi, kun taistelet syntiä ja kiusauksia vastaan?

8. Jeesus voitti taistelunsa Saatanaa vastaan. Miksi hänelle myöhemmin langetettiin se tuomio, joka kuuluu kiusauksensa hävinneille?

- Millainen Jumala Jeesus olisi ollut, jollei häntä olisi kiusattu?
- Millainen kristitty sinä olisit, jollei sinua olisi kiusattu?

9. Mitä mieltä olet: olisiko Jeesuksen ollut mahdollista langeta johonkin näistä kiusauksista? Perustele vastauksesi.

10. Mikä lohdutus tästä kiusauksertomuksesta löytyy juuri sinulle?

Ilosanoma: ”Sen tähden, että Jeesus itse on kärsinyt ja ollut kiusattu, voi hän kiusattuja auttaa.” (Hepr. 2:18*).

RUKOUS JA USKO

2. paastonajan sunnuntai (1. vsk.): Matt. 15:21–28

Taustaa: Tyros ja Sidon sijaitsevat Foinikiassa, 45–60 km päässä Galileasta. Kanaanilaiset olivat vanhastaan juutalaisten arkkivihollisia, pakanoita ja epäjumalanpalvojia. Kuningas Daavid oli hallinnut Israelia 1000 vuotta aikaisemmin (22). Nainen kutsuu Jeesusta Daavidin pojaksi, vaikka tuohon aikaan Vapahtajan syntyperä ei ollut yleisesti tiedossa. Evankeliumeista löytyy vain kaksi ihmistä, joiden uskoa Jeesus ylisti suureksi, ja molemmat olivat pakanoita. Opetuslastensa uskoa hän sen sijaan usein moitti pieneksi.

1. Markuksen vastaavasta kertomuksesta käy ilmi, että äiti tuli Jeesuksen luo ilman tytärtään. Miettikää eri syitä, miksi tämä hän ei ollut ottanut tytärtään mukaansa?

- Miettikää, miksi isä ei tullut yhdessä äidin kanssa?
- Kuvitelkaa, millaista tämän äidin arkipäivä oli ollut.
- Millainen oli ehkä perheen muiden lasten suhde riivattuun sisareen?
- Mitä naapurit ehkä ajattelivat tästä perheestä?

2. Miettikää, millä eri keinoilla äiti oli ehkä koettanut auttaa tytärtään ennen kuin tuli Jeesuksen luo?

- Mistä äiti ehkä syytti itseään?
- Ketkä ovat niitä meidän aikamme äitejä, joilla on sydämessään yhtä suuri tuska kuin tällä naisella?

3. Kanaanilaisnainen tiesi Jeesuksesta seikan, mistä useimmat juutalaisetkaan eivät olleet perillä: että hän oli Daavidin jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa (22). Miten luulette hänen päässeensä selville tästä tosiasiasta?

- Miksi tämä äiti pyysi ensiksi armoa itselleen (22)?

4. Jeesus vastasi yleensä kaikkien ihmisten avunpyyntöihin. Miksi hän vaikenä tämän naisen tuskan edessä (23)?

- Miksi nainen ei lähtenyt kotiinsa kuultuaan Jeesuksen sanat opetuslapsilleen?

5. Miten kanaanilaisnainen suhtautui Jeesuksen toiseen tyrmäykseen (23b-24)?

- Miten sinä reagoisit, jos Jeesus kohtelisi sinua, kuten hän kohteli tätä naista?

6. Juutalaiset pitivät koiria saastaisina eläiminä ja saattoivat kutsua pakanoita ”koiriksi”. Mitä Jeesus tahtoi ehkä sanoa kutsuessaan kanaanilaista naista ”koiranpennuksi”, ei ”koiraksi” (26)?

- Koiria ei päästetty koskaan sisälle ihmisten taloihin, mutta koiranpennun kohdalla voitiin joskus tehdä poikkeus. Mitä ajattelette naisen vastauksesta Jeesuksen kolmanteen tyrmäykseen (27)?

7. Miksi luulette Jeesuksen vaienneen niin kauan naisen kärsimyksen edessä?

- Mitä olisi tapahtunut, jos nainen olisi saanut Jeesukselta heti mitä pyysi?
- Mitä olisi tapahtunut, jos sinä olisit saanut Jeesukselta nopeasti avun elämäsi suureen ongelmaan?
- Miksi jokaisen ihmisen uskoa on koeteltava?

8. Mitä luulette opetuslasten ajatelleen Jeesuksen sanoista jakeessa 28?

- Mikä teki tämän naisen uskosta suuren uskon? Koettajaa löytää tästä tekstistä mahdollisimman monta suuren uskon tuntomerkkiä (28)?
- Miten suuri usko oli syntynyt tämän naisen sydämeen?
- Mikä sai tämän naisen uskomaan, ei vain Jeesuksen voimaan, vaan myös hänen rakkauteensa?

9. Markus kertoo meille, miten tämä tarina päättyi: ”Nainen meni kotiin ja näki lapsen makaamassa vuoteella. Paha henki oli lähtenyt hänestä.” (Mk. 7:30). Mitä luulette, uskoiko nainen tyttärensä parantuneen taivaltaessaan sinä päivänä kotiinsa, vai epäilikö hän? Perustelkaa vastauksenne?

- Miten kanaanilaisperheen elämä muuttui tämän ihmeen jälkeen?

Ilosanoma: Riippuessaan ristillä Jeesus joutui uskomaan vaikenevaan Jumalaan. Näin hän huusi: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut? Minä huudan sinua avuksi, mutta sinä olet kaukana. (Ps. 22:2). Sillä hetkellä Jeesuksen usko oli paljolti samanlainen kuin kanaanilaisnaisen usko. Ero noiden kahden tilanteessa oli se, että Jeesuksen edessä Jumalan vaikenä vihan, kanaanilaisen naisen kohdalla rakkauteensa tähden. Ristillä Jeesus kantoi harteillaan sen Jumalan vihan, jonka olisi pitänyt kohdistua meihin meidän epäuskomme tähden.

JEEBUS, PAHAN VALLAN VOITTAJA

3. paastonajan sunnuntai (1. vsk.): Luuk. 11:14–26

Taustaa: Riivausta esiintyy tänäkin päivänä. Ihminen joutuu pahan hengen valtaan ollessaan yhteydessä epäjumalien tai henkimaailman, vainajien, Saatanan palvonnan yms. kanssa. Monessa uskonnossa on eksorkistien eli henkien manaajien ammattikunta, ja sellainen oli myös juutalaisilla. Japanin kokemuksen perusteella voin sanoa, että muiden uskontojen manaajat saavat ehkä jonkin hengen lähtemään ihmisestä, mutta eivät koskaan kaikkia. Toimitus ei suinkaan tapahdu yhdessä hetkessä, vaan vie aikaa.

Jae 14a. Matteuksen mukaan mykkä mies oli myös sokea (Mt. 12:22). Joidenkin sairauksien taustalla voi siis olla paha henki. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että ihmisten vammat tulisivat yleensä paholaiselta.

- Missä tilanteessa sinä olet törmännyt Saatanan ja pahojen henkien olemassaoloon ja voimaan?
- Israelissa ei ollut tuohon aikaan epäjumalia. Miten tekstimme mies oli ehkä tullut riivatuksi.
- Miettikää, millaista oli mykän, sokean ja riivatun miehen elämä tuon ajan juutalaisessa yhteiskunnassa. Mitä hän voi tehdä? Millaisia olivat hänen ihmissuhteensa? Entä jumalasuhteensa?
- Mitä osoittaa se seikka, ettei miestä oltu viety henkien manaajien puheille tai etteivät nämä olleet pystynyt häntä vapauttamaan henkien vallasta?
- Millä eri tavoilla miehen elämä muuttui tämän ihmetteen jälkeen?

Jakeet 14b-16. Matteuksen mukaan jakeessa 15 esiintyvät ihmiset olivat fariseuksia. Belsebul tarkoittaa pääpaholaista.

- Mitä ajattelet eri ihmisten reaktiosta Jeesuksen ihmetekoon?
- Varmaan paikalla oli myös riivatun miehen sukulaisia ja tuttaviam. Kuvitelkaa hetkeä, jolloin mies sanoi ensimmäisen järkevän lauseensa. Mikä löi läsnäolijat ja kaikkein eniten ällikällä?
- Mitä olisi ehkä tapahtunut, jos fariseukset olisivat olleet vaihi?
- Millä perusteella fariseukset voivat väittää, että Jeesus oli yhteistyössä paholaisen kanssa?
- Luuletteko, että fariseukset uskoivat itse omaan väitteeseensä? Perustelkaa vastauksenne.
- Kuvitelkaa tilannetta, kun jotakuta sairasta koetetaan parantaa Saatanan avulla. Miksi jakeen 14 kuvaus Jeesuksen eksorkismista ei sovi siihen kuvaan ollenkaan?
- Millainen merkki olisi pitänyt tai pitäisi tapahtua, että kaikki maailman ihmiset uskoivat Jeesuksen olevan Jumala (16)?

Jakeet 17–20

- Miten Jeesus osoitti, ettei hän ole yhteistyössä paholaisen kanssa? Selittäkää jakeet 17–18 omin sanoin?
- Muistamme, että toisen maailmansodan kestäessä Hitler hyökkäsi Stalinin kimppuun. Miten tämä tapaus vahvistaa tai kumoaa Jeesuksen väitteen jakeissa 17–18?
- Missä mielessä Israelin henkien manaajista tulee tekstimme fariseusten tuomareita (19)?
- Miksi nimenomaan demonien ulosajaminen on Jumalan valtakunnan saapumisen merkki?

Jakeet 21–23. Jeesus vertaa omaa taisteluun Saatanan kanssa linnaan, josta taistellaan.

- Mikä on se linna, josta Jeesus ja Saatanan taistelevat? Kuka on väkevä mies? Entä väkevempi mies?
- Miksi tässä sodassa ei kukaan voi olla puolueeton (23)?
- Miten hyväkin ihminen hajottaa Jumalan valtakuntaa, jollei ole Jeesuksen puolella?
- Mitä nämä kolme jaetta kertovat sinun tämänhetkisestä tilanteestasi Jumalan edessä?

Jakeet 24–26

- Millaista ihmiselämän tilannetta ”lakaistu ja kaunistettu huone” voisi tarkoittaa? Miettikää eri mahdollisuuksia.
- Mikä on mennyt pieleen, jos puhdistettuun sydämeen tulee seitsemän pahempaa demonia?
- Sovella jakeet 24–26 yhtäältä pakanamaihin ja toisaalta jälkikristillisiin länsimaihin.

Ilosanoma: Kun Jeesus riippui ristillä, kääntyivät jakeet 21 ja 22 pääläelleen. Saatanan voitti vahvempansa ja riisui hänet aseista. Mutta ylösnousemuksen aamuna hän tajusi hävinneensä sodan – lopullisesti. Jos sinä olet Jeesuksen puolella, sinä olet voittajan puolella.

ELÄMÄN LEIPÄ

4. paastonajan sunnuntai (1. vsk.): Joh. 6:1–15

Taustaa: ”Se profeetta” jakeessa 14 tarkoittaa Mooseksen ennustamaa profeettaa, jonka piti olla Mooseksen itsensä kaltainen (5. Moos. 18:15,18). Koska Mooseksen aikaan oli syöty mannaa erämaassa, piti uuden profetaan myös pystyä samaan. Viisi sämpylää ja kaksi kalaa muodostivat yhden ihmisen lounaan.

1. Mikä oli Jeesuksen kansansuosion salaisuus (2)?

- Miksi Jeesuksen kansansuosio ei kestänyt pitkää aikaa?
- Mitä ihmiset yleensä tekevät, kun heidän suosionsa alkaa haihtua?

2. Miksi Jeesus koetteli opetuslasten uskoa yhä uudestaan (5–6)?

- Viisastuivatko opetuslapset mielestäsi, kun heidän uskoaan koeteltiin?
- Miten Jeesus on koetellut sinun uskoasi taloudellisissa kysymyksissä? (Voit vastata myös hiljaa.)

3. 200 denaria vastasi tuohon aikaan 2/3 miehen vuosipalkasta. Monelleko hengelle kahdeksan kuukauden palkalla voitaisiin tarjota yksi ateria tämän päivän Suomessa (7)?

4. Mitä pieni poika ehkä ajatteli mennessään tarjoamaan eväitään yhdelle opetuslapsista (9)?

- Uskoiko Andreas ihmeeseen kertoessaan Jeesukselle pojan eväistä? Mistä pääättelet, että uskoi/ ei uskonut?

5. Jotkut teologit väittävät, että leipä lisääntyi 5000-kertaiseksi, koska ihmiset jakoivat omat evänsä naapurinsa kanssa. Mikä tekstissämme osoittaa, että tuo tulkinta on väärä?

- Miksi juuri tämä ihme on niin tärkeä, että kaikki evankelistat tahtoivat ottaa sen mukaan evankeliumiinsa?

6. Millaista hallitsijaa ihmiset ovat kautta aikojen itselleen halunneet (15)?

- Miksi Jeesus ei tahtonut, että hänestä tehtäisiin juutalaisten kuningas tässä vaiheessa, vaikka hänellä Daavidin poikana itse asiassa olisi ollut siihen oikeus?

7. Mitä ”suuret massat” kaikkein eniten toivovat Jeesukselta meidän aikanamme?

- Mitä sinä itse toivot Jeesukselta tänään kaikkein eniten?
- Mistä asioista Jeesuksen ruokkimisihme puhuu sinulle henkilökohtaisesti tänään?

8. Miksi ihmiset vaativat Jeesukselta merkkiä vielä tämän ihmefon jälkeenkin (30)?

9. Mitä Jeesus tarkoitti sanoessaan tämän ihmeen jälkeen olevansa elämän leipä (35)?

- Missä me voimme syödä elämän leipää tänä päivänä?

Ilosanoma: Lukekaa jakeet 48–51. Ruokkimisihme puhuu Jeesuksesta itsestään – siitä miten hänestä tuli elämän leipä. Jeesuksen piti kuolla, jotta me voisimme syödä elämän leipää eli ehtoollisleipää ja elää iankaikkisesti.

HERRAN PALVELIJATAR

Marian ilmestyspäivä (1. vsk.): Luuk. 1:26–38

Taustaa: Maria oli tässä vaiheessa teinityttö. Hän oli kihloissa puuseppä Joosefin kanssa. Vanhassa testamentissa kielletään jyrkästi esiaviolliset seksisuhteet. Mooseksen lain mukaan uskottomuudesta kihlauksen aikana tuli sama kuolemanrangaistus kuin uskottomuudesta avioliitossakin (5. Moos. 22:23–27). Joosef oli Daavidin jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa, ja niin oli Mariakin. Jumala oli luvannut Daavidille, että tämän poika istuisi ikuisesti valtaistuimella (2. Sam. 7:13.)

1. Minkä käsityksen saat Marian luonteesta tämän tekstin perusteella?
 - Millaiselta vaikuttaa mielestäsi Marian jumalasuhte?
 - Kuvittele, millainen oli Marian arkipäivä vaatimattomassa kodissaan pienessä Nasaretin kaupungissa, mitkä olivat sen ilot ja surut?
2. Miksi Jumala valitsi nimenomaan tämän nuoren tytön Poikansa äidiksi? Mieti eri syitä, miksi Maria reagoi enkelin tervehdykseen kuten jakeesta 29 näemme?
3. Mitä tarkoitusta varten Jumala lähetti Gabrielin Marian luo?
 - Lukekaa jakeet 32–33. Sanokaa omin sanoin, mitä Maria sai tietää lapsesta, jonka hän synnyttäisi?
 - Miksi enkeli muistutti Mariaa Daavidille annetusta lupauksesta?
4. Miten Maria, joka oli neitsyt, voi uskoa neitseestä syntymiseen jo tässä vaiheessa, kun hänellä ei vielä ollut mitään todisteita raskautensa tueksi?
 - Miksi monen meidän aikamme ihmisen mielestä on mahdotonta uskoa neitseestäsyntymiseen?
5. Matteuksen evankeliumista näemme, että myös Joosefin oli aluksi mahdotonta uskoa neitseestäsyntymiseen. Jos Maria olisi tiennyt millaiset vaikeudet häntä Jeesuksen äitinä odottavat, luuletteko että hän olisi ottanut vastaan tämän kutsumuksen?
6. Gabriel sanoo kahdesti, että Maria on saanut armon Jumalalta (28, 30). Armohan tarkoittaa Raamatussa syntien anteeksiantamista. Mihin Maria tarvitsi syntien anteeksisaamista?
7. Ehkä sinusta joskus tuntuu, että ongelmiasi ovat liian vaikeita Jumalankin ratkaistaviksi. Lue jae 37 ja sovela se omiin ongelmiisi. Mitä tämä jae näin luettuna sinulle sanoo?
8. Runsaat 30 vuotta myöhemmin Maria seisoi Poikansa ristin juurella. Mitä luulette hänen silloin ajatelleen Jumalan lupauksesta jakeissa 32–33?
9. Jos Jumala tarjoaisi sinulle elämää, joka on yhtä täynnä armoa, mutta myös yhtä täynnä tuskaa kuin Marian elämä oli, mitä vastaisit hänelle?

Ilosanoma: Maria sai tietää enkeliltä lapsensa nimen. Jeesus-nimi tarkoittaa pelastajaa – että tuleva lapsi pelastaa ristinkuolemansa kautta kansansa, äitinsä ja meidät jokaisen meidän synneistämme.

KUNNIAN KUNINKAAN ALENNUSTIE

Palmusunnuntai (1. vsk.): Joh. 12:12–24

Taustaa: Jeesus oli vähää aikaisemmin herättänyt Lasaruksen kuolleista, ja paikalla oli ollut myös fariseuksia. Israelissa ei ollut ollut kuningasta 600 vuoteen, mutta häntä odotettiin, koska Jumala oli luvannut Daavidin pojalle ikuisen valtaistuimen. Bartimaios oli edellisenä päivänä huutanut Daavidin poikaa, ja Jeesus oli parantanut hänen silmänsä. Tätä tapausta olivat todistaneet sadat ihmiset. Hoosiannan huutaminen Israelin kuninkaalle oli poliittisesti vaarallista, koska maa oli roomalaisten miehittäjä ja pääsiäisjuhla juuri tulossa.

Jakeet 12–13

- Jeesuksen ratsastus Jerusalemiin kerrotaan kaikissa neljässä evankeliumissa ja siitä saarnataan kahdesti joka vuosi. Miksi tämä tapaus on niin tärkeä?
- Kuka oli suunnitellut tällaisen vastaanoton Jeesukselle, kun tämä saapui viimeistä kertaa Jerusalemiin?
- Millaisia eri motiiveja eri ihmisillä saattoi olla heidän mennessään Jeesusta vastaan?
- Israelissa ei ollut toivotettu kuningasta tervetulleeksi 600 vuoteen. Mitkä seikat saivat tällaisen tervetuliaisriemun aikaan juuri tässä tilanteessa?

Jakeet 14–15. Yleensäkin kuninkaat ovat aina ratsastaneet hevosella. Profeetta Sakarja oli kuitenkin ennustanut kuninkaan saapuvan Siioniin eli Jerusalemiin aasilla.

- Miksi aasi sopi paremmin Jeesuksen ajopeliksi kuin hevonen?
- Mitä tekemään kansa luuli Jeesuksen tulevan? Miettikää eri mahdollisuuksia.
- Jeesus tiesi itse, mitä hän oli tulossa tekemään Jerusalemiin. Mitä se siis oli? (Ks. myös jakeet 23–24.)

Jae 16

- Miksi opetuslapset eivät tajunneet heti, että Sakarjan ennustus oli täyttymässä?
- Opetuslapsia oli vähän aikaisemmin pelottanut mennä Jerusalemiin, koska Jeesuksella oli siellä niin paljon vihamiehiä. Mitä he nyt ajattelivat Jeesuksen vihollisista?
- Miten opetuslapset ehkä kuvittelivat Jeesuksen ottavan itselleen kuninkuuden miehityksessä maassa?

Jakeet 17–18

- Miten sinä suhtautuisit ihmiseen, jonka tietäisit herättäneen jonkun kuolleista?
- Ihmiset eivät olleet tuolloinkaan ihan helposti nenästä vedettävissä. Mitkä seikat saivat heidät kuitenkin uskomaan, että Jeesus oli todella herättänyt neljä päivää kuolleen olleen ihmisen henkiin?
- Miksi tämä hoosiannaa huutava porukka ei puolustanut Jeesusta viiden päivän kuluttua, kun hänen tuomiostaan pidettiin huutoäänestystä Pilatuksen edessä?

Jae 19 (Ks. myös jae 10)

- Fariseukset saattoivat olla ihan vilpittömiä ihmisiä. Mikä heidän uskossaan meni kuitenkin pieleen?
- Miksi ihme ei avannut fariseusten silmiä sen suhteen, kuka Jeesus todella on?

Jakeet 20–22. Kreikkalaiset tarkoittavat kreikkaa puhuvia ulkomaalaisia. Nämä miehet olivat tulleet pääsiäisjuhlille Jerusalemiin, koska olivat juutalaisten uskonnosta kiinnostuneita. Filippuksella ja Andreaalla (Pietarin veljellä) oli kreikankielinen nimi, he olivat kotoisin Betsaidasta, Galilean raja-alueelta ja osasivat varmasti kreikkaa.

- Miksi nämä ulkomaalaiset eivät menneet suoraan Jeesuksen luo?
- Mitä voisimme oppia Filippuksen ja Andreaan suhtautumisesta ulkomaalaisiin pakanoihin?
- Miksi Filippus tahtoi neuvotella Andreaan kanssa, ennen kuin meni Jeesuksen luo?
- Miettikää miksi Jeesus ohitti noiden kahden pyynnön ja alkoi puhua kirkastumisestaan (jae 23)?

Jakeet 23–24. Hetki, ”kairos”, tarkoittaa kreikaksi ”ratkaisevaa hetkeä, joka ei koskaan toistu”.

- Kirkastuminen tarkoittaa tässä Vapahtajan ristinkuolemaa, joka tapahtui sysipimeydessä. Millaista kirkkautta Jeesus säteili ristillä?
- Mitä Jeesus sanoo omasta tehtävästään jakeen 24 kautta?
- Miksi maailmassa ei saada mitään tärkeää aikaan muuta kuin luopumalla, kuolemalla, kärsimällä?
- Mitä vastaat Jeesukselle, jos hän pyytää sinua kulkemaan perässään vehnänyvän tietä?

Ilosanoma: Kuningas oli tulossa vapahtamaan kansansa synnin, kuoleman, paholaisen ja helvetin vallasta. Sen hän teki kuolemalla kuin maahan pudotettu vehnänyvä.

JUMALAN KARITSA

Pitkäperjantai (1. vsk.): Luuk. 23:32–46

Taustaa: Rooman valtakunnassa ihmisiä ristiinnaulittiin vain todella suurten rikosten tähden. Voimme siis olettaa, että nämä kaksi miestä olivat moninkertaisia ja säälimättömiä murhamiehiä. Selvyuden vuoksi nimitämme heitä A:ksi ja B:ksi. Messias (tai Kristus) oli sen kuninkaan arvonimi, jota juutalaiset odottivat Vanhan testamentin ennustusten perusteella.

1. Voiko sellainen ihminen olla onnellinen, joka hakkaa ja kiusaa toisia joko nyrkeillä tai sanoilla?
 - Miksi monet nuoret ovat nykyään väkivaltaisia ja kiusaavat toisia?
2. Miettikää eri syitä, miksi nämä kaksi miestä olivat ajautuneet rikoksen tielle?
 - Mikä tai kuka olisi ehkä voinut pysäyttää nämä miehet, ennen kuin oli liian myöhäistä?
 - Pystytkö sinä lopettamaan käytöksen, joka on vahingollista itsellesi ja toisille?
3. Kaksi rikollista näki Jeesuksen ristiinnaulitsemisen lähempää kuin kukaan muu. Mitkä seikat hänen sanoissaan ja käytöksessään ehkä hämmästyttivät heitä eniten (34–38)?
 - Miksi Jeesus ikään kuin puolusteli taivaan Isän edessä niitä, jotka häntä kiduttivat (34)?
 - Voisitko sinä rukoilla pahimman vihemiehesi puolesta: Jumala, anna hänelle anteeksi. Hän ei tiennyt, miten pahasti teki (34)?
4. Katso tekstistä, mitä kansa, hallitusmiehet, roomalaiset sotilaat ja toinen rikollisista (B) Jeesukselle huutelivat? Millaisten tekojen tähden he häntä pilkkasivat (34b-39)?
 - Miksi kukaan Jeesuksen ystäväistä ei noussut häntä puolustamaan?
 - Mitä sinä olisit sanonut, jos olisit seisonut ristin juurella?
5. Mistä toinen rikollisista (A) sai päähänsä, että ristiinnaulittu Jeesus oli kuningas ja hänellä oli valtakunta (37–38)?
 - Vertaa ristillä riippuvaa Jeesusta tämän maailman kuninkaisiin. Mikä on suurin ero heidän välillään?
 - Mistä toinen rikollinen (A) päätteli, että Jeesus oli paitsi kuningas myös Jumala?
6. Yleensä rikolliset eivät myönnä syyllisyyttään vankilassakaan. Mikä sai toisen rikollisen (A) myöntämään, että kuolemanrangaistus oli hänelle ihan oikea rangaistus (41)?
 - Miksi toinen rikollinen (B) ei vielääkään katunut tekojaan?
 - Kumpaa näistä kahdesta sinä ymmärrät paremmin: sitä joka myönsi syntinsä vai sitä, joka ne kielsi?
7. Jae 42 sisältää lyhyen rukouksen: ”Muista minua!” Miksi meille ihmisille on hyvin tärkeää, että joku meille tärkeä henkilö muistaa meitä, kun kärsimme?
 - Miksi rikollinen (A) ei saman tien pyytänyt, että pääsisi sisälle Jeesus-kuninkaan valtakuntaan?
8. Miltä rikollisesta (A) ehkä tuntui, kun hän kuuli Jeesuksen vastauksen jakeessa 43?
 - Miten Jeesus voi päästää paratiisiin eli taivaaseen murhamiehen?
 - Milloin tämä mies (A) tuli uskoon – minkä jakeen kohdalla?
9. Miettikää, millaisia olivat uskoon tulleen rikollisen (A) viimeiset elintunnit – oliko hän onnellinen vai onneton?
 - Ehkä rikollisen (A) äiti, vaimo tai lapsi seiso ristin juurella. Millaisen muiston mies jätti itsestään perheelleen?
 - Minkä perinnön uskoon tullut rikollinen (A) jätti jälkipolville, jotka lukevat hänestä Raamatun lehdistä?
10. Tuona päivänä pimeyttä kesti puolipäivästä kolmeen asti. Ei voinut olla kyse auringon pimennyksestä, koska oli täysikuun aika. Mitä luulette kansan, ylipappien ja ryöväreiden reagoineen outoon pimeyteen (44)?
 - Esirippu erotti temppelessä ”pyhän” alueen ”kaikkein pyhimmästä”. Jälkimmäiseen paikkaan sai ylipappi mennä vain kerran vuodessa uhriverta mukanaan. Miettikää, miksi Jumala halusi repäistä temppelein esiripun Jeesuksen kuollessa (45)?
 - Mikä Jeesuksen kuolemassa oli mielestäsi vaikuttavinta (46)?

Ilosanoma: Paratiisin portti avautui murhamiehelle, koska Jeesus kulki hänen sijaisenaan – ja meidän sijaisenamme – helvetin portin läpi. Esirippu repesi sen merkiksi, että täydellinen uhri oli uhrattu ja kaikilla siihen turvautuvilla oli pääsy Jumalan valtaistuimen eteen taivaaseen.

KRISTUS ON VOITTANUT KUOLEMAN!

Pääsiäisyö (1. vsk.): Mark. 16:1–14 (käsikirjassa 1–8)

Taustaa: Vanhan perimätiedon mukaan Markus oli Pietarin tulkki, ja Markuksen evankeliumi on Jeesuksen elämä Pietarin silmillä nähtynä. Yksi tämän evankeliumin teemoista on opetuslasten epäusko. Vaikka Jeesus oli ennustanut oman kuolemansa ja ylösnousemuksensa, opetuslapset eivät silti uskoneet sitä mahdolliseksi. Huomatkaa, että Jeesuksen ruumis oli perjantaina jo kertaalleen voideltu.

1. Miksi Galilean naiset läksivät itsepäisesti haudalle, vaikka tiesivät kiven ja roomalaisten vartiosotilaiden (Matteuksen mukaan) estävän sinne pääsyn (1–3)?
2. Naiset olivat nähneet Jeesuksen pahoinpidellyn ruumiin voitelun jo kahta päivää aikaisemmin. Miksi he olisivat halunneet voidella sen vielä kerran?
 - Luuletko, että sinä olisit vastaavassa tilanteessa tahtonut nähdä rakkaasi ruumiin ja koskea siihen? Miksi, miksi et?
3. Vain Johannes oli nähnyt Jeesuksen kuoleman. Muut opetuslapset eivät halunneet nähdä Jeesuksen ruumista lainkaan. Miksi eivät?
 - Verratkaa toisiinsa Jeesuksen opetuslapsia ja haudalle tulleita naisia. Mistä erot miesten ja naisten suhtautumistavan välillä johtuvat?
4. Jos naiset olisivat uskoneet ylösnousemukseen Jeesuksen ennustusten perusteella, niin miten he olisivat toimineet pääsiäisaamuna?
 - Miten ja milloin usko Jeesuksen ylösnousemukseen syntyi näiden naisten sydämeen?
5. Mitä naiset ehkä ajattelivat kuullessaan enkelin sanat (6)?
 - Enkelin sanoista huolimatta naisia pelotti niin paljon, etteivät he uskaltaneet kertoa kenellekään ylösnousemuksesta (8)? Mitä he pelkäsivät?
6. Miettikää, miksi Jeesus valitsi pelokkaita naisia ensimmäisiksi ylösnousemuksensa todistajiksi, vaikka heitä ei tuohon aikaan huolitettu oikeusistuimiin todistajiksi (7–10)?
7. Mikä asia sinun elämässäsi tuntuu yhtä mahdottomalta kuin kuolleen henkiin herääminen? (Voit vastata hiljaa mielessäsi.)
 - Mitä vastaisit, jos Jeesus moittisi sinun uskoasi jakeessa 14 kuvatulla tavalla?
8. Mikä ero on ruumiin ylösnousemuksella (jota opettaa vain kristinusko) ja sielun kuolemattomuudella (johon uskoo monikin uskonto)?
9. Jos ruumiin ylösnousemusta ei olisi, mitä annettavaa kristinuskolla olisi ihmiskunnalle?
 - Kuvitelkaapa ihmistä, joka uskoo kaikki muut kristinuskon opinkohdat paitsi ruumiin ylösnousemusta. Miksi häntä ei voida kutsua kristityksi?
10. Pietari oli kieltänyt Herransa kahta päivää aiemmin. Mitä Jeesuksen erityisterveiset hänelle merkitsivät (7)?
 - Jeesus tietää, mihin synteihin sinä olet langennut ja tahtoo silti tavata sinut ehtoollispöydässä. Mitä sinä hänen kutsuunsa vastaat?

Ilosanoma: Pietari ja Jeesus kohtasivat kahdestaan tuona aamuna (Luuk. 24:34). Pietari ei koskaan kertonut muille, mitä silloin tapahtui. Varmaan Vapahtaja katsoi langennutta opetuslastaan laupeutensa silmillä. Niin hän katsoo sinuakin tässä raamattupiirissä ja tahtoo sinun uskovan, että olet yhä hänen opetuslapsensa, kaikesta huolimatta.

KRISTUS ON YLÖSNOUSSUT!

Pääsiäispäivä (1. vsk.): Luuk. 24:1–12

Taustaa: Kaksi Mariaa olivat äsken seisonet ristin juurella (10). Magdalan Mariasta Jeesus oli ajanut ulos seitsemän riivaa-jaa, ja sen jälkeen tämä oli kulkenut hänen perässään kolme vuotta. Toisesta Mariasta tiedämme, että hän oli Jaakob nuoremman ja Jooseen äiti. Ilmeisesti edellisellä tarkoitettiin opetuslapsi Jaakobia, Alfeuksen poikaa. Johanna taas oli naimisissa Herodeksen taloudenhoitajan Kuusaan kanssa (Luuk. 8:3). Luultavasti Jeesus oli kerran parantanut kuumeesta matkan päästä juuri heidän poikansa (Joh. 4:46–54). Magdalan Maria ja Johanna olivat seuranneet Jeesusta kolme vuotta. Jeesuksen äidin sisar Salome, Sebedeuksen vaimo, oli myös mukana tässä seurueessa (Markuksen mukaan).

Jakeet 23:55–56. Huomatkaa, että Nikodemos ja Joosef Arimatialainen voitelivat Jeesuksen ennen tämän hautaamista.

- Mitä nämä jakeet kertovat meille haudalle tulleista naisista?

Jae 1

- Miettikää, millaiset kolme vuotta näillä naisilla oli takanaan.
- Mitä Jeesuksen kuolema oli vaikuttanut näiden naisten elämään?
- Miksi naiset halusivat tulla haudalla, vaikka Jeesus olikin eräällä tavalla pettänyt heidän odotuksensa?
- Miettikää eri syitä, miksi Jeesuksen äiti ei tullut pääsiäisaamuna haudalle?
- Miksi yksikään opetuslapsista ei ajatellut tekevänsä Jeesuksen ruumiille viimeistä palvelua?
- Mitä tämä tapaus osoittaa naisen ja miehen eroista?

Jakeet 1–3. Sapatti päättyi jo lauantai-iltana, mutta naiset läksivät haudalle vasta, kun sunnuntaiaamu alkoi hieman valjeta.

- Miksi naiset eivät halunneet odottaa tuntiakaan, vaan lähtivät liikkeelle kukonlaulun aikaan sunnuntaiaamuna?
- Miettikää, miksi ylösnousemuksen piti tapahtua juuri sapatin jälkeisenä päivänä, ei sapattina?
- Mitä naiset ajattelivat tapahtuneen, kun he näkivät, ettei kivi enää ollut haudan suulla? Miettikää eri mahdollisuuksia.
- Luuletteko että hautaan astuminen pelotti naisia? Perustelkaa vastauksenne.
- Mistä huomaamme, ettei yksikään näistä naisista uskonut millin vertaa Jeesuksen ylösnousemukseen astuessaan haudaan?
- Jotkut ajattelevat, että naiset erehtyivät haudasta ja siitä syntyi Jeesuksen ylösnousemuskertomus. Mitä seikat Luukaan kertomuksessa ja muutenkin todistavat tätä teoriaa vastaan?

Jakeet 4–8

- Mitä tarkoitusta varten Jumala lähetti enkelin Jeesuksen haudalle?
- Tilanne ei ollut pelottava, mutta miksi naiset silti pelästyivät?
- Mistä johtui, ettei yksikään naisista muistanut Jeesuksen ennustusta omasta ylösnousemuksestaan, ennen kuin siitä heille muistutettiin?
- Mitä nämä jakeet puhuvat meille Raamatun lukemisen tärkeydestä?

Jakeet 9 ja 11

- Miksi Jeesus valitsi juuri naiset ylösnousemuksensa todistajiksi, vaikkei heitä tuohon aikaan päästetty oikeuteen todistajiksi?
- Kuvitelkaa naisten tunnelmia, kun heitä ei uskottu. Mitä he ehkä tekivät ja sanoivat?
- Miettikää, mitä pääsiäisaamun tapaukset vaikuttivat naisten asemaan kristillisessä kirkossa?

Jae 12. Pietari oli kieltänyt Jeesuksen kolme päivää aikaisemmin. Hän ei ollut tullut ristin juurelle.

- Millaiset ajatukset pyörivät ehkä Pietarin päässä hänen juostessaan haudalle?
- Haudassa oli vain tyhjät kääriinliinat, joiden sisältä ruumis oli kadonnut, vaikkei niitä ollut revitty auki. Mitä Pietari ehkä ajatteli ruumille tapahtuneen?
- Miksi Pietari ei voinut uskoa tyhjästä kääriinliinoista huolimatta sataprosenttisesti ylösnousemukseen?
- Mikä lohdutus tähän jakeeseen sisältyy?

Kokoavat kysymykset

- Mikä merkitys Jeesuksen ylösnousemuksella on kaikille maailman ihmisille?
- Millaista sinun elämäsi olisi, jollei sinulla olisi ylösnousemuksen toivoa?

Ilosanoma: ”Niin täytyy käydä”, oli Jeesus sanonut edeltä käsin. Kaikki ihmiset opetuslapsista lähtien olivat epäuskon vallassa. Niinhän mekin usein olemme. Ei ollut mitään muuta tapaa pelastaa heitä – ja meitä – epäuskoisia kuin Jumalan Pojan kärsimys ja kuolema. Tyhjä risti ja tyhjä hauta todistavat meille, että mekin saamme syntimme anteeksi ja nousemme kuolleista viimeisenä päivänä.

YLÖSNOUSSEEN KOHTAAMINEN

2. Pääsiäispäivä (1. vsk.): Luuk. 24:13–35

Taustaa: Emmauksen kylä sijaitsee noin 11 km päässä Jerusalemissa. Tuon matkan kävelemiseen kuluu pari tuntia. Maria, Klopaksen vaimo, mainitaan ristin juurella seisonneiden naisten joukossa (Joh. 19:25). Klopas saattaa viitata tekstimme Kleopakseen.

1. Jos olet joskus menettänyt läheisen ihmisen, niin tiedät varmasti, millaiset ajatukset ja tunteet pyörivät päässä hautajaisten jälkeen. Kerro niistä.

- Jeesus oli tapettu hyvin julmalla tavalla kaksi päivää aikaisemmin. Mikä oli ehkä ollut kaikkein vaikeinta Kleopaalle ja hänen ystävälleen silloin ja sen jälkeen?

2. Miksi Jeesus houkutteli kaksi kanssakulkijaansa kertomaan hänelle surunsa alusta loppuun (15–17)?

- Mitä olisi tapahtunut, jos Jeesus olisi pitänyt raamatunselityksensä kuuntelematta ensin näitä miehiä?
- Jeesus tuntee meidän surumme jo valmiiksi. Miksi hän kuitenkin toivoo, että kertoisimme ne hänelle?

3. Mitä näiden kahden miehen uskolle oli tapahtunut Jeesuksen kuollessa (19–20)?

- Miksi miehet eivät uskoneet edes sitä, mitä naiset olivat kertoneet Jeesuksen ylösnousemuksesta (22–24)?

4. Mikä ero on sen välillä, miten Jeesus ja Kleopas tulkitsevat Jeesuksen kuolemaa (19–21 ja 25–27)?

5. Miksi Kleopas ja hänen ystävänsä eivät olleet tajunneet Moosesta ja profeettoja (eli Vanhaa testamenttia) lukiessaan, että Messiaan on kärsittävä ja kuoltava?

- Miten Raamattua pitäisi lukea, että Vanhan testamentin joka sivulta löytyisi Jeesuksen kärsimys ja kuolema?

6. Miksi Jeesus teeskenteli ikään kuin aikois mennä kauemmaksi (28)?

7. Mikä sai Emmauksen miehet tajuamaan, että leivän murtaja olikin Jeesus (30–31)?

- Missä me voisimme tänä päivänä kohdata Jeesuksen yhtä elävällä tavalla kuin Emmauksen miehet hänet kohtasivat?

8. Miksi miehet tahtoivat ehdottomasti kävellä kahden tunnin matkan pilkkopimeässä takaisin Jerusalemiin jo samana iltana?

9. Meidän aikanamme on ihmisiä, jotka väittävät olevansa kristittyjä, mutta eivät usko Jeesuksen ruumiilliseen ylösnousemukseen. Millaiseen jumalaan nämä ihmiset uskovat?

- Mitä vastaisit ihmiselle, joka sanoo: Uskon Jeesukseen, mutta en usko hänen ruumiilliseen ylösnousemukseensa?
- Miksi on mahdotonta olla kristitty, jollei usko Jeesuksen ruumiilliseen ylösnousemukseen?

Ilosanoma: Vapahtaja mursi Kleopaan kodissa leivän arpisilla käsillään, joista miehet ehkä hänet Jeesukseksi tunnistivatkin. Mekin voimme kohdata ylösnousseen Jeesuksen ruokapöydässä – ehtoollispöydässä, jossa hän ojentaa meille ruumiinsa ja verensä murretuilla käsillään.

YLÖSNOUSSEEN TODISTAJIA

1. sunnuntai pääsiäisestä (1. vsk.): Joh. 20:19–31

Taustaa: Ilmeisesti Tuomaalla oli kaksosveli tai –sisar, koska hänen nimensä tarkoittaa ”kaksosta”.

- Mitä opetuslapset ajattelivat Jeesuksesta ja hänen tehtävästään pääsiäisaamuna ja pääsiäispäivänä (19)?
 - Mitä Jeesus tahtoi sanoa tervehtiessään opetuslapsiaan ylösnousemuksensa jälkeen rauhan tervehdyksellä: ”Rauha teille!” (19, 21, 26)?
- Mitä kaikkea opetuslapset tajusivat sillä hetkellä, kun he näkivät Jeesuksen arpiset kädet ja kyljen (20)?
 - Miksi Jeesuksella pitää olla vielä ylösnousemusruumiissaankin haavojen arvet näkyvissä?
 - Millaiseen tehtävään Jeesus nyt lähetti nämä miehet, jotka olivat hänet pettäneet ja jättäneet (20–23)?
 - Miettikää, millainen voisi olla se tilanne, että kirkko joutuu kieltämään syntien anteeksiannon joltakulta ihmiseltä (23)?
- Mitkä olivat mielestänne Tuomaan luonteen hyvät puolet? Entä huonot?
 - Mitä ihmiseen vaikuttaa se, että hän on kaksonen?
 - Miksi luulette Jeesuksen valinneen tällaisen miehen opetuslapsijoukkoonsa?
 - Miettikää eri mahdollisuuksia, minne Tuomas meni dramaattisen pääsiäispäivän iltana – hänhän ei ollut muiden opetuslasten kanssa (24).
- Ylösnousemus oli ennustettu Vanhassa testamentissa, ja Jeesus oli itsekin ennustanut nousevansa kuolleista. Nyt Tuomaan 10 parasta ystävää vakuuttivat, että he olivat nähneet ylösnousseen Jeesuksen. Mitä Tuomaasta osoittaa, ettei hän siltikään uskonut ylösnousemukseen (25a)?
 - Miltä Tuomaasta ehkä tuntui olla koko seuraava viikko ainoana epäuskoisena iloitsevien opetuslasten joukossa?
- Mikä sai Tuomaan pysymään opetuslasten joukossa? Miksi hän ei lähtenyt omille teilleen?
 - Mitä Tuomaalle olisi tapahtunut, jos hän olisi lähtenyt tässä vaiheessa tiehensä?
 - Mitä meille tapahtuu, jos me jätämme kristittyjen yhteyden juuri silloin, kun huomaamme epäilevämmme Raamattua ja kristinuskon totuusarvoa?
- Mistä huomaamme, ettei Jeesus ollut kummitus tai henki (27)?
 - Mikä ero on ylösnousemusruumiilla ja meidän nykyisellä ruumiillamme?
- Mitä osoittaa se, että opetuslapset lukitsivat ovensa vielä viikon päästä Jeesuksen ylösnousemuksesta (26)?
 - Tuomas oli kuin monet nykyajan ihmiset: ei halunnut uskoa muuta kuin tieteellisesti todistettuja faktoja. Mitä Jeesus näyttää ajatelleen hänen asenteestaan (25–27)?
 - Miten Jeesus suhtautuu ihmiseen, joka ei voi häneen uskoa, vaikka tahtoisi?
- Tuomas on ensimmäinen Uuden testamentin henkilö, joka kutsui Jeesusta Jumalaksi – ei siis vain Jumalan Pojaksi (28). Mikä ero siinä on, jos uskotaan, että Jeesus on Jumala, tai jos uskotaan, että hän on pelkästään Jumalan poika?
 - Voitko sinä tänään esittää Jeesukselle saman uskontunnustuksen kuin Tuomas? Miksi voit? Miksi et voi?
- Sovella jae 29 omaan uskoosi. Voidaanko sinua sanoa autuaaksi?
 - Miksi on autuaampaa uskoa Jeesuksen näkemättä kuin näkemällä (29)?
- Miksi koko kristinuskon romahtaa, jos Jeesuksen ruumis ei ole noussut haudasta?
 - Mitä mieltä olette, voiko ihminen elää maanpäällisen elämänsä onnellisena alusta loppuun, jollei hän usko ylösnousemukseen?

Ilosanoma: Jeesuksella on ylösnousemusruumiissaankin haavojensa arvet näkyvissä. Juuri niistä me voimme nähdä, miten paljon hän meitä rakastaa. Vielä taivaassakin Jeesus on ”Teurastettu Karitsa” kaikkine arpineen. Vasta siellä me osaamme antaa täyden arvon hänen kärsimyksilleen ja laulaa siitä kiitosta iankaikkisesta iankaikkiseen.

HYVÄ PAIMEN

2. sunnuntai pääsiäisestä (1. vsk.): Joh. 10:11–16

Taustaa: Lammasta on eläin, jolla on huono näkö ja hajuaisti, mutta hyvä kuulo. Se ei löydä ruokaa, ei vettä eikä tietä kotiin ilman paimenta. Se ei pysty myöskään puolustautumaan petoja vastaan. Lammasta säntäilee ympäriinsä vaaran kohdatessa. Jokaisella lampaalla on yleensä nimi, jonka se itse tunnistaa. Opetuslapset tunsivat tämän paimenpsalmin: *”Herra on minun paimeneni, ei minulta mitään puutu. Viheriäisille niityille hän vie minut lepäämään, virvoittavien vetten tykö hän minut johdattaa. Hän virvoittaa minun sieluni. Hän ohjaa minut oikealle tielle nimensä tähden. Vaikka minä vaeltaisin pimeässä laaksossa, en minä pelkäisi mitään pahaa. . . Sinä valmistat minulle pöydän minun vihollisten silmien eteen. . . Sula hyvyys ja laupeus seuraavat minua kaiken elinaikani. . . ”* (Ps. 23.*)

Jae 11

- Miettikää, millaisissa tilanteissa paimen joutuu ratkaisemaan, riskeeraako hän henkensä lammasten puolesta?
- Miettikää, mistä syystä paimen voisi ehkä kieltäytyä riskeeraamasta henkeään lammasten puolesta.
- Luuletteko, että Jeesuksen kuulijoiden mielestä paimen oli mielekästä uhrata henkensä lampaansa edestä? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitä se osoittaa lampaasta, että paimen suostuu kuolemaan sen puolesta?
- Jos maailmassa olisi ollut yksi ainoa lammasta: sinä, luuletko että Jeesus olisi silti suostunut kuolemaan tämän yhden lampaan puolesta? Perustele vastauksesi.

Jakeet 12–13

- Mistä syystä oikea paimen on ryhtynyt paimeneksi? Entä palkkarengi?
- Mitä palkkarengi ehkä sanoo työnantajalleen paettuaan paimenesta ja jätettyään lampaat suden suuhun?
- Miettikää, mitä tapahtuu hajotetulle laumalle, joka on jäänyt yksin erämaahan?
- Seuraavaksi sovellamme nämä jakeet kristilliseen kirkkoon. Mitä tarkoittavat oikea paimen ja palkkarengi kirkkoon sovellettuna?
- Mitä tarkoittaa suden hyökkäys kirkkoon sovellettuna? (Kuka tai mikä on susi?)
- Miten paimen pitäisi taistella sutta vastaan, kirkkoon sovellettuna?
- Mitä tarkoittaa paimen pakeneminen, kirkkoon sovellettuna?
- Mitä tarkoittaa lauman hajoaminen, kirkkoon sovellettuna?
- Missä tai milloin olette nähneet tällaisen katastrofin tapahtuvan kristillisessä kirkossa?

Jakeet 14–15

- Hiljaa vastattavaksi: Minkä verran sinä arvelet tuntevasi Jeesusta?
- Mikä on oikean paimen ja palkkapaimen ero jakeen 14 mukaan, kirkkoon sovellettuna?
- Miettikää, mikä on se tapa, millä taivaallinen Isä tuntee Jeesuksen ja Jeesus tuntee Isänsä?
- Jumalahan tuntee kaikki ihmiset sillä perusteella, että on heidät luonut. Millä erityisellä tavalla Jeesus on oppinut tuntemaan omat lampaansa eli kristityt?
- Millä tavalla lampaat eli kristityt ovat oppineet tuntemaan Jeesuksen?
- Miten me voimme oppia tuntemaan Jeesusta yhä paremmin?
- Vertaa toisiinsa jakeita 11b ja 15b. Mitä eroja niiden välillä on?

Jae 16. Yhdessä maalaistalossa saattoi olla monta lammastarhaa. Huomatkaa, että juutalaiset pitivät itseään ainoana Jumalan laumana.

- Miten opetuslapset ehkä ymmärsivät nämä Jeesuksen sanat?
- Miten nämä Jeesuksen sanat voitaisiin soveltaa kristilliseen kirkkoon?
- Mikä on yhteistä kaikille kristityille tämän jakeen mukaan?
- Milloin se tapahtuu, että on vain yksi lauma ja yksi paimen? (Vastaus tämän tekstin ulkopuolelta.)
- Miten Jeesus kaitsee niitä kristittyjen laumoja, joita vainotaan tämä päivänä Lähi-idässä, Intiassa, Pohjois-Koreassa, Nigeriassa jne. jne.?

Kokoava kysymys:

- Missä elämäntilanteessa sinä olet tarvinnut tai olisit tarvinnut paimenta?

Ilosanoma: Jeesus on meidän paimenemme vielä taivaassakin. Näinhän Ilmestyskirja kertoo, paimenpsalmia mukaillen: *”Nälkä ei enää vaivaa heitä, ei jano, enää ei heitä polta aurinko eikä paahtava helle. Karitsa, joka on valtaistuimen edessä, kaitsee heitä ja vie heidät elämän vetten lähteille, ja Jumala pyyhkii heidän silmistään kaikki kyynelät.”* (Ilm. 7:16–17.)

JUMALAN KANSAN KOTI-IKÄVÄ

3. sunnuntai pääsiäisestä (1. vsk.): Joh. 16:16–23a

Taustaa: Jeesus on juuri asettanut ehtoollisen ja pitää jäähyväispuhettaan viimeisenä iltanaan. Muut evankeliumit kertovat, että hän oli ennustanut kuolemansa ja ylösnousemuksensa opetuslapsilleen kolmeen kertaan. Tässä tekstissä Jeesus sanoo olevansa menossa Isänsä luo, ja opetuslapset pelkäävät eroa.

Jakeet 16–19

- Miten Jeesus koetti rohkaista ahdistuneita opetuslapsiaan, jotka pelkäsivät eroa hänestä?
- Mitkä kaikki seikat hämäsivät opetuslapsia niin, etteivät he ymmärtäneet Jeesusta?
- Mitä Jeesus tahtoi ehkä sanoa rististään ja ylösnousemuksestaan jakeen 16 kautta?
- Miten opetuslapset ehkä ymmärsivät Isän luo menemisen?
- Mitä olisi tapahtunut, jos Jeesus olisi sanonut tässä tilanteessa suoraan, että hän kuolee seuraavana päivänä?
- Jos kärsimyksen aika oli Jeesuksen mielestä lyhyt, niin miksi hän pelkäsi sitä kohta Getsemanessa niin paljon, että hikoili verta?
- Jokainen meistä on varmaan joskus kokenut tuskallisen eron rakkaasta ihmisestä. Mitä ajattelisit, jos Jeesus sanoisi siitä erosta, että se kestää vain lyhyen aikaa?
- Mikä ero on siinä, miten Jumala mittaa kärsimyksen kestoa, ja miten me ihmiset sitä mittaamme?
- Opetuslapset näkivät Jeesuksen hänen ylösnousemuksensa jälkeen, mutta missä me voisimme nähdä hänet?

Jakeet 20–23a

- Miksi maailma iloitsi Jeesuksen kärsimisestä ja kuolemasta?
- Millaisissa tilanteissa meidän aikanamme kristityt itkevät ja valittavat, mutta maailma iloitsee?
- Mitä Jeesus tahtoo opettaa meille omasta kuolemastaan ”synnytyks” kielikuvan kautta (21)?(Mitä uutta syntyi silloin maailmaan?)
- Miksi uuden syntymisen täytyy aina tapahtua tuskan kautta?
- Mitä uutta sinun elämäsi tai läheistesi elämään on syntynyt tuskan kautta?
- Jeesus puhuu näissä jakeissa myös ilosta. Mikä on ilon merkitys ihmiselämässä?
- Luonnehtisitko sinä omaa elämäsi ilon vai surun täyttämäksi? Perustele vastauksesi?
- Millaiset asiat voivat riistää meiltä meidän ilomme?
- Mikä on se ilo, jota kukaan ei voinut ottaa opetuslapsilta pois?
- Mikä on se ilo, jota kukaan ei voi ottaa meiltä pois?
- Kuvitelkaa elämäämme uudessa luomakunnassa. Millaista on olemassaolo, johon ei kuulu ollenkaan surua, vaan vain iloa?
- Milloin tulee aika, jolloin meidän ei tarvitse kysyä Jeesukselta mitään (23)?
- Jeesus on kutsunut sinut tähän raamattupiiriin voidakseen sanoa sinulle jakeen 22 sanat. Mitä hänen lupauksensa merkitsee sinulle nykyisten surujesi ja erojesi keskellä?

Ilosanoma: Opetuslapset tulisivat itkemään ja valittamaan pian tämän jäähyväispuheen jälkeen, mutta niin tekisi Jeesuskin. Getsemanessa hän oli ”murheellinen kuolemaan saakka”, sillä silloin hän joutui luopumaan Isänsä rakkaudesta voidakseen pelastaa meidät surujemme keskeltä iankaikkisen ilon valtakuntaan.

TAIVAAN KANSALAISENA MAAILMASSA

4. sunnuntai pääsiäisestä (1. vsk.): Joh. 16:4–15

Taustaa: Teksti on osa Jeesuksen jäähyväispuheesta opetuslapsilleen. Jeesus on päässyt juuri ennustamasta, että opetuslapsia tullaan vainoamaan, jopa tappamaan (16:2).

Jakeet 4–6

- Miksi oli tärkeää, että Jeesus puhui tulevista vainoista opetuslapsilleen elinaikanaan (4)
- Miksi Jeesus tahtoi puhua opetuslapsilleen vainoista vasta viimeisenä iltanaan (4)?
- Miksi meidän ihmisten ei ole hyvä tietää elämämme tragedioita edeltä käsin?
- Mihin opetuslapset ehkä arvelivat Jeesuksen olevan menossa (5)?
- Mitä opetuslapset murehtivat tuona iltana; hehän eivät vielä uskoneet Jeesuksen päätyvän ristille (6)?
- Hiljaa vastattavaksi: mitkä ovat ne asiat, jotka täyttävät tällä hetkellä sinun sydämesi surulla?

Jakeet 7–11. Luetaan myös jakeet 15:26–27.

- Miten opetuslapsille oli hyödyksi, että Jeesus meni pois heidän luotaan?
- Mitä Jeesus tarkoittaa nimittäessään Pyhää Henkeä Puolustajaksi (7)? Vrt. myös jakeet 2–3.
- Milloin sinä olet tarvinnut Pyhää Henkeä puolustajaksesi?
- Mitä Jeesus tahtoo sanoa asettaessaan Pyhän Hengen läsnäolon ja oman ruumiillisen läsnäolonsa toistensa vaihtoehdoiksi (7)?
- Jos saisit valita, kumman valitsisit: Pyhän Hengen läsnäolon sydämessäsi ja armonvälineissä vai Jeesuksen ruumiillisen läsnäolon. Miksi?
- Millä tavalla Pyhä Henki osoittaa maailmalle sen, että se tekee syntiä ja on väärässä?
- Miksi synti on osoitettava maailmalle, vaikkei se ottaisikaan sitä vastaan?
- Miten Pyhä Henki osoittaa maailmalle vanhurskauden?
- Miten vanhurskaus tuli ilmi silloin, kun Jeesus oli maailmassa? Miten se tulee ilmi sen jälkeen (10)?
- Miten Pyhä Henki osoittaa maailmalle tuomion?
- Miten ja milloin maailman ruhtinas on tuomittu (11)?
- Mitä tapahtuu kristitylle tai kirkkokunnalle, joka ei halua kuulla Pyhän Hengen ääntä hänen puhuessaan synnistä, vanhurskaudesta ja tuomiosta?
- Miten nämä kolme asiaa: synti, vanhurskaus ja tuomio, näytettiin maailmalle pitkäperjantaina?
- Mistä johtuu, että toinen ristin ryöväreistä näki Jeesuksessa synnin, vanhurskauden ja tuomion, mutta toinen ei (eikä kukaan muukaan sen puoleen)?

Jakeet 12–15

- Mikä esti opetuslapsia ottamasta vastaan kaikkea Jeesuksen ilmoitusta tuona iltana (12)?
- Edellä Jeesus osoitti, että Pyhän Hengen tehtävä on synnin paljastaminen. Mikä on hänen toinen yhtä tärkeä tehtävänsä (12–14)?
- Muistele opetusta, jota olet kuullut Pyhän Hengen tehtävistä. Minkä verran se täsmää näiden Jeesuksen sanojen kanssa? (Mieti, miten Pyhä Henki on onnistunut kaksinaisessa tehtävässään sinun kirkossasi ja sinun elämässäsi?)
- Miksi Pyhä Henki saattoi kirkastaa ristillä riippuvan Jeesuksen toiselle ryövärielle, mutta toiselle ei?
- Millä tavalla Pyhä Henki on jatkanut sitä ilmoitusta, jonka Jeesus aloitti? (Miten Pyhän Hengen toiminta ja Raamatun sana kuuluvat yhteen?)
- Mitä jakeet 12–15 puhuvat Jumalan kolminaisuudesta.
- Mitä tämä Jeesuksen puhe merkitsi apostoleille, jotka alkoivat kirjoittaa muistiin hänen sanojaan ja tekojaan?

Ilosanoma: Jeesus ei valittanut viimeisenä iltanaan sitä vainoa, joka häntä itseään odotti, vaan huolehti vain opetuslapsistaan. Niin hän huolehti sinustakin. Jollei hän olisi kuollut ristillä, ei sinulla olisi Puolustajaa, kun omatuntosi, toiset ihmiset ja paholainen syyttävät sinua synneistäsi. Nyt Puolustajasi osoittaa Isän edessä, että syntiesi rangaistus on jo kärsitty.

SYDÄMEN PUHETTA JUMALAN KANSSA

5. sunnuntai pääsiäisestä, rukoussunnuntai (1. vsk.): Joh. 16:23b-33

Taustaa: On Jeesuksen viimeinen ilta ja opetuslapset ovat murheellisia (22). Jeesus lohduttaa heitä puhumalla rukousten kuulemisesta, ilosta ja rauhasta.

Jakeet 23b-24

- Jos sinä tietäisit kuolevasi seuraavana päivänä, mistä puhuisit ystäväporukassasi?
- Miten opetuslapset olivat ehkä rukoilleet Jumalaa Jeesuksen viimeiseen iltaan asti? Miten heidän rukouksensa nyt muuttui?
- Mitä ehtoja Jeesus asettaa sille, että rukouksemme voisivat tulla kuulluksi?
- Mikä on ero sillä, että rukoillaan Jumalaa, tai että häntä rukoillaan Jeesuksen nimessä?
- Mitä Jeesus tarkoittaa lupauksellaan, että Isä antaa meille kaiken, mitä häneltä pyydämme?
- Mitä Jeesus tarkoittaa lupauksellaan, että Isä antaa meille kaiken, mitä häneltä pyydämme, kun hän ei kuitenkaan anna kaikkea, mitä pyydämme?
- Mikä sinun elämässäsi on suurin rukousvastaus?
- Mikä sinun elämässäsi on suurin rukouspettymys?
- Miten ilo ja rukousvastaukset kuuluvat yhteen?
- Mikä lohdutus näihin jakeisiin sisältyy jakeen 16:2 valossa?

Jakeet 25–28

- Milloin tulee se aika, josta Jeesus puhuu jakeessa 25?
- Mitä Jeesus tarkoittaa sanoessaan, että hän puhuu kohta tämän jälkeen Isästään avoimesti, ei vertauksin?
- Mistä syystä opetuslapset voivat pian puhua suoraan Taivaalliselle Isälleen (26–27)?
- Mitä jae 26 tarkoittaa? (Milloin emme enää tarvitse Jeesuksen esirukousta?)
- Jumalan rakkautta on olemassa kahta lajia: sitä jolla hän rakastaa maailmaa (3:16) ja sitä, jolla hän rakastaa Jeesuksen opetuslapsia (27). Mitä eroa on näiden kahden rakkauden välillä?
- Missä tilanteessa sinun on helppo uskoa olevasi sen Jumalan rakkauden kohde, josta Jeesus tässä puhuu? Missä tilanteessa se on vaikeaa?
- Miksi kukaan ei voi olla kristitty, jollei hän usko Jeesuksen lähteneen Jumalan luota?
- Mitä tapahtui opetuslasten uskolle seuraavana päivänä eli pitkäperjantaina?

Jakeet 29–32

- Minkä oivalluksen opetuslapset olivat nyt tehneet?
- Miten Jeesus kommentoi opetuslastensa uutta oivallusta?
- Miten Jeesus suhtautui siihen, että hänen rakkaat opetuslapsensa tulisivat kohta pettämään ja jättämään hänet?
- Mieti, miten sinä olisit suhtautunut ystäviisi vastaavassa tilanteessa?
- Jeesus joutui ristillä eroon Jumalasta, toisin sanoen helvettiin. (Tiedämme sen siitä, että hän huusi: ”Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?”) Mitä hän siis tarkoittaa jakeella 32b?

Jae 33

- Jeesus sanoo jakeessa 33, että kristityillä on ahdistus niin kauan kuin he ovat maailmassa. Millaisiin ahdistuksiin hän tässä ehkä viittaa?
- Miksi monet kristityt etsivät sellaista elämää, jossa ei olisi lainkaan ahdistusta?
- Miten Jeesuksen sanat ja rauha kuuluvat yhteen? (Mitä tarkoittaa, että meillä on Jeesuksessa rauha ahdistusten keskelläkin?)
- Mitä mieltä olet: voiko sellaisella kristityllä olla sydämessään rauha joka uskoo ahdistustensa aiheen tulleen paholaiselta tai pahoilta ihmisiltä?
- Mitä tarkoittaa tänä päivänä, että Jeesus on voittanut maailman?
- Jeesus on kutsunut sinut tähän raamattupiiriin voidakseen sanoa sinulle jakeen 33 sanat. Mitä hänen lupauksensa sinulle merkitsee tämänhetkessä tilanteessasi?

Ilosanoma: Jumala kuulee syntisten rukoukset vain Jeesuksen sovitushrin tähden. Siksi sinun pitää rukoilla häntä Jeesuksen nimessä. Se että Taivaallinen Isä on vastannut kaikkiin rukouksiisi, tarkoittaa, että hän on vastannut sinulle joko sanomalla ”kyllä” tai ”Minä annan sinulle jotain vielä parempaa.”

PYHÄN HENGEN ODOTUS

6. sunnuntai pääsiäisestä (1. vsk.): Joh. 15:18–16:4 (käsikirja 15:26–16:4)

Taustaa: Jeesus tiesi tuona iltana, että hänen opetuslapsensa olisivat ensin pelkureita, sitten marttyyreita.

Jakeet 18–22

- Miksi maailma vihasi ja vihaa Jeesusta (18–19)?
- Miettikää, millainen tämä maailma olisi, jollei täällä olisi yhtään ainutta kristittyä?
- Miten meidän maassamme näkyy nykyään maailman viha kristittyjä kohtaan? Entä muissa maissa?
- Missä se näkyy, etteivät kristityt ole maailmasta eivätkä kuulu maailmaan (19)?
- Miten vaino ja Jeesuksen sanat kuuluvat yhteen (20)?
- Muistele jotain konkreettista tilannetta, kun jouduit kokemaan halveksuntaa siitä, että uskot Raamattuun. Mitä sinulle olisi silloin merkinnyt, jos olisit muistanut Jeesuksen kokeneen saman kohtalon ennen sinua (20)?
- Mitä tarkoittaa jakeen 20 loppu?
- Mikä on vainojen perimmäinen syy (21)?
- Kenestä ja mistä tilanteesta puhuu jae 22?

Jakeet 23–27

- Miksi kukaan ihminen ei voi rakastaa Jumalaa ja vihata Jeesusta (23)?
- Mikä oli ja on perimmäinen syy siihen, että Jeesusta vihataan ja hänen omiaan vainotaan?
- Missä maailma on nähnyt Jeesuksen teot ja näkee ne tänä päivänäkin (24)
- Minkä verran luulet maailman näkevän Jeesuksen tekoja aikamme kristityissä?
- Miten arvelette länsimaiden kirkkoille käyvän, kun ne joutuvat yhä suuremman vihan kohteeksi? Entä muiden maanosien kirkkoille?
- Miten Pyhä Henki todistaa Jeesuksesta (26–27)?
- Mistä kristitty saa voiman kestää lujana ja todistaa vainon keskelläkin (27)?
- Millainen muutos opetuslapsissa tapahtui, kun Pyhä Henki tuli? Ajattele vaikka Pietarin elämää?
- Miten ja missä sinä todistat nykyään Jeesuksesta, ja minkä verran sinä koet onnistuneesi todistajan tehtävässäsi?

Jakeet 16:1–4

- Miettikää, mitä synagogasta erottaminen tarkoitti tuon ajan juutalaisille ja mitä se voisi tarkoittaa meille?
- Miten sivistysvaltiot voivat muuttua niin, että kristityn murhaamista pidetään uhripalveluksena Jumalalle (2b)? (Miten tappaja voi perustella tekoaan, kun hän tappaa kristityn?)
- Murhaajina toimivat siis uskonnolliset ihmiset. Miettikää, mihin he uskovat?
- Miten meidän pitäisi valmistautua tulevia vainoja varten? (Mitä meidän pitää tehdä, jos tulevat vainot meitä pelottavat?)
- Miten voisimme olla vihaamatta niitä, jotka meitä vihaavat?

Ilosanoma: Jeesus puhui tämän oppilailleen, vaikka tiesi, että he lankeaisivat samana iltana pelkuruuteen. Seuraavana päivänä hän kantoi ristille heidän pelkuruutensa rangaistuksen. Koko todistajan tehtävä pohjautui siihen tietoon, että Jeesus oli antanut heille kaiken anteeksi ja avannut heille taivaan oven.

PYHÄN HENGEN VUODATTAMINEN

Helluntai (1. vsk.): Joh. 14:21–29 (käsikirja 23–29)

Taustaa: On Jeesuksen viimeinen ilta. Jeesus puhuu siitä, millaiseen vaikeaan tilanteeseen hänen opetuslapsensa joutuvat hänen lähdettyään ja lupaa lähettää heille apua.

Aloituis

- Mitä luulette opetuslasten ymmärtäneen näistä Jeesuksen sanoista, kun he kuuntelivat niitä kiiristorstai-iltana.
- Montako kertaa tekstissämme mainitaan sana ”rakastaa”?

Jae 21

- Millaisesta rakkaussuhteesta jae 21 puhuu?
- Miten jae 21 osoittaa sinulle, rakastatko sinä Jeesusta vai etkö rakasta?
- Miksi se on varma merkki rakkauden puutteesta Jeesusta kohtaan, jollei joku välitä hänen käskyistään?
- Miksi Jeesus ei voi ilmoittaa itseään sellaiselle ihmiselle, joka ei pidä hänen käskyjään?
- Mikä ero on näiden kahden ihmisen välillä: henkilö A haluaisi pitää Jeesuksen käskyt, mutta ei pysty siihen ja henkilö B hylkää Jeesuksen käskyt, koska pitää niitä väärinä tai jopa vahingollisina ihmiselle?

Jakeet 22–24

- Vastatkaa Juudaksen kysymykseen jakeessa 22.
- Mikä ero on näiden kahden ihmisen elämällä: henkilö X koettaa noudattaa Jeesuksen sanaa päästäkseen taivaaseen ja henkilö Y noudattaa sitä, koska rakastaa Jeesusta?
- Miksi rakkauden Jeesukseen pitää olla kaiken kristillisen työn motiivi?
- Mitä tarkoittaa, että Isä ja Poika asuvat sellaisen ihmisen sydämessä, joka rakastaa Jeesusta?
- Miten kuvaan sopivat Pyhä Henki ja uusi ihminen?

Jakeet 25–26

- Millä tavalla Pyhä Henki on opettanut kristikuntaa sen jälkeen, kun Jeesus nousi taivaaseen?
- Mitä kristitylle tapahtuu, jollei hän usko Pyhän Hengen olleen vaikuttamassa Uuden testamentin syntyyn?
- Miksi Jeesus kutsuu Pyhää Henkeä nimenomaan Puolustajaksi?
- Mihin kirkko tarvitsee Puolustajaa tänä päivänä (vertaa jae 21)?
- Mihin sinä tarvitset Puolustajaa tänä päivänä?

Jae 27

- Mikä on tunnusmerkillistä Jeesuksen antamalle rauhalle?
- Millainen on se rauha, jonka maailma ihmiselle antaa (27)?
- Mikä ero on kristittyjen rauhalla ja esimerkiksi muslimien tai buddhalaisten rauhalla?
- Jeesus on kutsunut sinut tähän raamattupiiriin voidakseen sanoa sinulle jakeen 27 sanat. Palauta mieleesi suurimmat pelkosi ja huolesi. Mitä Jeesus tahtoo sinulle niistä sanoa?

Jakeet 28–29

- Miten Jeesus koettaa valmistaa opetuslapsiaan siihen, mitä hänelle itselleen kohta tapahtuu?
- Miksi on tärkeää, että me kristityt tiedämme edeltä käsin, mitä maailmassa tapahtuu ennen maailman loppua?
- Missä tässä tekstissä on evankeliumi?

Ilosanoma: Jeesus lupasi tuona iltana opetuslapsilleen rauhan. Lopetettuaan puheensa hän meni Getsemaneen ja koki siellä elämänsä kauheimman tuskan ja ahdistuksen. Jeesuksen tuska on meidän rauhamme hinta. Siksi tämän rauhan voi saada sellainenkin henkilö, joka ei ole pystynyt Jeesuksen käskyjä pitämään.

SALATTU JUMALA

Pyhän kolminaisuuden päivä (1. vsk.): Joh. 3:1–16 (käsikirja 1–15)

Taustaa: Vaikka Nikodemos on niin sanoaksemme uskonnon asiantuntija, hän ei ole päässyt sisälle Jumalan näkymättömään valtakuntaan. Vähän merkilliseltä tuntuu se, että hän tulee keskustelemaan itseään nuoremman, vähemmän kouluja käyneen ja yhteiskunnallisesti alemmassa asemassa olevan Jeesuksen kanssa. Nikodemos kuuluu suureen neuvostoon; hän on siis jonkinlainen kansanedustaja.

1. Mitkä ovat tekstimme antamien vihjeiden mukaan Nikodemoksen luonteen hyvät ja huonot puolet? (Mitä hänestä osoittaa se, ettei hän tullut Jeesuksen luo päivällä, vaan yöllä?)

- Mitä asiaa luulet Nikodemoksen tulleen varsinaisesti Jeesukselta kysymään?

2. Miksi Nikodemoksella ei ole pelastusvarmuutta, vaikka hän oli uskonut Jumalaan koko ikänsä?

- Mistä syystä pelastusvarmuus saattaa puuttua meiltä itse kultakin?

3. Seuraavaksi tutkimme, mitä Jeesus tarkoittaa uudestisyntymisellä. Mikä muuttuu, kun ihminen syntyy uudesti ylhäältä (3–8)?

- Mitä tarkoittaa se, että uudestisyntyminen tapahtuu ”vedestä ja Hengestä” (5)?

4. Nikodemos esittää Jeesukselle kysymyksen: ”Kuinka uudestisyntyminen voi tapahtua?” (9). Selitä omin sanoin, mitä Jeesus hänelle tähän kysymykseen vastaa (10–16)?

5. Selittäessään uudestisyntymistä Jeesus ottaa esimerkin Israelin autiomaavaelluksen ajalta. Silloin Jumala lähetti myrkykäärmeitä leiriin rangaistakseen kansansa syntejä. Myöhemmin Jumala kuitenkin antoi parannuskeinon käärmeen myrkyä vastaan: joka katsoi tangon päähän nostettua vaskikäärmettä, se jäi eloon (4. Moos. 21:4–9). Mitä yhteistä tuolla tapauksella on Jeesuksen ristinkuoleman kanssa – miettikää mahdollisimman monta yhtymäkohtaa (13–16).

6. Mitä ne ihmiset uskoivat, jotka suostuivat katsomaan vaskikäärmeeseen?

- Raamattu kertoo, että tuona päivänä kuoli paljon ihmisiä. Miksi kaikki eivät uskoneet Jumalan antamaan parannuskeinoon?
- Mitä tällä VT:n tapahtumalla on tekemistä uudestisyntymisen kanssa?

7. Käärme on Raamatussa yleensä aina Saatanan, Jumalan vastustajan, vertauskuva. Miksi luulette Jeesuksen tässä tapauksessa rinnastaneen itsensä juuri käärmeeseen?

8. Mitä jae 16 opettaa meille uudestisyntymisestä?

9. (Jos on aikaa:) Millaisia uudestisyntymiseen liittyviä väärinkäsityksiä teillä on ollut aikaisemmin? Keskustelkaa niistä tämän tekstin valossa.

Ilosanoma: Jumala on rakastanut juuri sinua niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, ettet sinäkään, joka häneen tahdot uskoa, joutuisi kadotukseen, vaan saisit iankaikkisen elämän.

KATOAVAT JA KATOAMATTOMAT AARTEET

2. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 16:19–31

Taustaa: Muistamme, että Abraham on paitsi juutalaisten patriarkka, myös kristittyjen uskon isä, ja hyvin rikas mies. Nimi Lasarus tarkoittaa ”miestä, jota Jumala auttaa”. Tämä on ainoa kerta, kun Jeesus antaa nimen jollekulle vertaustensa henkilölle. Mooses ja profeetat tarkoittavat koko Vanhaa testamenttia eli Jeesuksen ajan Raamattua.

1. Koettakaa keksiä mahdollisimman monta hyvää asiaa, joista rikas mies sai nauttia elinaikanaan (19).
 - Koettakaa keksiä edes yksi hyvä asia Lasaruksen elämässä. Entä mitkä kaikki asiat olivat hänen elämässään huonosti (20–21)?
2. Miksi rikas mies ei auttanut Lasarusta, vaikka näki tämän joka päivä ulos mennessään?
 - Kuvitelte, että joku kohtelisi sinun lastasi, kuten rikas mies kohteli Lasarusta. Mikä olisi mielestäsi oikeudenmukainen rangaistus sellaiselle ihmiselle?
 - Kuka on se Lasarus, jota sinun pitäisi tänään auttaa? (Huom.! On olemassa muutakin nälkää kuin ruuan nälkää.)
3. Miettikää eri syitä, miksi joku tahtoisi antaa lapselleen nimeksi ”Jumala auttaa”.
 - Miksi Jeesus tahtoi nimittää köyhää ja sairasta kerjäläistä nimellä ”Jumala auttaa”?
 - Auttoiko Jumala mielestäsi Lasarusta, ja jos auttoi, niin miten?
4. Se että Lasarus päästi taivaaseen, osoittaa, että hänellä oli loppuun asti usko Jumalaan. Jos Lasaruksella ei olisi ollut uskoa, millaista hänen elämänsä olisi siinä tapauksessa ollut?
 - On hyvin luultavaa, että Lasarus rukoili joka päivä Jumalalta terveyttä ja jokapäiväistä leipää kuten mekin teemme. Miten hän voi säilyttää uskonsa loppuun asti, vaikka Jumala ei näyttänyt häntä kuulevan?
5. Kun Lasarus kuoli, hänet heitettiin köyhien hautaan. Rikas sen sijaan sai varmasti hienot hautajaiset (22). Kuvitelkaa, millaisia hautajaispuheita rikkaalle miehelle pidettiin?
6. Millä perusteella Abraham oli päässyt taivaaseen? Ks. kohtaa ”Taustaa”.
 - Millä perusteella rikas mies joutui helvettiin (23–24)?
 - Millä perusteella Lasarus pääsi taivaaseen (25–26)?
7. Rikas mies keskustelee jakeissa 27–31 Abrahamin kanssa siitä, miten ihminen voi tulla uskoon ja pelastua. Mikä on rikkaan miehen käsitys tästä asiasta?
 - Miksi ihme ei Abrahamin mielestä riitä uskon syntymiseen (29–31)?
 - Miksi kukaan ei voi pelastua ilman Raamatun sanaa?
8. Millä tavalla Lasaruksen elämä ja kuolema muistuttavat Jeesuksen itsensä elämää ja kuolemaa? (Vertaa heidän kärsimystään, uskoaan jne.)
 - Mitä Jeesus tässä vertauksessa ennustaa omasta ylösnousemuksestaan (31)?
9. Mitä Jeesus opettaa tämän vertauksen kautta ns. menestysteologiasta? (Jollette tunne tätä termiä, niin jättäkää kysymys väliin.)

Ilosanoma: Itse asiassa Jeesus oli kuin vertauksen Lasarus: ”hyljeksitty, ihmisten torjuma, kipujen mies ja sairauden tuttava, josta kaikki käänsivät katseensa pois” (Jes. 53:3). Jumalakin hylkäsi hänet, kun hän riippui ristillä meidän syntisten sijaisena ja kärsi samoja janon tuskia kuin rikas mies tässä vertauksessa. Siitä huolimatta Jeesus uskoi loppuun asti Jumalaan, joka auttaa.

KUTSU JUMALAN VALTAKUNTAAN

3. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 14:12–24 (käsikirja 16–24)

Taustaa: Jeesuksen aikana pidot olivat parasta, mitä ihmiset tiesivät, koska siellä sai kerrankin syödä ja juoda mahansa täyteen. Vanhan testamentin profeetat kertovat suurista juhlista, jotka Jumala kerran järjestää omilleen pyhällä vuorellaan (15, vrt. Jes. 25:6). Juutalaiset saivat ensimmäiseksi kutsun näihin taivasten valtakunnan pitoihin. Meidän päivinäme kutsun ovat saaneet kaikki, jotka ovat jollakin tavalla joutuneet tekemisiin Raamatun sanan kanssa. Kutsusta kieltäytyminen tarkoittaa samaa kuin armonvälineistä kieltäytyminen eli Raamatun lukemisen, jumalanpalveluksen ja kristillisten tilaisuuksien laiminlyöminen.

1. Muistele tilannetta, kun viimeksi järjestit kutsut. Mitä olisit tehnyt, jos joku olisi käsenyt sinun menetellä niin kuin Jeesus käskee talon isäntää jakeissa 12–14?

2. Katsokaa jakeita 16–20. Mikä oli todellinen syy siihen, että kukin kutsuvieras kieltäytyi tulemasta isännän illallisille?

- Miksi me ihmiset usein pidämme omaisuuttamme (18), työtämme (19) ja ihmissuhteitamme (20) tärkeimpinä kuin armonvälineiden käyttöä?
- Mikä näistä kolmesta saa sinut helpoimmin laiminlyömään armonvälineitä: omaisuuden, työn vai ihmissuhteiden hoitaminen?

3. Mitä kutsutut näyttävät ajattelevan kutsujen isännästä?

- Mitä armonvälineiden laiminlyöjät ajattelevat Jumalasta?

4. Yksi selitys kieltäytymiseen voi olla sekin, että kutsutut tietävät olevansa kykenemättömiä korvaamaan isännän vieraanvaraisuutta lähitulevaisuudessa (12b). Mitä tämä selitys vaikuttaa vertauksen sovellutukseen, jos isäntä tarkoittaa Jumalaa ja kutsutut meitä ihmisiä?

- Mikä oli kieltäytyjien suurin erehdys (24)?

5. Kutsut tässä vertauksessa tarkoittavat taivasta. Miksi useimmat ihmiset eivät ole kiinnostuneita sinne pääsystä?

6. Mikä oli suurin ero niiden välillä, jotka oli alun perin kutsuttu pitoihin ja niiden, jotka sinne loppujen lopuksi pääsivät (21–23)?

- Keitä Jeesus tarkoittaa ”köyhillä, raajarikoilla, sokeilla ja rammoilla” – eli niillä, jotka ottavat iloiten vastaan kutsun Jumalan valtakuntaan (21)?
- Miksi jälkimmäinen ryhmä ei murehdi siitä, millä voisi korvata isännän vieraanvaraisuuden?

7. Kumpaan vertauksen ryhmään sinä tunnet kuuluvasi, ensimmäiseen vai toiseen? (Voit vastata myös hiljaa sydämessäsi.)

- Miten Jumala on koettanut siirtää sinua kieltäytyjien ryhmästä kutsun vastaanottajien ryhmään?

8. Keitä Jeesus tarkoittaa jakeen 23 ihmisillä?

- Mitä jae 23 opettaa meille evankelioimisesta?

9. ”Tulkaa, kaikki on jo valmiina!” tarkoittaa sitä, että Jumalan juhlat ovat ilmaiset (17). Millä valuutalla Jeesus ne maksoi?

- Jeesus kutsuu sinuakin juhliinsa sanomalla: ”Tule, kaikki on jo valmiina!” Mitä sinä hänen kutsuunsa vastaat?

Ilosanoma: Jeesuksen itsensä piti tulla ”köyhäksi, raajarikoksi, sokeaksi ja rammaksi” voidakseen maksaa Jumalan valtakunnan suurien pitojen kustannukset. Siksi kutsu koskeekin nyt jokaista, joka vain tahtoo sisälle tulla.

KADONNUT JA JÄLLEEN LÖYTÖNYT

4. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 15:1–10

Lammas-vertaus. Kuulijat 1–2

1. Mistä syystä jotkut tuntevat vetoa Jeesukseen ja toiset eivät voi häntä sietää? Miettikää sekä Jeesuksen aikaa että omaa aikaamme.

Lammas 3–7

2. Miettikää eri syitä, miksi lammas voi joutua kadoksiin?

- Mitä kadonnut lammas voi tehdä sen eteen, että se tulisi löydetyksi – ja mitä se ei voi tehdä?
- Minkä lohdutuksen tämä vertaus sisältää ajatellen niitä ihmisiä, joiden puolesta sinä huolehdit ja hätäilet?

3. Jeesus vertaa löydetyksi tulemista parannuksen tekemiseen (7). Mitä siis parannus on tämän vertauksen mukaan? Pysyttele tekstissä!

4. Missä meidän aikanamme ovat ne ”hurskaat, jotka eivät ole parannuksen tarpeessa” (7)?

- Jesajan kirjassa on lause, jonka fariseukset tunsivat varsin hyvin: ”Me harhailimme eksyneinä kuin lampaat, jokainen meistä kääntyi omalle tielleen. Mutta Herra pani meidän kaikkien syntivelan hänen kannettavakseen” (Jes. 53:6). Vielä kerran: keitä ne 99 tarkoittavat?

5. Mistä synneistä fariseusten olisi pitänyt tehdä parannus (2)?

- Miksi fariseukset eivät tajunneet olevansa eksyksissä
- Kumpaan ryhmään sinä itse katsot kuuluvasi: kadonneisiin vai löytyneisiin?

6. Vertauksissa juhlat usein merkitsevät taivasta. Miksi tässä vertauksessa 99 hurskasta eivät päässeet juhliin, vaan sinne päästi vain yksi kadonnut ja löytynyt (6)?

7. Mitä tarkoittaa käytännössä se, ettei kukaan voi mennä taivaan juhliin omin jaloin, vaan hänet pitää sinne kantaa (5)?

Kymmenen hopearahaa 8–10

8. Miettikää eri syitä, miksi nuo hopearahat olivat omistajalleen tärkeitä?

- Miksi Jeesus rinnasti hopearahan ja syntisen toisiinsa – mitä yhteistä niissä on?
- Miksi sinä olet Jeesukselle yhtä tärkeä kuin hopearahat tuolle naiselle?

9. Missä meidän päivinämme voidaan kohdata Jeesus, joka ”hyväksyy syntiset seuraansa ja syö heidän kanssaan” (2)?

Ilosanoma: Johannes Kastaja kutsui Jeesusta ”Jumalan karitsaksi, joka ottaa pois maailman synnin” (Joh. 1:29). Jeesus-karitsaa ei pelastettu erämaasta, päinvastoin, hänethän tapettiin sinne. Häntä ei kannettu kotiin, vaan hänen kuormattiin kaikki meidän syntimme kannettavaksi.

ARMAHTAKAA!

5. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 6:36–42

Taustaa: Tämä opetus on osa Jeesuksen tasankosaarnaa. ”Mitta” joka mainitaan jakeessa 38 mainitaan, on yllättävän iso: 40 litraa – vetää yhtä paljon kuin kaksi sankoa. Kun luet tätä tekstiä, mieti missä määrin pystyit menneellä viikolla sen elämänohjeita toteuttamaan omassa arjessasi.

Jae 36

- Jos tunnet jonkun todella armahtavaisen ihmisen, niin kuvaile häntä.
- Mikä on mielestäsi vaikeinta, kun pitäisi antaa toiselle ihmiselle anteeksi hänen puutteensa ja pahat tekonsa (36)?
- Millaiset ihmiset tarvitsisivat eniten armahdusta?

Jae 37

- Millaiset ihmiset sinun tekee aina mieli tuomita?
- Lukekaa jae molempina käänöksinä. Puhuuko Jeesus tässä ihmissuhteista vai voiko tämän jakeen mielestänne soveltaa myös Jumala-suhteeseen?
- Voidaanko tätä jaetta mielestänne soveltaa harhaoppien ja harhaopettajien tuomitsemiseen?
- Mitä ajattelette jakeen 37 valossa Pietarin sanoista juuri kastetulle miehelle – onko tämä tuomitsemista: ”Kadotukseen joudut rahoinesi, kun luulet, että Jumalan lahja on rahalla ostettavissa! Sinulla ei ole tässä osaa eikä arpaa, sillä sinä et ole vilpitön Jumalan edessä. Käänny siis tästä pahuudestasi ja rukoile Herraa!” (Apt. 20:20–23).
- Mitä ajattelette tämän jakeen valossa siitä, että Jeesus kutsuu jakeessa 42 kuulijoitaan tekopyhiksi – eikö se ole tuomitsemista?
- Mikä olisi väärää ja mikä oikeaa tuomitsemista nykyisessä kirkollisessa tilanteessa?

Jae 38

- Minkä antamisesta Jeesus puhuu jakeessa 38 puhuu?
- Mitä Jeesus tarkoitti puhuessaan mitasta? Miksi hän valitsi mitalle juuri tuon koon 40 litraa? Mitä tarkoittaa se, että mitta annetaan ihmisen syliin?
- Mitä hyviä asioita sisältää mitta, jonka Herra on mitannut sinun syliisi?
- Mikä on niiden ihmisten erehdys, jotka aina valittavat, etteivät toiset ota heitä tarpeeksi huomioon?

Jakeet 39–40 Huomatkaa, että eräänlaisesta sokeudesta puhutaan myös jakeessa 42.

- Miten tämä pieni vertaus kuuluu yhteen edellisten jakeiden kanssa?
- Ketä Jeesus tarkoittaa puhuessaan näkevistä ja opettajasta ja toisaalta sokeasta ja oppilaasta?
- Mikä on tämän pienen vertauksen opetus juuri sinulle?

Jakeet 41–42

- Miksi on helpompi huomata toisen pieni synty kuin oma suuri syntinsä?
- Hiljaa vastattavaksi: Mikä on sinun silmässäsi oleva hirsi?

Jae 36 (uudestaan)

- Voiko mielestänne sellainen ihminen armahtaa toisia, joka ei itse ole kokenut Jumalan anteeksiantoa?
- Mistä sinä voit tietää, että taivaallinen Isäsi tahtoo armahtaa sinua tänäkin päivänä?

Ilosanoma: Jeesus tuomittiin, ettei sinua tarvitsisi tuomita kadotukseen. Jeesus julistettiin syylliseksi, että sinä saisit oman kovuutesi ja tuomiomielesi anteeksi. Jeesus vangittiin, että sinä voisit päästä synnin, kuoleman ja perkeleen vallasta vapautteen. Hän on maksanut omalla verellään kaiken sen hyvän, mitä syliisi laskettu suuri mitta sisältää.

TIENRAIVAAJA

Juhannuspäivä, Johannes Kastajan päivä (joka vuosi sama teksti): Luuk. 1:57–66

Taustaa: Sakariaksesta ja Elisabetista kerrotaan, että he olivat jo iäkkäitä (Luuk. 1:7 ja 18). Voimme olettaa heidän iäkseen noin 70 vuotta. Pariskunnan suuri suru oli ollut lapsettomuus. Edellisenä vuonna oli enkeli kuitenkin ilmestynyt Sakariakselle ja ilmoittanut, että he saisivat pojan, jolle piti antaa nimi Johannes. Hänestä tulisi Messiaan tien valmistaja. Koska Sakarias epäili tätä lupasta, hän menetti puhekykynsä. Kotiin palattuaan hän kommunikoi vaimonsa kanssa kirjoittamalla. Kun Elisabet oli kuudennella kuukaudella raskaana, tuli nuori Maria Nasaretista asumaan heille kolmen kuukauden ajaksi.

Käsitlemme taustatietona jakeet 23–25, jotka luetaan nyt ääneen.

- Millaisia vaikeuksia lapsettoman pariskunnan elämään sisältyi tuon ajan yhteiskunnassa?
- Mitä lapsettomuus vaikuttaa parisuhteeseen?
- Mitä lapsettomuus vaikutti ehkä Sakariaksen ja Elisabetin jumalasuhteeseen?
- Mikä oli ehkä Jumalan tarkoitus, kun hän piti Sakariasta mykkänä koko Elisabetin raskausajan?
- Millä perusteella voimme uskoa, että sellainenkin biologinen ihme voi tapahtua, että seitsemänkymppinen nainen tulee raskaaksi?
- Miettikää, miksi Elisabet vetäytyi oman kotinsa seinien sisäpuolelle kokonaiseksi viideksi kuukaudeksi raskautensa aikana (24)?
- Millainen oli Elisabetin raskausaika, mitä iloja ja vaivoja siihen sisältyi?
- Mitä Marian käynti merkitsi Elisabetille tässä tilanteessa?
- Mitä huomaamme Elisabetin uskosta jakeen 25 perusteella?
- Miksi Jumala tahtoi antaa Poikansa tienvalmistajan syntyä vanhoille vanhemmille, ei nuorille?

Jakeet 57–58. Sana ”laupaus” tarkoittaa Jumalan rakkautta, armoa ja uskollisuutta lupauksilleen.

- Miten on mahdollista, että naapurit ja sukulaiset pääsivät selville Elisabetin raskaudesta vasta lapsen syntymän jälkeen?
- Mitä kyläläiset ajattelivat siitä, että näin vanhalle pariskunnalle oli syntynyt lapsi?
- Miten Jumalan laupaus näkyi Sakariaksen ja Elisabetin elämässä?
- Aikaisemmin Elisabet oli ollut ympäristönsä halveksinnan kohteena. Miksi ihmisten asenne muuttui yhtäkkiä täysin päinvastaiseksi?
- Onko sinun vaikea vai helppo iloita iloitsevien kanssa ja itkeä itkevien kanssa?

Jakeet 59–64. Ympärileikkaus oli suuri juhla, jossa poikalapsi otettiin Herran kansan jäseneksi. Nimi Johannes tarkoittaa ”Herra on armollinen.”

- Miettikää, miten seitsemänkymppiset vanhemmat selvisivät vauvanhoidosta.
- Lähi-idässä isä tai isoisa saa päättää lapsen nimestä. Miksi muut sukulaiset ottivat nyt tämän tehtävän hoitaakseen?
- Mitä ihmiset kummastelivat eniten Elisabetin käytöksessä? Entä Sakariaksen?
- Miksi Herra tahtoi antaa tälle lapselle nimenomaan tällaisen nimen?
- Miksi Herra vapautti Sakariaksen mykkyudesta juuri tällä hetkellä?

Jakeet 65–66. Sanonta ”Herran käsi oli hänen kanssaan / yllään” on otettu VT:stä. Sitä käytetään esimerkiksi profeetta Eliasta, joka onkin Johannes Kastajan ennakkokuva Raamatussa.

- Miksi ihmiset pelkäsivät?
- Miten pikku Johanneksen lapsuus erosi ikätoverien lapsuudesta?
- Mistä se ehkä näkyi, että Herran käsi oli Johannes-pojan yllä?
- Miettikää, mihin Johannes Kastaja tarvitsi juuri tällaista perhettä ja juuri tällaista lapsuutta?
- Mieti, mihin sinä itse olet tarvinnut juuri sellaista perhettä ja sellaista lapsuutta, jonka Jumala on sinulle antanut.

Ilosanoma: Johannes itse saarnasi lakia, mutta hänen nimensä saarnasi ihmisille evankeliumia: Jumala on armollinen. 30 vuoden kuluttua Johannes sai osoittaa sormellaan Jumalan Karitsaa, joka ansaitsi armon koko maailmalle kantamalla sen synnit ristinpuulle.

HERRAN PALVELUKSESSA

Apostolien päivä (1. vsk.): Luuk. 5:1–11

Taustaa: Pietarilla oli anoppi (4:38–39), mikä merkitsee, että hänellä oli myös vaimo ja lapsia. Pietari oli kalastaja – jollei hän saanut kalaa, ei hän voinut elättää perhettään. Genesaretin järvellä kalastetaan öiseen aikaan ja matalassa vedessä, ei kirkkaalla päivänvalolla ja syvässä vedessä.

1. Jos joku teistä on tehnyt töitä yövuorossa, kertokoon hän toisille, miltä yleensä yövuoron jälkeisenä aamuna tuntuu.
 - Kuvitelkaa, mitä Pietari mietiskeli pestessään verkkojaan epäonnistuneen kalastusretken jälkeen (2)?
2. Miksi Jeesus tahtoi opettaa ihmisiä veneestä käsin (3)?
 - Miettikää eri syitä, miksi hän valitsi juuri Pietarin veneen ”saarnatuoliksi”?
3. Pietari oli päässyt juuri pesemästä verkkojaan. Sitä paitsi hän oli kalastuksen asiantuntija, mitä Jeesus ei ollut. Mikä sai hänet tottelemaan Jeesuksen käskyä, vaikka hän samalla oli vaarassa tulla nolatuksi muiden kalastajien silmien edessä (4–5)?
 - Mitä luulette, uskoiko Pietari tässä vaiheessa saavansa kalaa vai eikö uskonut?
4. Jos Jeesus pyytäisi sinua tekemään jotakin, joka mielestäsi olisi aivan mahdotonta, mitä vastaisit hänelle?
5. Muutama vuosi sitten löytyi Genesaretin järven mudasta ajanlaskumme alkuun sijoittuva vene. Se oli noin 8 m pitkä ja yli 2 m leveä. Kuinka monta kilonpainoista kalaa mahtuu arviolta tuollaiseen veneeseen (7b)?
 - Mitä luulette kaikelle tälle kalamäärälle myöhemmin tapahtuneen?
6. Mikä outoa on siinä tavassa, miten Pietari reagoi tähän ihmeeseen?
 - Mitä syntejä Pietari ehkä tarkoitti sanoessaan jakeen 8 sanat?
7. Mitä Pietari oppi Jeesuksen persoonasta tämän ihmeen kautta? Katso miten hän puhuttelee tätä jakeissa 5 ja 8.
 - Mikä sai Pietarin tuntemaan pelkoa tässä tilanteessa?
8. Miksi Jeesus sanoi jakeen 10 sanat vasta Pietarin tunnustuksen jälkeen?
 - Mitä kalastajalla ja evankeliumin julistajalla on yhteistä?
9. Mitä takeita Pietarilla oli, ettei hänen perheensä näkisi nälkää hänen lähdettyään seuraamaan Jeesusta?
 - Mitä takeita sinulla on, ettei perheesi joudu kärsimään, jos seuraat Jeesusta minne hän vain käskää sinun mennä?

Ilosanoma: Simon oli oikeassa sanoessaan, ettei syntinen saa lähestyä pyhää Jumalaa. Sanotaanhan VT:ssä, että syntinen kuolee Jumalan läheisyydessä. Juuri siksi Jeesuksen itsensä pitikin kokea se tilanne, mitä Pietari oli pelännyt: Jumala hylkäsi hänet hänen kuollessaan – meidän sijastamme.

RAKKAUDEN LAKI

7. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Matt. 5:21–32

Taustaa: Mooses antoi lain Siinain vuorelta. Samoin Jeesus, ”uusi Mooses”, antoi vuorisaarnassaan uuden syvyyden vanhojen käskyjen tulkintaan.

- Mitä yhteistä on vihalla ja murhalla (21–22)?
 - Onko sinua koskaan kutsuttu ”hölmöksi” tai ”hulluksi”? Miltä se tuntui?
 - Mitä lapsen sielunelämään vaikuttaa, jos häntä jatkuvasti nimitellään hölmöksi ja hulluksi?
- Minkä suuruisen rangaistuksen sinä henkilökohtaisesti langettaisit niistä synneistä, jotka on mainittu jakeissa 21–22?
 - Minkä suuruisen rangaistuksen langettaisit näistä synneistä, jos ne olisi tehty sitä ihmistä kohtaan, jota rakastat?
- Miksi meidän on tehtävä sovinto riitakumppanimme kanssa, ennen kuin menemme suorittamaan uskonnonharjoitustamme (23–24)?
 - Miksi Jeesusta ei kiinnosta se, kenen syytä riita oli? Miksi hän käskää kuulijoitaan ottamaan ensimmäisen askelen sovinnon tiellä, vaikka syy ei olisikaan ollut heidän (23–25)?
 - Mitä tapahtuisi perheessäs/ koulussasi/ työpaikallasi, jos alkaisit toimia kuten Jeesus näissä jakeissa opettaa?
- Entä jos Jeesus olisikin sanonut: ”Jos veljelläsi on jotain sinua vastaan, niin onohda se, äläkä ajattele koko asiaa!” Olisiko sinun helpompi noudattaa tätä käskyä kuin sitä, jonka Jeesus itse asiassa antoi?
 - Mitä tapahtuu ihmiselle, joka ei koskaan anna anteeksi toiselle, joka on häntä haavoittanut?
 - Kuka on se ihminen, jonka synnit Jeesus toivoisi sinun tänään antavan anteeksi? (Voit vastata hiljaa mielessäsi.)
- Miksi Jeesus pitää mielikuvituksessa tehtyä syntiä yhtä pahana kuin itse teossa tehtyä (27–28)?
 - Muistuta mieleesi tilanne, jossa silmäsi tai kätesi vietteli sinua syntiin. Millä konkreettisella tavalla olisit silloin voinut estää niitä tekemästä syntiä (29–30)?
- Mitä Jeesus itse asiassa opettaa avioerosta (31–32)? Pysy tekstissä!
 - Kuvittele tilannetta, missä naimisissa oleva henkilö rakastuu kolmanteen osapuoleen. Mitä etua siitä on kaikille asianosaisille, jos hän päättää totella näitä Jeesuksen käskyjä?
- Mikä on suurin ero Jeesuksen ja meidän aikamme ajattelutavan välillä, kun on kysymys avioliitosta?
- Miten selittäisit tätä tekstiä ihmiselle, joka väittää aina eläneensä vuorisaarnan mukaisesti? Entä sille ihmiselle, joka on epätoivoissaan, koska ei ole pystynyt näitä käskyjä noudattamaan?

Ilosanoma: Jeesusta rangaistiin kaikilla niillä rangaistuksilla, jotka tämä teksti mainitsee, alkaen oikeuden tuomiosta aina helvetin tuleen asti. Hänen oli maksettava viimeinenkin kolikko siitä velasta, jota me olemme Jumalan edessä hänen käskyjään rikkoessamme kasvattaneet (vrt. jae 26).

KIRKASTETTU KRISTUS

Kirkastussunnuntai (1. vsk.): Matt. 17:1–9

Taustaa: Mooses ja Elia olivat tahtoneet nähdä Jumalan satoja vuosia ennen tätä tapahtumaa, mutta eivät saaneet siihen lupaa. VT:n mukaan syntinen, joka näkee Jumalan kasvot, kuolee. Näiden kahden kuolemasta ks. 5. Moos. 34:1–6 ja 2. Kun. 2:11. Tekstimme vuori saattoi olla Hermon (2760 m). Ks. karttaa.

Jae 1

- Miltä kolmesta opetuslapsesta ehkä tuntui, kun Jeesus valitsi juuri heidät lähtemään kanssaan vuoriretkelle? Minkä he ehkä arvelivat olevan retken tarkoituksen?
- Kuvitelkaa, millaista korkealle vuorelle kiipeäminen oli tuon ajan varusteilla?

Jae 2

- Oletko koskaan toivonut saavasi nähdä Jumalan? Jos olet, niin millaisessa tilanteessa?
- Miksi nimenomaan Jeesuksen kasvot ja vaatteet muuttuivat?
- Miksi Jumala tahtoi näyttää Poikansa jumalallisen hahmon syntisten ihmisten silmien edessä edes yhden ainoan keran?
- Miksi opetuslapset eivät kuolleetkaan, vaikka näkivät Jumalan pyhät kasvot?

Jae 3

- Miksi Jeesuksen kirkastumista piti olla todistamassa myös kaksi Vanhan testamentin edustajaa?
- Miettikää, miksi Jumala valitsi juuri Mooseksen ja Eliaan tähän tilanteeseen.
- Miltä näistä kahdesta tuntui ehkä nähdä Messias, jonka tuloa he olivat ennustaneet ja odottaneet?

Jae 4

- Mikä tuossa tilanteessa tuntui opetuslapsista hyvältä?
- Jos olet joskus kokenut niin ihanan uskonnollisen kokemuksen, ettet olisi sen jälkeen tahtonut palata arkeen ollenkaan, kerro siitä toisille.
- Miten Pietari arveli voivansa siitä lähtien elää korkean vuoren huipulla?

Jae 5

- Mikä oli pilven merkitys tuossa tilanteessa?
- Miksi Jumala ei sanonut: ”Totelkaa häntä” vaan: ”Kuulkaa häntä”?
- Vertaa tätä tilannetta siihen tilanteeseen, kun Jumala antoi kivitauluihin kirjoitetun sanansa kansalleen Siinain vuorelta. Mikä on ero näiden tilanteiden välillä?

Jae 6

- Pietari oli vähää ennen sanonut, että hänen on hyvä olla. Mitä hän nyt pelkäsi?
- Onko pyhän Jumalan lähellä hyvä vai paha olla?
- Kummanko Jeesuksen kanssa sinun mielestäsi on helpompi olla tekemisissä: sen jolla on puusepän vaatteet vai sen, jolla on vanhurskauden valkoinen puku? Perustele vastauksesi.

Jakeet 7–9

- Mikä merkitys oli sillä, että Jeesus kosketti opetuslapsiaan?
- Luuletteko, että opetuslapset olivat pahoillaan vai hyvillään siitä, että Mooses ja Elia olivat hävinneet näkyvistä?
- Miksi Jeesus ei halunnut, että tästä näystä puhuttaisiin vielä kenellekään, ei edes yhdeksälle muulle opetuslapsille?

Ilosanoma: Jeesus läksi kirkastusvuorelta kulkemaan kohti toista vuotta, nimittäin Golgataa. Siellä hän joutui kuolemaan alastomana, että hän voisi antaa hohtavan valkoisen vaateen meidän syntisten päälle.

TOTUUS JA HARHA

9. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Matt. 7:15–23

Taustaa: Profeetan tehtävä oli julistaa Jumalan sanaa aikansa ihmisille. Voimme soveltaa tätä tekstiä kaikkiin niihin pappeihin ja maallikoihin, jotka meidän aikanamme julistavat Jumalan sanaa.

1. Koeta löytää tästä tekstistä mahdollisimman monta syytä siihen, miksi väärää profeettaa on vaikea erottaa oikeasta?
 - Toimivatko väärät profeetat tekstimme mukaan kirkon sisä- vai ulkopuolella?
2. Millaista toimintaa arvelet sellaisen profeetan kirkossa harjoittavan, joka itse asiassa on susi lammasten vaatteissa (15)?
 - Mitä luulet tietäväksesi väärä profeetta itse olevansa väärä profeetta? Perustelee vastauksesi.
 - Mikä on se hedelmä, jonka perusteella voimme määrittellä profeetan laadun (16–20)? Kerro jokin konkreettinen esimerkki.
3. Missä meidän päivinämme tapahtuu sellaisia ilmiöitä, jotka jae 22 mainitsee (profetioita, pahojen henkien karkottamisia, voimatekoja)?
 - Minkä asioiden vuoksi Jeesus kritisoi ihmisiä, jotka tekevät hänen nimessään suuria ihmeitä (23)?
 - Millä mittakepillä meidän pitää arvioida ihmisiä, jotka tekevät meidän päivinämme ihmeitä kristikunnassa?
4. Mitä väärät profeetat pitävät uskonnon tärkeimpänä tarkoituksena?
 - Kuvittele ihmistä, joka käy vain ”ihme-kokouksissa”. Mitä hänen uskostaan puuttuu?
5. Mikä on väärin profettojen asenne syntiin (21,23)?
 - Miksi väärät profeetat eivät itse tajua olevansa vääryudentekijöitä?
6. Mihin tarkoitukseen väärät profeetat eivät käytä Jeesuksen nimeä?
 - Vetäjä lukee Room. 10:13. Mikä ero on Jeesuksen nimen käytössä ja käytössä?
7. Miten Jeesus oppii tuntemaan omansa (23)?
 - Miksi Jeesus ei tunne ihmisiä, jotka ovat tehneet ihmeitäkin hänen nimessään?
 - Miten voimme tietää tänään, tuleeko Jeesus tuntemaan meidät viimeisenä päivänä?
8. Mitä oikea profeetta saarnaa syntisille, luusereille, kuolemansairaille jne.?
 - Kenen velvollisuus on meidän päivinämme varoittaa kristittyjä vääristä profettoista?

Ilosanoma: Saatana ei voi koskaan olla susi Jumalan Karitsan vaatteissa, koska hänellä ei ole ruumiissaan haavojen jälkiä. Väärin profettojen suuri erehdys on se, etteivät he myönnä syntejään eivätkä siis myöskään tarvitse Jeesusta Jumalan Karitsana, ristillä kuolleena Vapahtajanaan.

USKOLLISUUS JUMALAN LAHJOJEN HOITAMISESSA

10. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 16:1–9

Taustaa: Tämä on varmaankin Jeesuksen vaikeimmin ymmärrettävä vertaus. Koetamme nyt katsoa tarkkaan, mitä teksti sanoo.

Vertaus, jakeet 1–7

- Mitä tiedämme rikkaasta miehestä? (Millainen luonne hänellä mielestänne oli? Mitä mieltä olette hänen sijoitustoi-minnastaan?)
- Mitä tiedämme taloudenhoitajasta/ huoneenhaltijasta? (Millainen luonne hänellä oli? Millainen hän oli työntekijänä?)
- Miettikää, millä konkreettisilla tavoilla taloudenhoitaja tuhласi/ hävitti hänen omaisuuttaan?
- Oliko taloudenhoitaja mielestänne varas? (Mikä ero on tuhlaamisella/ hävittämisellä ja varastamisella?)
- Mitä mieltä olette taloudenhoitajan tavasta varautua uhkaavaan työttömyyteen (3–7)?
- Sata astiaa tarkoittaa 3000–4000 öljylitraa. Sata tynnyriä vehnää tarkoittaa 40000 litraa. Laskekaa paljonko suunnilleen nykyrahassa laskettuna rikas mies menetti, kun taloudenhoitaja muutti hänen velkakirjojaan.
- Huomasiko isäntä, että velkakirjoja on muuteltu?
- Jos olisit ollut velallisten asemassa, olisitko ottanut myöhemmin tämän taloudenhoitajan töihin omaan taloosi? Miksi, miksi et?

Jakeet 8–11

- Sana, joka on käännetty isännäksi ja herraksi jakeissa 3, 5 ja 8 on kreikaksi ”kyrios”. Kreikan kielessä ei käytetä isoja ja pieniä kirjaimia. Miettikää, tarkoitetaanko jakeen 8 sanalla herra vertauksen isäntää vai Jeesusta. Perustelkaa vastauksenne.
- Jos oletetaan, että Jeesuksen sanat alkavat vasta jakeen 8 puolivälistä (Hän sanoi. . .) niin miettikää, mitä Jeesus tarkoitti jakeilla 8b-9. (Keitä ovat väärellä rikkaudella/ mammonalla tehdyt ystävät? Mitä ovat iäiset asunnot – sana tarkoittaa muuten telttaa eikä oikeaa taloa?)
- Sana ”epärehellinen/ väärä” jakeissa 8, 9 ja 11 on kreikaksi adikia. Sen johdannainen adikos esiintyy myös jakeissa 10 merkityksessä ”vilpillinen/ väärä”. Lukekaa jakeet läpi ja miettikää, kuka Jeesuksen mielestä on vilpillinen ihminen ja mitä on väärä mammona?
- Mitä Jeesus tarkoittaa toisen omalla, entä omalla omalla (12)?
- Miksi rakkautta Jumalaan ja rakkautta rahaan ei voi yhdistää?
- Miksi Jeesus näyttää puhuvan ristiin vertauksessa (1–8a) ja sen jatko-osassa (10–13)?

Jakeet 14–15

- Minkään muun vertauksen yhteydessä ei kerrota, että kuulijat – edes fariseukset – olisivat ivanneet Jeesusta. Miksi he ivasivat häntä nyt?

Vertauksen tulkinta

- Ketä Jeesus tarkoittaa vertauksen rikkaalla miehellä (1–2)? Entä taloudenhoitajalla – omana aikanaan ja meidän aika-namme? Entä velallisilla?
- Hiljaa vastattavaksi: minkä synnin tämä vertaus ja sen jatko-osa osoittavat sinulle henkilökohtaisesti?
- Mikä olisi tekstimme opetus, jos siihen kuuluisivat vain jakeet 1–7 ja 10–13?
- Mikä on mielestänne tekstin opetus, kun siihen kuuluvat myös jakeet 8–9?

Ilosanomakysymykset

- Vertaa Jeesuksen elämää jakeisiin 10–13. Mikä rooli Jeesuksella itsellään on tässä vertauksessa?
- Missä tässä tekstissä on armon evankeliumi?

ETSIKKOAIKOJA

11. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 19:41–48

Taustaa: Tapahtumapaikka on Öljymäki. Jeesus on suosionsa huipulla. Hän on juuri ratsastanut juhlasaatossa Jerusalemin porteille. Ks. jakeet 37–38. Yhtäkkiä hän purskahtaa itkuun, ei itsensä puolesta – vaikka tietää kuolevansa viikon päästä kauhean kuoleman – vaan Jerusalemin ja kansansa puolesta.

Jeremia oli ennustanut itkien saman kaupungin tuhoa 600 vuotta aikaisemmin, mutta häntä ei ollut kuunneltu. Hänkin oli nimitänyt temppeleitä rosvojen luolaksi, koska temppelevieraat eivät halunneet tehdä parannusta synneistään. Sekä Jeremia että Jeesus ennustivat Jerusalemin tuhon 40 vuotta ennen kuin se tapahtui. Roomalainen sotapäällikkö Titus piiritti Jerusalemiä kolme vuotta. Sen valloitus v. 70 kuuluu Israelin historian verisimpiin teurastuksiin.

Jeesuksen kerrotaan itkeneen kolme kertaa, ja joka kerran ääneen – se käy ilmi kreikan verbistä. Toiset kaksi kertaa hän itki Lasaruksen haudalla (Joh. 11:35) ja Getsemanessa (Hepr. 5:7).

Jae 41

- Mitä ihmiset olisivat ehkä odottaneet Jeesuksen tässä tilanteessa sanovan?
- Miksi Jeesus ei ollut tässä tilanteessa iloinen?
- Miten suhtautuisitte mieheen, joka itkisi ääneen julkisella paikalla?
- Miksi meidän on tärkeää tietää, että Jeesuskin itki?
- Minkä verran luulette Jeesuksen surreen edeltä käsin sitä kohtaloa, joka häntä itseään muutaman päivän päästä odotti?

Jakeet 42–44

- Mitä tarkoittaa Jeesuksen sana: ”Jospa sinäkin tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on/ mikä rauhaasi sopii”?
- Missä Jerusalemin asukkaiden turva oli ja missä sen olisi pitänyt olla?
- Mikä jakeiden 43–44 kuvaamassa tilanteessa on mielestäsi pahinta?
- Mitä mieleen tulee sanasta ”etsikkoaika”?
- Mitä käytännössä tarkoittaa jonkin maan tai kaupungin etsikkoaika?
- Mikä on katastrofin ja etsikkoajan yhtäläisyys ja mikä on niiden välinen ero?
- Mikä oli ollut Jerusalemin etsikkoaika?
- Mitä Jerusalemlle olisi tapahtunut, jos se olisi ottanut Jeesuksen vastaan?
- Miksi Jeesuksen kuulijat eivät uskoneet hänen ennustustaan?

Sovellutus

- Miettikää, mitä Jeesus sanoo tänä päivänä katsellessaan Suomen kaupunkeja.
- Mikä on ollut Suomen etsikkoaika?
- Mitä kansalle tai kaupungille tapahtuu, jos sen etsikkoaika menee ohi?

Jakeet 45–48

- Miten jakeet 41–44 ja 45–46 liittyvät yhteen?
- Pitkämatkalaiset ostivat temppeleissä itselleen uhrieläimiä, joita eivät voineet kuljettaa mukanaan kotipaikkakunnaltaan asti. Mikä siinä oli Jeesuksen mielestä pahaa?
- Mikä teki Jerusalemin temppeleistä rosvojen luolan?
- Kumpi luonnehdinta sopii paremmin omaan kirkkoomme tänä päivänä: rukouksen huone vai rosvojen luola?
- Mikä ylipappeja ja johtomiehiä ärsytti eniten temppelein puhdistuksessa?
- Mitä osoittaa se, ettei kukaan mennyt pysäyttämään Jeesusta?
- Miksi kansa halusi kuunnella Jeesusta, vaikka tämä julisti heille niin kovia sanoja?

Ilosanomakysymykset

- Mikä osoittaa, että Jeesus rakasti Jerusalemiä ja sen asukkaita?
- Miksi Jeesuksen ruumiin piti kokea sama kohtalo kuin Jerusalemin ja sen temppelein?

Vetäjä lukee lopuksi: Jeesus vastasi: ”Hajottakaa tämä temppele, niin minä saan sen nousemaan kolmessa päivässä.” Silloin juutalaiset sanoivat: ”Tätä temppeleitä on rakennettu neljäkymmentäkuusi vuotta. Sinäkö pystyttäisit sen kolmessa päivässä?” Jeesus tarkoitti kuitenkin temppeleillä omaa ruumistaan. Kun hän sitten oli noussut kuolleista, opetuslapset muistivat nämä hänen sanansa, ja he uskoivat kirjoituksiin ja siihen, mitä Jeesus oli puhunut. (Joh. 3:19–20).

ITSENSÄ TUTKIMINEN

12. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 18:9–14

Taustaa: Sana ”vanhurskas” tarkoittaa Raamatussa ihmistä, joka kelpaa Jumalalle ja pääsee lopulta taivaaseen. Huomatkaa, että Jeesuksen aikaan sana ”fariseus” ei merkinnyt tekopyhää hurskastelijaa, vaan todella uskovaista ihmistä, joka tahtoi sydämestään palvella Jumalaa ja pitää köyhistä huolta. ”Publikaani” taas oli miehitysvallan palveluksessa oleva isänmaan petturi, joka rikastui pistämällä verovaroja omaan taskuunsa. Juutalaisille temppelellä oli ainoa paikka, jossa Jumala voitiin kohdata ja synnit sovittaa. (Huomio: vuoden 1938 käännöksessä on jae 14 käännetty ”vanhurskaampana kuin se toinen”, mutta tämä käännös on väärä. Sitä ei pidä käyttää keskustelun pohjana.)

1. Mistä on osoitusta, jos joku halveksii toisia ja puhuu heistä aina pahaa (9)?
2. Mistä tiedämme, että vertauksen molemmat miehet uskoivat Jumalaan (10)?
 - Pohtikaa, mikä oli vertauksen fariseuksen motiivi hänen tullessaan temppeleihin?
 - Mistä syystä publikaani oli tullut temppeleihin?
3. Mistä asioista fariseus kiitti Jumalaa (11–12)?
 - Mistä asioista fariseus ei kiittänyt Jumalaa?
 - Miten fariseus ajatteli ihmisen tulevan vanhurskaaksi ja pääsevän taivaaseen?
 - Miksi fariseus vertasi itseään toisiin ihmisiin eikä Jumalan lakiin (11)?
4. Koettakaa löytää tekstistä mahdollisimman monta seikkaa, joiden suhteen publikaanin ja fariseuksen rukoukset erosivat toisistaan (11–13)?
 - Millä perusteella publikaani uskalsi lähestyä Jumalaa?
5. Mitä syntejä fariseus huomaamattaan teki Jumalaa ja lähimmäistään vastaan (11–12)?
 - Millä tavalla publikaani antoi kunnian Jumalalle (13)?
 - Kumpaa näistä kahdesta rukoilijasta sinä muistutat enemmän? (Voit vastata hiljaa sydämässäsi.)
6. Miksi fariseus ei ollutkaan vanhurskas palatessaan temppeleistä kotiinsa?
 - Jos fariseukselta olisi kysytty paluumatkalla, arveleeko hän pääsevänsä taivaaseen, mitä hän olisi vastannut? Entä jos sama kysymys olisi esitetty publikaanille?
 - Ketkä kaikki tiesivät, kumpi näistä kahdesta oli vanhurskas temppeleistä lähtiessään?
7. Fariseuksella oli itse asiassa paljon vahvempi usko kuin publikaanilla. (Hän uskoi vahvemmin omaan pelastumiseensa.) Mistä syystä väärä usko on usein vahvempi kuin oikea?
8. Miksi Jeesus ei päättänyt vertaustaan sanomalla: ”Sitten publikaani korvasi tekemänsä vääryyden ja hänestä tuli kunnan ihminen”?
9. Publikaani oli luultavasti tuhonnut monenkin ihmisen elämän rahanhimoillaan. Mitä tapahtui sille rangaistukselle, joka hänen Jumalan lain perusteella olisi pitänyt synneistään kärsiä?
10. Miten ihminen tulee vanhurskaaksi tämän vertauksen mukaan?
 - Mikä on ihmisen osuus vanhurskauttamisessa, entä Jumalan osuus?

Ilosanoma: Ilmaus ”olla armollinen” jakeessa 13 sisältää alkukielessä lisämerkityksen ”uhrin perusteella”. Temppelein uhrin olivat Jeesuksen ristinkuoleman ennakkokuvia. Sillä hetkellä, kun publikaani pyysi Jumalalta armahdusta (Jeesuksen uhrin tähden), hänen syntinsä luettiin Jeesuksen syyksi ja Jeesuksen vanhurskaus luettiin hänen hyväkseen. Siksi Jumala voi antaa publikaanille synnit anteeksi ja julistaa hänet vanhurskaaksi.

JEEBUS, PARANTAJAMME

13. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Markus 7:31–37

Taustaa: Tekstimme mies oli ilmeisesti ollut kuulovammaisen varhaisesta lapsuudestaan asti, koska hän ei pystynyt kunnolla puhumaan. Hän ei ollut koskaan pystynyt kommunikoimaan toisten kanssa, koska tuohon aikaan ei ollut olemassa yhtenäistä viittomakieltä. Jesaja oli ennustanut 700 vuotta aikaisemmin, että Messias saisi kuurot kuulemaan ja mykät puhumaan (37, vrt. Jes. 35:5).

1. Mikä sinulle olisi vaikeinta, jos menettäisit yhtäkkiä kuulosi?
2. Kuvittele, millainen kuulovammaisen miehen lapsuus oli ollut.
 - Mitä keinoja vanhemmilla oli lapsensa kasvattamiseen, vaaroilta varjelemiseen, työhön opettamiseen yms.?
 - Mikä oli ehkä kuuron lapsen suhde ikätovereihinsa?
 - Millainen kuva kuurolla lapsella oli ehkä itsestään?
3. Millainen oli aikuiseksi kasvaneen kuulovammaisen arkipäivä verrattuna ikätoverien arkipäivään?
 - Varmaan tekstimme kuulovammaista oli joskus käytetty synagogassa ja temppelissä – minkä verran luulette hänen ymmärtäneen uskonasioista?
4. Mikä oli niiden ihmisten motiivi, jotka toivat kuuron Jeesuksen luo – esittäkää eri vaihtoehtoja (32)?
 - Miten kuurolle ehkä koetettiin selittää, minne oltiin menossa ja miksi?
 - Miltä kuurosta ehkä tuntui joutua keskelle väkijoukkoa?
5. Tuohon aikaan parantajat laskivat yleensä kätensä parannettavan päälle. Miksi Jeesus ei parantanut kuuroa sillä tavalla kuin tuojat pyysivät (32b ja 34)?
 - Mistä se on osoitusta, ettei kuuro mies vastustellut, vaan läksi tuntemattoman rabbin mukaan (33)?
6. Miksi Jeesus vei kuuron pois väkijoukon keskeltä (33a)?
 - Sylkeä pidettiin lääkkeenä tuohon aikaan. Mitä Jeesus tahtoi kommunikoida kuuroille pistämällä sormensa tämän korviin ja koskettamalla syljellä tämän kieltä (33)?
 - Mitä Jeesus tahtoi sanoa kieltä ymmärtämättömälle miehelle sillä, että hän katsahti ylös taivaalle?
 - Mitä Jeesus tahtoi sanoa miehelle huokauksellaan?
7. Yleensä lapselta menee kolme vuotta, ennen kuin hän oppii kielensä keskeisen sanavaraston. Miten on mahdollista, että tämä mies ”oppi” puhumaan sujuvasti yhdessä hetkessä?
8. Mistä syystä Jeesus olisi tahtonut ihmisten vaikenevan ihmetoistaan?
 - Mitä ”uutisia” Jeesus olisi ehkä mieluummin tahtonut ihmisten kertovan tuttavilleen?
 - Miksi ihmiset eivät välittäneet siitä, että Jeesus pyysi heitä vaikenemaan tästä ja muistakin ihmeistä (36)?
 - Mitä arvelette, onko kristilliselle kirkolle eduksi, jos se mainostaa ihmeitä tiedotusvälineissä?
9. Mitä ihmiset Jeesuksesta nyt ajattelivat; uskoivatko he hänen olevan Messias (37)? Perustelkaa vastauksenne.

Ilosanoma: Jeesuksen ja hänen Isänsä välinen syvä kommunikaatio katkesi Jeesuksen riippuessa ristillä. Tämä oli se hinta, joka Jeesuksen piti maksaa siitä, että me syntiset saamme puhua Jumalalle ja kuulla hänen ääntään Raamatussa.

LÄHIMMÄINEN

14. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 10:25–37

Taustaa: Haavoittunut mies oli juutalainen, hänen pelastajansa samarialainen. Jeesuksen aikaan juutalaiset halveksivat keskellään asuvia samarialaisia siitä, että he olivat ”puoliverisiä” ja uskonnoltaankin puoliksi pakanoita. (Heillä oli näet oma temppelinsä ja he käyttivät vain viittä Mooseksen kirjaa Raamattunaan.) Pappi ja leeviläinen olivat ilmeisesti matkalla temppeleihin suorittamaan uskonnollisia velvollisuuksiaan. Jos he koskisivat vereen tai kuolleeseen matkalla, he eivät saisi astua temppeleihin sen päivän aikana.

1. Miksi suomalaisten ja maahanmuuttajien välillä on paljon konflikteja?
 - Ketä keskiverto suomalainen pitää sellaisena lähimmäisenä, jota hänellä on velvollisuus auttaa?
2. Kuvitelkaa, millaisia ajatuksia risteili mukiloidun miehen päässä hänen tullessaan välillä tajuihinsa tien poskessa maatesaan (30)?
 - Mitä liikkui ehkä vaimon ja lasten mielessä, kun he odottivat turhaan perheen isää kotiin palaavaksi?
2. Mieti mahdollisimman monta syytä siihen, miksi nuo kaksi uskonnon edustajaa eivät auttaneet kuolevaa miestä (31–32)?
 - Miten Jeesukselle kysymyksen esittänyt lainoppinut ehkä arvioi näiden kahden ”kollegansa” käytöstä (25–27)?
3. Miten pappi ja leeviläinen tulkitsivat rakkauden käskyä, jonka he osasivat ulkoa (27)?
 - Onko mielestäsi mahdollista rakastaa Jumalaa yli kaiken ja kohdella samaan aikaan kärsivää lähimmäistä sillä tavoin, kuin pappi ja leeviläinen häntä kohtelivat (27)? Perustele vastauksesi.
4. Samarialaisella ohikulkijalla olisi ollut vaikka kuinka monta syytä olla auttamatta mukiloitua miestä. Koeta keksiä niistä mahdollisimman useita.
 - Mikä olisi ollut vähin avun määrä, mitä tuossa tilanteessa olisi pitänyt mukiloidulle miesparalle antaa?
 - Missä suhteessa samarialainen ylitti ”vähimmäisavun” määrän (33–35)?
 - Ketä sinä olisit valmis auttamaan sillä tavalla kuin samarialainen auttoi mukiloitua muukalaista?
5. Kaksi denaaria oli kahden päivän palkka eli 1/15 osa miehen kuukausipalkasta, jolla tuohon aikaan voi asua majatalossa pari kuukautta. Paljonko tuo summa olisi euroissa?
 - Miksi samarialainen tahtoi käyttää noin suuren summan rahaa vihamieliseen väestöryhmään kuuluvan muukalaisen auttamiseen?
6. Luuletko, että samarialainen täytti myös rakkauden käskyn ensimmäisen puoliskon (27)? Perustele vastauksesi.
7. Kuka on sinun lähimmäisesi, jonka sinä olet ehkä ohittanut samalla tavalla kuin pappi ja leeviläinen ohittivat mukiloidun miehen (36–37)? (Kysymykseen voi vastata myös hiljaa.)
 - Mieti jokin konkreettinen tapa, miten voisit tuota lähimmäistäsi auttaa.
8. Keneen sinä itse samaistut tässä vertauksessa?
9. Mitä yhteistä on Jeesuksella itsellään laupiaan samarialaisen kanssa?
 - Missä suhteessa Jeesus auttoi lähimmäistään vielä enemmän kuin laupias samarialainen?

Ilosanoma: Jos sinä olet ihminen, jonka kärsimyksen ohi muut ovat kulkeneet, niin tiedä, että Jeesus pysähtyy tässäkin raamattupiirissä sinun kohdallesi, sitoo haavasi ja pyytää jotakuta omaansa pitämään sinusta huolen, kunnes haavasi ovat parantuneet.

KIITOLLISUUS

15. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 17:11–19

Taustaa: Jeesuksen aikana spitaalisten täytyi elää muista ihmisistä eristettyinä. He eivät saaneet osallistua jumalanpalveluksiin, että eivät saastuttaisi pyhäkköä. Heidän piti myös lähteä kotoaan sairastuttuaan. VT tuntee vai pari tapausta, jolloin spitaalinen parani. Jos joku arveli parantuneensa, hänen piti saada siitä papin allekirjoittama todistus (3. Moos. 13–14). Huomatkaa, että juutalaiset halveksivat samarialaisia, koska nämä heidän mielestään olivat ulkomaalaisia ja puoliksi pakanoita.

1. Miettikää, mitä yhteistä on muinaisilla spitaalisilla meidän aikamme HIV-tartunnan saaneiden kanssa?
 - Kuvitelkaa sitä päivää, kun nämä 10 miestä tajusivat sairastuneensa spitaalisiin. Millaiset ajatukset silloin ehkä risteilivät heidän päässään oman ja perheen tulevaisuuden suhteen?
2. Millaisia asioita nämä sairaut ja eristetyt ihmiset ehkä eniten kaipasivat?
3. Mitä spitaaliset Jeesukselta odottivat – katsokaa heidän rukoustaan jakeessa 13?
4. Pappien asuttamat kaupungit sijaitsivat 50–60 km Galilean ja Samarian rajalta. Miksi Jeesus ei parantanut näitä miehiä siinä paikassa, vaan lähetti heidät noin pitkän matkan päähän?
 - Mikä sai spitaaliset lähtemään vaivalloiselle matkalle, vaikkeivät he olleet edes parantuneet taudistaan?
 - Olivatko spitaaliset mielestänne Jeesukseen jo uskovia sillä hetkellä, kun he läksivät liikkeelle? Perustelkaa vastauksenne.
5. Juutalaiset papit eivät tahtoneet olla missään tekemisissä samarialaisten kanssa. Miksi spitaalinen samarialainen kuitenkin läksi heitä tapaamaan?
6. Miettikää mahdollisimman monta syytä siihen, miksi yhdeksän juutalaista eivät palanneet Jeesuksen luo kiittämään häntä.
 - Miksi samarialainen tahtoi välttämättä tulla vielä Jeesuksen luo kiittämään häntä?
 - Mikä tämän tekstin mukaan tekee ihmisestä kiitollisen ihmisen?
7. Miksi Jeesus oli pettynyt siitä, etteivät yhdeksän parantunutta tulleet hänen luokseen?
 - Oletko sinä koskaan aiheuttanut Jeesukselle samanlaista pettymystä kuin nämä parantuneet juutalaiset aiheuttivat? Milloin?
8. Lause ”Uskosi on pelastanut sinut” voitaisiin yhtä hyvin kääntää: ”Uskosi on parantanut sinut”. Miksi Jeesus sanoi samarialaiselle juuri nämä sanat?
9. Mikä ero on uskossa, joka etsii parantumista, sen uskon kanssa, joka etsii Jeesusta itseään?
 - Miksi ”parantava usko” ei välttämättä olekaan ”pelastavaa uskoa”?
10. Mitä sairauden ja häpeän vuodet merkitsivät myöhemmin yhdeksälle juutalaiselle?
 - Mitä nämä vuodet merkitsivät samarialaiselle?

Ilosanoma: Jeesus joutui kestämään ristillä saman häpeän ja hyljeksimisen kuin spitaaliset. ”Hyljeksitty hän oli, ihmisten torjuma, kipujen mies, sairauden tuttava... Ja kuitenkin: hän kantoi meidän kipumme ja otti taakakseen meidän sairautemme” (Jes. 53:3–4). Se hinta Jeesuksen piti tästäkin ihmeestä maksaa.

JUMALAN HUOLENPITO

16. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Matt. 6:25–34

Taustaa: Sana ”vanhurskaus” (jae 33, vanha käännös) tarkoittaa täydellistä puhtautta ajatuksissa, sanoissa ja teoissa. Vain vanhurskas ihminen kelpaa Jumalalle ja pääsee taivaaseen. Tätä tekstiä käsiteltäessä on hyvä, jos vetäjällä on mukanaan myös vuoden 1938 raamatunkäännös.

1. Luettele omin sanoin ne asiat, joista huolehtimisen Jeesus tässä tekstissä kieltää.
 - Mikä Jeesuksen mainitsema asia huolestuttaa tällä hetkellä sinua eniten?
 - Miten elämäsi muuttuisi, jos lakkaisit hätäilemästä tässä tekstissä mainittujen asioiden vuoksi?
2. Mitä tapahtuu perheelle, jonka yksi jäsen on aina huolissaan rahasta, terveydestä, tulevaisuudesta yms.?
 - Mitä hätäileminen vaikuttaa meidän ruumiinkuntoomme?
3. Mitä huolehtimisella on yhteistä epäuskon kanssa?
 - Miten me voisimme vähentää hätäilyä ja sen tuomaa epäuskoa elämässämme?
4. Etsi kaikki lupaukset, jotka Jeesus tässä tekstissä opetuslapsilleen antaa.
 - Mikä näistä lupauksista on sinun helpoin uskoa? Entä vaikein?
5. Lue jakeet 31–32. Mikä on se asia, jota tunnet tarvitsevasi kaikkein eniten tällä hetkellä? (Voit vastata hiljaa mielessäsi.)
 - Uskotko sinä, että Taivaallinen Isäsi todella tietää sinun em. asiaa tarvitsevan? Perustele vastauksesi.
6. Mitä tarkoittaa käytännössä, että etsimme ensin Jumalan valtakuntaa ja vasta sitten kaikkea muuta (33)?
 - Mitä sinä etsit elämässäsi kaikkein eniten? (Voit vastata hiljaa.)
7. Mitä merkitsee käytännössä, että etsimme ensin Jumalan vanhurskautta, emme omaamme (33b, vanha käännös)?
 - Jos olet kokenut, millaista on kääntyä oman vanhurskauden etsimisestä Jumalan vanhurskauden etsimiseen, kerro tästä kokemuksestasi toisillekin.
8. Mitä jae 34 tarkoittaa?
 - Muistuta mieleesi aika, jolloin hätäilit tulevaisuudesta / jostain asiasta erityisen paljon. Näin jälkikäteen ajateltuna: mitä sinun olisi pitänyt tuossa tilanteessa tehdä hätäilemisen sijasta?
 - Tietäen tämänhetkisen elämäntilanteesi varsin hyvin Jeesus kuitenkin sanoo sinulle jakeiden 33–34 sanat. Mitä sinä hänelle vastaat?

Ilosanoma: Jeesus etsi aina ensiksi Jumalan valtakuntaa, eikä hänelle kuitenkaan annettu sitä, mitä tämä teksti lupaa, vaan ristinpuu. Ristillä riippuessaan Vapahtaja sitten kantoi sen rangaistuksen, mikä meille olisi pitänyt langettaa ainaisen murehtimisemme ja epäuskomme tähden. Juuri siksi hän ottaa tänään vastaan myös niitä ihmisiä, jotka eivät ole voineet lopettaa huomisesta huolehtimista.

JEESUS ANTAA ELÄMÄN

17. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 7:11–16

Taustaa: Ihmiset kutsuivat Jeesusta **suureksi profeetaksi**, koska he muistivat, miten kaksi VT:n suurta profeettaa, Elia ja Elisa, herättivät kuolleista lesken pojan (16).

1. Mieti mahdollisimman monta syytä, miksi tämän nuoren pojan hautajaisiin tuli niin paljon väkeä (12)?
2. Leskellä oli vain yksi poika aikana, jolloin kaikki halusivat paljon lapsia. Miettikää, millaista kolmihenkisen perheen elämä oli ollut silloin, kun kaikki olivat vielä elossa.
 - Mikä vaimosta oli ehkä tuntunut kaikkein pahimmalta silloin, kun hänen miehensä kuoli?
3. Mitä taloudellisia ja psyykkisiä ongelmia voi syntyä silloin, kun äiti kasvattaa yksin ainoa poikaansa?
 - Millä eri tavoilla nuori poika tai nuori mies voi kokea äitinsä huolenpidon ja huolehtimisen?
4. Mitä luulette leskiäidin ajatelleen Jumalasta silloin, kun hän kulki poikansa arkun perässä hautausmaalle?
5. Pojan kuoleman hetkellä Jeesus oli vielä Kapernaumissa, 40 kilometrin päässä Nainista (7:1). Miten kauan aikamieheltä menee tuollaisen matkan kävelemiseen, etenkin kun matka on paljolti ylämäkeä?
 - Hautajaiset pidettiin yleensä viimeistään kuolinpäivää seuraavana päivänä. Miksi Jeesus tahtoi välttämättä tavoittaa tämän hautauskulkueen, vaikka se merkitsikin, että hänen piti kulkea puolijuoksua tuo pitkä matka?
 - Miksi Jeesus tahtoi auttaa leskeä, joka ei ollut edes pyytänyt häneltä apua?
6. Millaisissa tilanteissa sinusta on tuntunut, ettei Jeesuksen apu voi mitenkään ehtiä ajoissa?
 - Mistä voisimme saada sen varmuuden, että Jeesuksen apu ei tule koskaan liian myöhään?
7. Miksi Jeesus sanoi itkevälle äidille: ”Älä itke!”
 - Muistuta mieleesi se tilanne, kun itkit viimeksi. Nyt Jeesus sanoo sinulle tässä raamattupiirissä: ”Älä itke!” Mitä hänen sanansa sinun tilanteessasi tarkoittavat? (Kysymykseen voit vastata myös hiljaa mielessäsi.)
8. Millä tavalla Jeesus herätti kuolleen pojan henkiin?
9. Mitä kaikkea Luukas tarkoittaa sanoessaan: ”Jeesus antoi hänet takaisin äidille” (15)?
 - Miten luulette tämän tapauksen muuttaneen äidin ja pojan välejä ja heidän tulevaa elämäänsä?
10. Myös Taivaallinen Isä joutui kerran katselemaan, miten hänen ainokaista Poikaansa kannettiin hautaan. Mitä luulet, kumman tuska oli siinä tilanteessa suurempi: lesken vai Jumalan? Perustele vastauksesi?
 - Jakeessa 16 sanotaan: ”Jumala on tullut kansansa avuksi.” Miksi hän ei sitten tullut Poikansa avuksi, kun tämä teki kuolemaa?

Ilosanoma: Taivaallinen Isä joutui paitsi katselemaan Poikansa kärsimystä ja kuolemaa, myös hylkäämään hänet – niiden syntien tähden, joihin me epätoivon hetkellä lankesimme.

KRISTITYN VAPAUS

18. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Luuk. 14:1–6

Taustaa: Vesipöhö eli ödeema on tauti, joka saa nesteen keräytymään kudoksiin. Jalat turpoavat, samoin kasvot ja koko ruumis. Yleensä ödeema johtuu sydämen tai munuaisten vajaatoiminnasta ja johtaa hoitamattomana kuolemaan. Jos tekstimme miehellä oli keuhkopöhö, oli hänen liikkumisensa ja hengittämisenänsä vaikeaa. Tämä oli jo kolmas sapattiriita Jeesuksen ja fariseusten välillä. Jo kaksi kertaa aikaisemmin Jeesus oli parantanut jonkun synagogassa sapatinpäivänä (Luuk. 6, Luuk. 13). Fariseukset opettivat, että hengenvaarallisen taudin saa parantaa sapatina, mutta ei kroonista tautia.

Sapatti: Kolmas käsky kuuluu: ”*Muista pyhittää lepopäivä.*” Lainoppineet olivat tarkentaneet tätä käskyä lukemattomilla muilla säännöksillä.

- Miettikää, miksi kaiken toiminnan lopettaminen sapatina oli fariseusten mielestä elämän ja kuoleman kysymys?

Jae 1. Fariseusten johtomies oli tärkeä henkilö yhteisössään. Hän saattoi olla jopa suuren neuvoston (eduskunnan) jäsen.

- Miettikää, mitä kaikkea siihen oli tarvittu, että tekstimme fariseus oli päässyt johtomiehen asemaan?
- Miksi tämä fariseusten johtomies oli kutsunut Jeesuksen sapatitaterialle?
- Miksi Jeesus suostui menemään johtomiehen luo aterialle, vaikka varmasti tiesi tämän motiivit?
- Miksi paikalle oli kutsuttu myös muita fariseuksia ja lainopettajia, vertaa jae 3?
- Mitä pöytävieraat odottivat tarkkaillessaan Jeesusta aterian alusta asti?
- Miettikää, mistä tuossa ruokapöydässä keskusteltiin. (Osasiko Jeesus small talk’ia?)

Jae 2. Luetaan jae molemmista käänöksistä.

- Jos jollakulla piiriläisistä on jotain kokemusta ödeemasta, niin valistakoon hän nyt muita. (Miten ödeema vaikuttaa työntekoon, nukkumiseen, onko kipuja jne...?)
- Mitä vesipöhöinen mies ehkä ajatteli tulevaisuudestaan?
- Miten vesipöhöinen mies sattui tulemaan johtoasemassa olevan fariseuksen kotiin kesken päivälliskutsujen? Miettikää eri mahdollisuuksia.
- Onko mielestänne mahdollisuuksien rajoissa, että vesipöhöinen mies oli lahjottu tulemaan paikalle, että Jeesus saataisiin rikkomaan sapatitääntöjä? Perustelkaa vastauksenne.
- Mikä oli ehkä vesipöhöisen miehen asenne Jeesusta kohtaan?
- Mitä se mielestänne osoittaa, ettei mies pyytänyt Jeesukselta mitään?
- Minkä yleisvaikutelman saatte vesipöhöisestä miehestä tämän lyhyen tekstin perusteella?

Jae 3–4a. Jotkut näistä fariseuksista olivat nähneet kaksi Jeesuksen tekemää parantamisihmeä synagogassa edellisinä sapatteina.

- Miksi Jeesus esitti kysymyksen sen sijaan, että olisi parantanut miehen suoraa päätä?
- Miksi fariseukset eivät vastanneet Jeesuksen kysymykseen kyllä tai ei? (Miksi heidän oli vaikea vastata kieltävästi? Miksi heidän oli vaikea vastata myöntävästi?)
- Miksi fariseukset eivät tässä tilanteessa siteeranneet Mooseksen lakia tai isien selitysteoksia?
- Jos fariseukset uskoivat Jeesuksen pystyvän parantamaan tämän miehen, niin minä he häntä pitivät?
- Mitä fariseusten hiljaisuus viestitti vesipöhöiselle miehelle?
- Jos fariseusten johtomiehen oma poika olisi sairastanut ödeemaa, mitä isä olisi vastannut Jeesuksen kysymykseen?

Jae 4. Jae luetaan molemmista käänöksistä.

- Yleensä Jeesus keskusteli aina parannettavan kanssa. Miksi hän ei tässä tapauksessa tehnyt niin?
- Oletetaan, että mies oli tullut paikalle lahjottuna, rahan voimalla. Mitä osoittaa se, että Jeesus silti paransi hänet sanomatta yhtään kritiikin sanaa?
- Mitä ajattelette siitä tavasta, miten Jeesus paransi vesipöhöisen miehen?
- Miettikää, miten läsnäolijat huomasivat miehen parantuneen ödeemasta?
- Miksi Jeesus lähetti miehen kotiinsa jo tässä vaiheessa?
- Jos mies tuli uskoon ennen talosta poistumistaan, niin mikä hänet käänytti?
- Kuvitelkaa miehen kotimatkaa, kun jalat eivät olleet turvoksissa eikä häntä hengästyttänyt. Mitä hän ehkä matkalla mietti?

Jae 5

- Mitä yhteistä on kaivon putoamisen ja ödeeman välillä?
- Jokainen nostaa varmasti lapsensa pois kaivosta, mutta miksi härkääkään ei jätetty sapatina hukkumaan?
- Mitä Jeesus sai osoitetuksi fariseusten arvomaailmasta kysymyksensä kautta? (Kumpi oli heille arvokkaampi: härkä vai sairas ihminen?)
- Miksi fariseusten systeemistä puuttui lähimmäisenrakkaus?
- Sovella jae 5 omaan elämääsi. Kaivo kuvaa niitä vaikeuksia, joihin sinä tai joku läheisistäsi olette joutuneet. Isä on taivaallinen Isäsi. Mitä tämä jae tällä tavalla luettuna sinulle sanoo?

(jatkuu)

Jae 6

- Miksi pöytävieraat eivät vastanneet mitään Jeesuksen tekemään kysymykseen?

Ilosanoma: Jeesus kärsi ristillä saman minkä kaivoon pudonnut ihminen: hukkumiskuoleman. Näin hän kuvaa tilannettaan kärsimyspsalmissa: *”Pelasta minut Jumala! Vesi on noussut kaulaani saakka. Olen vajonnut pohjattomaan liejuun, jalkani ei tavoita lujaa maata.”* (Ps. 69:2–3.) Jeesusta ei vedetty kaivosta siksi, että meidät voitaisiin sieltä vetää. Siitäkin huolimatta, että olisimme tähän asti kuuluneet hänen vastustajiinsa.

RAKKAUDEN KAKSOISKÄSKY

19. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Matt. 22:34–40

Taustaa: Viimeisinä elinpäivinä Jeesus väitteli vuoronperään erilaisten uskonnollisten ryhmien kanssa. Hän oli juuri tukkinut suun saddukeuksilta, jotka väittivät, ettei ylösousemusta ole. Eräs tuon ajan teologian kuuma peruna oli kysymys lain suurimmasta käskystä. Jotkut pitivät suurimpana käskynä sapattikäskyä: *Muista pyhittää lepopäivä*. Jotkut taas kannattivat ensimmäistä käskyä: *Minä olen Herra sinun Jumalasi. Älä pidä muita jumalia*. Jeesus ei lainannut mitään Vanhan testamentin käskyä sellaisenaan, vaan yhdisteli niistä aivan uuden käskyn.

Jakeet 34–36

- Miettikää, millainen tunnelma fariseusten kokoontumisessa vallitsi, ja mistä siellä keskusteltiin?
- Miten yksi maalaisrabbi oli voinut saada koko Israelin uskonnollisen eliitin hermoromahduksen partaalle?

Jakeet 37–38. Jeesus siteeraa tässä VT:n käskyä sellaisenaan. Huomaamme, että ihminen on ikään kuin jaettu kolmeen osaan, joista jokainen voi toimia rakkauden lähteenä: sydän, sielu ja mieli.

- Mikä on mielestänne meidän kulttuurimme suurin ja tärkein käsky?
- Mistä johtuu, että sana ”rakkaus” on kokenut inflaation meidän kulttuurissamme?
- Millaisessa tilanteessa se tulee näkyviin, ketä tai mitä me rakastamme eniten?
- Millaisten asioiden kohdalla tulee ilmi, että meidän aikamme ihminen on kiinnostuneempi itsensä kuin Jumalan ja lähimmäisen rakastamisesta?
- Miettikää, miksi Raamattu ei koskaan käske meitä rakastamaan itseämme.
- Jos Jeesus kysyisi sinulta tänään, rakastatko häntä kaikesta sydämeestäsi, sielustasi ja mielestäsi, mitä sinä vastaisit hänelle? (Mitä rakkauden käsky osoittaa sinulle sinun jumalasuhteestasi?)
- Mitä voisi käytännössä tarkoittaa Jumalan rakastaminen koko sydämeästään?
- Mitä voisi käytännössä tarkoittaa Jumalan rakastaminen koko sielustaan (kreikaksi ”psykeestään”)?
- Mitä voisi käytännössä tarkoittaa Jumalan rakastaminen koko mielestään?
- Mittaa ajan- ja rahankäytölläsi, minkä verran rakastat Jumalaa.
- Mitä ajattelet kristitystä, joka sanoo rakastavansa Jumalaa, mutta viis veisaa hänen käskyistään?

Jakeet 39–40

- Mikä olisi tulos, jos Jeesus olisikin sanonut: ”Rakasta lähimmäistäsi enemmän kuin itseäsi”?
- Mistä syystä itsensä rakastaminen on paras vertailukohta sille, miten paljon meidän on rakastettava lähimmäistämme?
- Miksi me emme saa tehdä toiselle **enempää**, kuin odotamme muiden tekevän meille vastaavassa tilanteessa?
- Miksi emme saa tehdä toiselle **vähempää**, kuin odotamme muiden tekevän meille vastaavassa tilanteessa?
- Mieti, minkä verran sinä annat aikaasi, rahaasi ja sympatiaasi läheisille ja kaukaisille lähimmäisillesi? (Voit vastata myös hiljaa sydämessäsi.)
- Millainen ihminen ehkä olisit, jos joku olisi rakastanut sinua koko elämäsi ajan yhtä paljon kuin itseään?
- Mieti, millaisia perheenjäsenesi nyt olisivat, jos sinä olisit aina rakastanut heitä yhtä paljon kuin itseäsi?

Kokoavat kysymykset

- Mikä Jeesuksen vastauksessa oli erityisen nerokasta?
- Mitä meille tapahtuu, jos rakastamme jotakuta ihmistä kaikesta sydämeistämme, sielustamme ja voimastamme?
- Mitä tapahtuu, jos ihminen rakastaa Jumalaa yhtä paljon kuin itseään?
- Mitä tapahtuu, jos ihminen rakastaa vain Jumalaa, mutta unohtaa lähimmäisen?
- Mitä tapahtuu, jos kristitty keskittyy vain lähimmäisen rakastamiseen, mutta unohtaa Jumalan?
- Miksi laki ja profeetat, eli koko Vanha testamentti, sisältyvät rakkauden kaksoiskäskyyn?
- Miksi juuri rakkauden kaksoiskäsky on kaikkia muita käskyjä suurempi?
- Millä tavalla Jeesus itse noudatti rakkauden kaksoiskäskyn molempia osia? (Vastaus tämän tekstin ulkopuolelta.)

Ilosanoma: Jeesus rakasti Jumalaa yli kaiken, vielä ristilläkin. Samaten hän rakasti aina ja kaikkialla lähimmäisiään yhtä paljon kuin itseään. Evankeliumit ovat täynnä kertomuksia hänen rakkaudestaan. Silti Jeesusta rangaistiin kuin hän olisi maailman rakkaudettomin ja julmin ihminen – meidän tähtemme, siksi että me emme ole rakastaneet Jumalaa ja lähimmäistä niin kuin meidän olisi pitänyt.

JUMALAN SANANSAATTAJAT

Mikkelinpäivä (1. vsk.): Matt. 18:1–6 ja 10

Taustaa: Opetuslapset halusivat tietää, kuka on suurin taivasten valtakunnassa. Itse asiassa Jeesus aloitti koko julkisen toimintansa julistamalla, että tuo valtakunta on tullut lähelle. Tekstimme tilanteessa Jeesus tarvitsi opetuksensa havaintoesimerkiksi lapsen. Niinpä hän kutsui pihalta tai kadulta luokseen pienen pojan tai tytön. Lapsi jätti leikkinsä kesken ja riensi luottavaisesti Jeesuksen luo.

Jae 1.

- Miettikää, mikä sai opetuslapset esittämään Jeesukselle tuollaisen kysymyksen?
- Miksi jokaisessa yhteisössä mietitään joko hiljaa tai ääneen sitä, kuka on missäkin asemassa sen nokkimisjärjestyksessä?
- Millaista vastausta opetuslapset ehkä odottivat kysymyksiinsä?
- Jos sinun pitäisi vastata opetuslasten kysymykseen kylmiltään, mitä vastaisit?

Jakeet 2–4. Uudessa käänöksessä käytetään sanaa ”nöyryä” lapsen kaltaiseksi, vanhassa ”kääntyä”.

- Mitkä seikat tuossa tilanteessa olivat kadulta kutsutulle lapselle ehkä vaikeita?
- Mitä osoittaa se, että Jeesus sai jonkun pikkutyön tai pojan tulemaan keskelle 13 miehen piiriä?
- Onko jokainen lapsi mielestänne nöyrä? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitä tarkoittaa lapsen kaltaiseksi nöyryminen / kääntyminen?
- Tässä ei sanota että lapsi olisi ollut kiltti. Hänhän saattoi olla vaikka koko kulmakunnan pahin häirikkö. Missä se näkyy, että tämä lapsi uskoi joka tapauksessa Jeesukseen (ks. myös jae 6)?
- Mikä oli Jeesuksen suhde tähän lapseen?
- Mikä teki piirin sisällä seisovan lapsen suurimmaksi taivasten valtakunnassa?
- Miten Jeesus ja taivasten valtakunta kuuluvat yhteen?
- Mitä luulette opetuslasten ajatelleen tästä vastauksesta?

Jae 5

- Mitä tarkoittaa, että Jeesus tulee siihen kotiin, missä joku lapsi on otettu vastaan hänen nimessään?
- Miten mekin voisimme ottaa jonkun lapsen luoksemme Jeesuksen nimessä?

Jae 6. Ruumiin hautaamatta jättäminen oli tuon ajan kulttuurissa kauhein asia, mikä ihmiselle ylipäänsä voi tapahtua. Myllynkiviä oli tuohon aikaan monta eri kokoa. Tässä puhutaan suuresta kivistä.

- Millä eri tavoilla lapsi voidaan johdattaa lankeemukseen tai vietellä pois uskosta?
- Mistä se on osoitusta, että lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset lisääntyvät koko ajan?
- Mitä ajattelette niiden ihmisten vastuusta, jotka tuottavat mediaan ja nettiin lapsia vahingoittavaa aineistoa?
- Kuvitelkaa, että jonkun teidän perheenjäsenenne ruumis upotettaisiin järveen myllynkivi kaulassaan ilman mitään hautajaisia. Mikä siinä tilanteessa tuntuisi teistä pahimmalta?
- Miksi Jeesus määrää lapsen viettelijälle kovimman ajateltavissa olevan tuomion?

Jae 10. Luetaan jae molemmista käänöksistä.

- Mikä tekee lapsesta erityisen arvokkaan olennon?
- Minkä asioiden vuoksi ja millä tavalla lasta voidaan halveksia?
- Mitä yllättävää tämä jae paljastaa lasten enkeleistä ja heidän tehtävästään?
- Mitä jakeen loppuosa tarkoittaa?
- Miten jae 10 voidaan soveltaa äidin kohdussa oleviin lapsiin?
- Sovella tämä jae omiin lapsiisi ja lapsenlapsiisi. Mitä se näin luettuna sinulle sanoo?
- Mitä sinun lapsesi tai lapsenlapsesi elämään vaikuttaa oman suojelusenkelin olemassa olo?
- Entä jos lapsellesi on tapahtunut jokin peruuttamaton tragedia – mikä oli enkelin rooli sen tapahtuessa?

Kokoavat kysymykset

- Mitä meidän pitäisi tehdä, etteivät lapsemme joutuisi lankeemukseen?
- Missä suhteessa Jeesus itse oli lapsen kaltainen?
- Miksi Jeesus joutui kestäämään vielä pahemman rangaistuksen kuin lapsen viettelijät?

Ilosanoma: Jeesus oli suurin taivasten valtakunnassa – sen kuningas. Hän suostui kuitenkin jättämään valtaistuimensa ja tulemaan, ei vain lapsen kaltaiseksi, vaan lapseksi äitinsä kohtuun. Jeesus oli hiljainen ja nöyrä sydämeltä. Lopulta hän suostui jopa ristin häpeään. Sen rangaistuksen hän kärsi kaikkien meidän puolestamme, jotka emme ole olleet yhtä nöyriä kuin lapset, emmekä ole kohdelleet oikein lapsiamme.

JEESUKSEN LÄHETTILÄÄT

21. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Matt. 22:1–14

Taustaa: Häihin kutsu oli ajanlaskumme alun Lähi-Idässä parasta, mitä ihmiselle saattoi tapahtua. Saatiin syödä maha täyteen ja tavata ystäviä. Häät kestivät viikon. Raamatussa häät viittaavat usein taivaaseen, vrt. Karitsan häät. Ulkona oleva pimeys viittaa tietenkin kadotukseen. Kutsuvieraat tarkoittivat ensin juutalaisia, mutta nykyään he tarkoittavat ketä tahansa ihmistä, joka elää kristillisen kirkon vaikutuspiirissä.

Jakeet 1–7

- Palauta mieleesi presidentin linnan kutsut tai kuninkaalliset häät, joita seurasit TV:stä tai lehdistä. Millaisia ihmisiä noihin tilaisuuksiin oli kutsuttu?
- Millaiset ihmiset saattaisivat ehkä meidän päivinämme kieltäytyä presidentin linnan tai kuninkaanlinnan kutsusta?
- Millaisia valmisteluja kuninkaan linnassa oli tehty prinssin häitä varten (4)?
- Miksi vertauksen kutsuvieraat eivät ottaneet kutsua vakavasti?
- Millainen käsitys kutsutuilla oli ehkä kuninkaastaan?
- Miksi kutsuvieraat eivät ajatelleet kieltäytymisensä mahdollisia seurauksia?
- Jumala kutsuu ihmisiä taivasten valtakuntaan palvelijoittensa kuuluttaman Raamatun sanan kautta. Miksi useimmat ihmiset meidän aikanamme suhtautuvat hänen kutsuunsa yhtä nuivasti kuin vertauksen kutsuvieraat?
- Miten sinä olet reagoinut, kun joku on kutsunut sinua kirkkoon, raamattupiiriin tai muuhun kristilliseen tilaisuuteen kiireisenä aikana?
- Mitä reaktiosi osoittaa siitä, minkä arvoisena sinä pidät taivaan hääjuhlaa?
- Kuinka kutsun saaneet ihmiset saattoivat suuttua kutsusta niin pahasti, että pieksivät ja tappoivat kutsujat? Mikä heitä suututti?
- Mistä johtuu, että Jumalan palvelijoita joskus kohdellaan jakeessa 6 kuvatulla tavalla?
- Lähtisitkö sinä viemään taivasten valtakunnan kutsua, jos tietäisin, että sinut pieksetään tai tapetaan sitä tehdessäsi?
- Mitä ajattelette siitä rangaistuksesta, jonka kuningas määräsi murhamiehille?
- Jerusalemlaisten hylkäsi Jeesuksen kutsun ja se hävitettiin vuonna 70. Miten tämä jae toteutuu niiden kohdalla, jotka hylkäävät kristillisen kirkon välittämän kutsun?

Jakeet 8–14

- Vertaa ensimmäistä kutsuttujen joukkoa toiseen – mitä eroa niiden välillä oli (5,10)?
- Keitä meidän aikanamme ovat ne, jotka tulevat teiltä ja toreilta Jumalan valtakuntaan (9–10)?
- Miten rypusakki pystyi uskomaan, että kuninkaan kutsu oli tarkoitettu vakavasti otettavaksi?
- Millaiset ihmiset iloitsevat meidän päivinämme siitä, että heidätkin kutsutaan taivaalliseen hääjuhlaan?
- Yleensä ajatellaan niin, että kuninkaalla oli varastossaan valmiita juhlapukuja niitä varten, jotka hän oli kutsunut kaduilta pitoihin. Miksi yhdelle vieraalle ei kuninkaan antama asu kelvannutkaan?
- Raamatussa häöpuku tarkoittaa usein sitä vanhurskauden vaatetta, jonka Jumala pukee syntisen päälle. Millainen usko on sillä ihmisellä, joka arvelee voivansa mennä taivaaseen ”omissa vaatteissaan”?
- Millaisia asioita jae 13 paljastaa meille helvetistä?
- Miten jakeiden 7 ja 13 jumalakuva voidaan sovittaa yhteen rakkaudellisen jumalakuvan kanssa?
- Miksi Jeesukselle kävi kuten häöpuvuttomalle vieraalle; hänetkin sidottiin ja heitettiin helvetin pimeyteen hänen riippuessaan ristillä.
- Mitä jae 14 tarkoittaa tämän vertauksen valossa?
- Kuka ei vielä ole saanut kutsua Jumalan valtakunnan hääjuhlaan?
- Keitä ei ole valittu? Pysykää tekstissä.

Kokoava kysymys

- Miten sinä voisit olla mukana kuuluttamassa kutsua taivaan valtakunnan hääjuhlaan?
- Mitä tämä vertaus opettaa meille kasteesta ja ehtoollisesta?

Ilosanoma: Ilmestyskirjassa kerrotaan, että taivaaseen päässeillä on päällään pitkä valkoinen puku, joka on pesty Karitsan veressä (Ilm. 7:13–14). Näin siis sinäkin voit saada itsellesi sopivan häöpuvun: uskomalla syntisi anteeksi Jeesuksen ristinkuoleman tähden.

USKON PERUSTUS

Uskonpuhdistuksen muistopäivä (1. vsk.): Joh. 4:46–54

Taustaa: Kuningas, jonka virkamies tekstissämme esiintyy, oli se **Herodes Antipas**, joka oli pidättänyt Johannes Kastajan ja tappanut hänet. (Betlehemin lastenmurhaan syyllistynyt Herodes oli hänen isoisänsä.) Herodekset hallitsivat osia Israelista noin sata vuotta, mutta he olivat vain puoliksi juutalaisia ja erittäin epäsuosittuja juutalaisten silmissä. Jeesus oli juuri palannut Juudesta Galileaan ja pysähtynyt Kaanaan, jonne on **Kapernaumista 38 km:n matka**. **Malaria** oli tuohon aikaan yleistä Galilean järven rannoilla. Lapsilta se usein vei hengen.

Jakeet 46–50

- Mitä hyvää, mitä huonoa sisältyi tämän Herodeksen virkamiehen elämään ennen kuin hänen poikansa sairastui?
- Miksi virkamies ei lähettänyt palvelijaansa Jeesuksen luo, vaan meni itse?
- Muistuta mieleesi jokin paikkakunta, joka on noin 40 km päässä sieltä, missä nyt olet. Miten kauan aikuinen mies kulkee tuon pituista matkaa?
- Mitä luulet isän mieltineen kävellessään tuota pitkää matkaa Kapernaumista Kaanaan?
- Miksi Herodeksen virkamiehen oli ehkä erityisen vaikea pyytää Jeesukselta palvelusta?
- Mieti jotain kertaa, kun Jeesuksen lähestyminen oli sinulle vaikeata – mistä se johtui?
- Miksi Jeesus ei lähtenyt isän mukana Kapernaumiin, vaikka tämä häneltä sitä pyysi (47)?
- Kenestä Jeesus puhuu jakeessa 48? (Puhuiko hän isästä vai eikö puhunut? Perustele vastauksesi.)
- Miksi isä ei näyttänyt reagoivan mitenkään Jeesuksen sanoihin jakeessa 48?
- Mitä pahaa siinä on, että joku tavoittelee ihmettä ja merkkiä voidakseen uskoa?
- Lukekaa jae 50 molemmista käänöksistä. Miten isän usko muuttui Jeesuksen tapaamisen myötä?
- Miksi meidän ihmisten on niin vaikea uskoa pelkkään Jumalan sanaan jo ennen kuin koemme hänen apunsa?
- Muistuta mieleesi se ihminen, josta sinä kaikkein eniten kannat huolta. Kuvittelepa, että Jeesus sanoisi sinulle häntä koskien samat sanat kuin hän sanoi isälle. Mitä hänen sanansa sinulla välittäisivät?

Jakeet 50b-54

- Miettikää, millaiset tunnelmat lapsen äidillä oli ollut sillä aikaa, kun hänen miehensä oli ollut kotoa poissa?
- Miksi äiti lähetti palvelijat kertomaan miehelleen lapsen parantumisesta?
- Miksi parantumisen hetki on kirjoitettu Raamattuun?
- Millaisia muutoksia tämän perheen elämään tuli ehkä parantumisihmeen jälkeen?
- Jos mies jäi yhä Herodekselle töihin, miten hänen asenteensa työhön ja esimieheen muuttui?

Kokoavat kysymykset

- Mitä me opimme uskosta tämän kertomuksen perusteella – mitä se on ja miten se syntyy?
- Miten arvoisitte tämän kertomuksen perusteella sitä väitettä, että Jumala parantaa kaikki sairaat, jotka uskovat parantumiseensa sataprosenttisesti?
- Mitä tämä kertomus opettaa meille Jeesuksen sanasta?
- Mikä ero on sillä, että joku kärsii ilman Jumalan sanaa ja että joku kärsii Jumalan sanassa kiinni riippuen?
- Miksi Jeesus ei käyttänyt voimallista sanaansa silloin, kun hän itse oli kuolemaisillaan?

Ilosanoma: Jeesuksen sanassa on voima siksi, että siitä on maksettu kallis hinta. Kuninkaan virkamiehen poika sai elää. Sen sijaan Jumalan Pojan piti kuolla.

ANTAKAA TOISILLENNE ANTEEKSI

23. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Matt. 18:21–35 (Käsikirja 23–35)

Taustaa: Tässä vertauksessa **kuningas** tarkoittaa Jumalaa, **palvelijat** meitä ihmisiä, **velka** meidän syntejämme ja **vankityrmä** helvettiä. **Yksi talentti** vastaa seitsemäntoista vuoden palkkaa. Koska yksi denaari on yhden päivän palkka, **sata denaaria** vastaa noin kolmen kuukauden palkkaa,

Pietarin kysymys (21)

- Palauta mieleesi pahin vihamiehesi. Montako kertaa sinä jaksat antaa hänelle anteeksi, jos hän tekee sinulle saman ilkeän tempun yhä uudelleen?
- Miten me yleensä puolustaudumme, kun emme tahdo antaa toiselle ihmiselle hänen syntejään anteeksi?

Vertaus

- Jos yksi talentti on 17 vuoden palkka, niin kuinka suurta summaa nykyrahassa vastaa 10000 talenttia (23–24)?
- Miten ihmeessä yksi ihminen on voinut pistää menemään tuollaisen rahasumman?
- Mitä mieltä olet kuninkaan langettamasta tuomiosta: onko se oikeudenmukainen? Perustele vastauksesi. (25)
- Miksi palvelija ei pyydä velkaansa kuninkaalta anteeksi (26)?
- Millä tavalla palvelija ehkä arvelee voivansa hankkia tuon suunnattoman suuren summan, jotta voisi maksaa velkansa takaisin (26)?
- Mieltikää eri syitä, miksi velan anteeksi saaminen ei tehnyt palvelijaa iloiseksi ja kiitolliseksi (27–28)?
- Miten pitkän ajan vaatii kolmen kuukauden palkkasumman säästäminen (29)?
- Mitä ensimmäiselle palvelijalle olisi pitänyt tapahtua, että hän olisi voinut antaa toverinsa velan anteeksi (30)?
- Millainen tulevaisuus armotonta palvelijaa odotti (34)?

Vertauksen sovellutus

- Mikä yhteistä synnillä on velan kanssa?
- Kuvitellaanpa, että olet velkaantunut Jumalalle jokaisesta valheesta satasen, jokaisesta likaisesta mielikuvasta pari sataa, lähimmäisesi vihaamisesta kymmenen tuhatta vuodessa jne.. Paljonko arvelet olevasi tässä vaiheessa synneistäsi hänelle ”velkaa”?
- Mitä sen ihmisen uskossa on vikana, joka sanoo Jumalalle samat sanat kuin vertauksen palvelija isännälleen (26)?
- Miten voimme soveltaa jakeen 35 nykyaikaan?

Yhteenveto

- Tarkoittaako armoton palvelija mielestäsi uskovaan kristittyä vai sellaista ihmistä, joka ei usko? Perustele vastauksesi.
- Mikä ero on näiden kahden ihmisen tilanteessa: sen joka ei tahdo antaa anteeksi lähimmäiselleen, ja se, joka kyllä tahtoi, mutta ei pysty siihen?
- Miten anteeksi antamaton sydän voi tämän vertauksen mukaan muuttua anteeksiantavaksi (32–33)?
- Jeesus rukoili niidenkin puolesta, jotka naulitsivat hänet ristille. Miksi häntä sitten rangaistiin kuten vertauksen armotonta palvelijaa (34–35)?

Ilosanoma: Jeesus vaihtoi paikkaa meidän velkaantuneiden palvelijoidensa kanssa. Hän maksoi velkamme ja koko ihmiskunnan velan viimeistä ropoa myöten. Valuutta, millä syntivelkamme kuitattiin maksetuksi, ei ollut kulta eikä hopea, vaan Jeesuksen pyhä ja kallis veri (1. Piet. 1:18–19).

KAHDEN VALTAKUNNAN KANSALAISENA 24. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Matt. 22:15–22

Taustaa: Fariseukset olivat isänmaan ystäviä, kun taas **herodilaiset** kannattivat valtaapitäviä roomalaisia ja heidän vasallikuningastaan Herodesta. Yleensä nämä kaksi ryhmää olivat tukkanuottasilla keskenään. Nyt fariseukset kuitenkin pyysivät herodilaisilta apua Jeesuksen selättämiseen. Juutalaisten oli maksettava **veroja roomalaisille**. Verotuloilla rakennettiin teitä ja siltoja, mutta osa niistä saattoi mennä myös epäjumalanpalvelukseen. Siksi verojen maksaminen oli fariseuksille vaikeaa. Herodilaiset sen sijaan hyväksyivät asian mukisematta.

Jakeet 15–16

- Miksi kysymys veroista nostattaa tunteita jokaisessa yhteiskunnassa?
- Mieti, miten sinä itse suhtaudut verojen maksamiseen?
- Miksi fariseukset eivät menneet kysymään asiaa Jeesukselta, vaan lähettivät opetuslapsensa asialle?
- Mikä saattoi olla Herodeksen kannattajien motiivi, kun he tulivat mukaan tähän projektiin?
- Mitä fariseusten opetuslapset ja herodilaiset luulivat voittavansa imartelullaan?
- Miksi kyselijät valitsivat juuri jakeessa 16 mainitut asiat imartelunsa perusteeksi?
- Minkä verran luulette imartelun hämänneen paikalla olijoita, siis kansaa ja opetuslapsia?

Jae 17

- Missä tässä kysymyksessä oli se ansa? Toisin sanoen: kuka olisi suuttunut, jos Jeesus olisi vastannut kysymykseen myöntävästi?
- Kuka olisi suuttunut, jos Jeesus olisi vastannut kysymykseen kieltävästi?
- Mitä seurauksia siitä olisi tullut Jeesukselle, jos hän olisi vastannut kysymykseen joko kieltävästi tai myöntävästi?

Jakeet 18–21a

- Mitä ajattelette siitä tavasta, millä Jeesus aloitti vastauksensa jakeessa 18?
- Miten kysyjät ehkä kokivat Jeesuksen tyrmäyksen?
- Jeesus tiesi varsin hyvin, että jokaisessa denaarissa oli keisari Tiberiuksen kuva. Miksi hän siis käski fariseusten näyttämään kolikkoa ja kysyi vielä varmuuden vuoksi, kuka siihen oli kuvattu?

Jae 21b

- Mitä Jeesus tarkoitti vastauksellaan jakeessa 21b?
- Kysymyksen esittäjien mietittäväksi jäi, mitkä asiat kuuluvat keisarin päätösvaltaan, mitkä Jumalan päätösvaltaan. Kumman hallintavaltaan kuuluivat siis verot?
- Saako kristitty mielestäsi jossakin tapauksessa kiertää veroja? Miksi saa, miksi ei saa?
- Mitä jae 21 sanoo esimerkiksi harmaasta taloudesta ja pummilla matkustamisesta?
- Jokainen ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Mitä valoa tämä seikka tuo Jeesuksen sanoihin?
- Mietitään yhdessä, mitä meidän kristittyjen pitää tehdä, jos Jumalan laki ja maan laki ovat ristiriidassa keskenään? (Voiko kristitty osallistua virkansa puolesta abortin suorittamiseen, voiko hän vihkiä homoparin jne.?)

Jae 22

- Miksei kukaan väittänyt Jeesusta vastaan?
- Mitä nimenomaista asiaa vastustajat hämmästyivät?
- Minkä kuvan saatte Jeesuksesta tämän tekstin perusteella?

Ilosanoma: Jeesus on näkymättömän Jumalan kuva (Kol. 1:15). Hän alistui lain alle tullessaan ihmiseksi. Hän antoi aina Jumalalle mikä Jumalan on: uskon ja palvonnan. Silti hänet tuomittiin kuolemaan meidän sijaisnamme – koska me emme ole antaneet keisarille mikä keisarin on ja Jumalalle mikä Jumalan on.

KUOLEMASTA ELÄMÄÄN

25. sunnuntai helluntaista (1. vsk.): Matt. 9:18–26

Taustaa: Markuksen evankeliumissa tekstimme kaksi tapausta kerrotaan tarkemmin. Markus kertoo, että synagogan esimiehen nimi oli Jairos, tyttö oli hänen ainoa lapsensa ja hän oli 12 vuotta vanha. Huomatkaa, että kaksi Vanhan testamentin profettaa, Elia ja Elisa, olivat herättäneet kuolleen lapsen henkiin.

Jakeet 18–19

- Mietitään, mitä Jairosen perheelle oli tapahtunut ennen tätä päivää. Millaista oli ehkä ollut miehen elämä, jolla ei ollut yhtään poikaa, vaan vain yksi tytär?
- Mitä yleensä tapahtuu, jos syntyvällä lapsella on vanhempien mielestä ”väärä” sukupuoli?
- Markuksesta näemme, että tyttö oli sairastanut jonkin aikaa. Miettikää, mitä tuo isä oli joutunut kokemaan ainoan lapsensa sairauden aikana.
- Synagogan esimiehet eivät yleensä veljeilleet Jeesuksen kanssa. Mistä se on osoitusta, että Jairos kuitenkin päätti tulla hakemaan häneltä apua?
- Mitä ajattelette isän käytöksestä Jeesuksen edessä? (Jos teiltä olisi puoli tuntia sitten kuollut rakkain ihminen, millaisessa tilassa te nyt olisitte?)
- Miksi äiti ei tullut mukaan pyytämään apua Jeesukselta?
- Kukaan muu ei uskonut tässä vaiheessa, että Jeesus voisi herättää kuolleita henkiin. Mistä synagogan esimies oli saanut tuollaisen uskon?
- Mitä opetuslapset ja kansanjoukko ehkä olettivat Jeesuksen vastaavan Jairosen pyyntöön?
- Millä mielellä synagogan esimies kulki Jeesuksen vierellä kohti kotiaan?
- Mitkä olivat ehkä opetuslasten tunnelmat tuon kävelyn aikana?

Jakeet 20–22. Mooseksen lain mukaan nainen on verenvuodon aikana kultillisesti saastainen. Häneen ei saa koskea, eikä hän saa mennä siinä tilassa temppeliin (3. Moos. 15). Uuden liiton aikana nämä kulttilait eivät ole enää voimassa.

- Kuvitelkaa tämän naisen elämää viimeisen 12 vuoden aikana. Mitä kaikkia seurauksia verenvuodosta tuli hänen elämäänsä?
- Vertaa, millaista elämää oli eletty viimeiset 12 vuotta a) Jairosen kotona ja b) naisen kotona.
- Millaista oli ehkä ollut verenvuotoon sairastuneen naisen vanhempien elämä?
- Miksi nainen ei pyytänyt Jeesukselta apua, vaan aikoi vain koskea hänen vaatteisiinsa?
- Mitä yhteistä oli verenvuotoa sairastavan naisen ja synagogan esimiehen uskossa (19,21)?
- Millaista meidän elämämme olisi, jos meillä olisi sama usko kuin noilla kahdella?
- Mitä ajattelette niistä sanoista, jotka Jeesus sanoo naiselle? Huomatkaa että ”parantaa” ja ”pelastaa” ovat kreikan kielessä sama verbi.
- Jeesus on kutsunut sinut tähän raamattupiiriin voidakseen sanoa sinulle jakeen 22 sanat. Mitä ne merkitsevät sinulle nykyisessä elämäntilanteessasi?
- Voiko jakeen 22 tulkita mielestänne niin, että Jumala haluaa parantaa kaikkien sairaudet, jotka vain uskovat kyllin lujasti. Miksi voi, miksi ei voi?

Jakeet 23–26

- Mitä naisen parantuminen vaikutti ehkä synagogan esimieheen?
- Jeesus keskeytti hautajaisvalmistelut Jairosen talossa. Mitä hän tarkoitti sanoillaan jakeessa 24?
- Mistä on osoitusta se, että ihmiset nauroivat Jeesuksen sanoille?
- Mitä yhteistä on kuoleamalla unen kanssa?
- Miksi Jeesus ei halunnut herättää tyttöä kuolleista kaikkien nähden?
- Yleensä ruumiiseen ei koskettu, koska siitäkin tultiin kultillisesti saastaiseksi. Miksi Jeesus tahtoi herättää tytön henkiin nimenomaan tarttumalla hänen käteensä?
- Miten tekstimme kahden naisen elämä ehkä muuttui tämän tapauksen seurauksena.

Ilosanoma: Kukaan ei ojentanut Jeesukselle kättään, kun hän teki kuolemaa. Taivaallinen Isä ei lohduttanut häntä sanomalla: ”Poikani, ole turvallisella mielellä.” Ei, ristillä riippuessaan Jeesus oli jopa Jumalankin hylkäämä – meidän syntiemme ja saastaisuutemme tähden.

VALVOKAA!

Valvomisen sunnuntai (1. vsk.): Matt. 25:1–13

Taustaa: Mitä ”öljy” tarkoittaa tässä vertauksessa, se voidaan tulkita kolmella eri tavalla: A. Ölly tarkoittaa Pyhää Henkeä. B. Se tarkoittaa uskoa Jeesukseen. C. Se tarkoittaa Raamattua. Sulhanen tarkoittaa Jeesusta ja häätjuhla taivasta, minne päästään Jeesuksen toisen tulemisen jälkeen.

Johdantokysymys

- Millainen on mielestänne valvova kristitty?

Vertaus

- Morsiusneitojen nimenomainen tehtävä oli valaista sulhasen tietä pimeyden keskellä. Koska kelloja ei ollut olemassa, viivytykset kuuluivat asiaan. Miksi tyhmit morsiusneidot eivät pitäneet huolta siitä, että heillä olisi ollut tarpeeksi öljyä, tapahtui mitä tahansa?
- Mitä tiedostettuja ja tiedostamattomia motiiveja voi olla ihmisellä, joka ei välitä, onnistuvatko ystävän häät vai me-nevätkö ne pieleen?
- Mitä eroa oli viisaisten ja tyhmien suhtautumisessa sulhaseen – miettikää eri vaihtoehtoja?
- Mitä osoittaa se, etteivät viisaatkaan morsiusneidot pysyneet valveilla keskiyöhön asti (5–7)?
- Mitä ajattelette siitä, etteivät viisaat morsiusneidot antaneet öljyään tyhmille (8–10)?
- Sulhanen oli varmasti tavannut kaikki morsiusneidot ennenkin. Miksi hän kuitenkin sanoi tyhmille, ettei hän tuntenut heitä (11–12)?

Vertauksen tulkinta

- Keitä Jeesus tarkoitti viisailla morsiusneidoilla?
- Keitä Jeesus tarkoitti tyhmillä morsiusneidoilla?
- Miten Jeesuksen tuloon pitää valmistautua A, B ja C tulkinnan mukaan? (Ks. ”Taustaa”)
- Mikä ero on sen kristityn uskossa, joka on valmistautunut Jeesuksen tuloon verrattuna sen kristityn uskoon, joka ei siihen ole valmistautunut?
- Oletko sinä omasta mielestäsi valmistautunut Jeesuksen tuloa varten?
- Mitä Jeesus tahtoo opettaa meille sanoessaan vertauksessaan, että kaikki kymmenen morsiusneitoa nukahtivat kesken odotuksen (5,13)?
- Milloin ja miten Jeesus oppii tuntemaan omansa (12)?
- Millaisessa tilanteessa ihminen oppii antamaan arvoa taivaan häätjuhalle?
- Mitä jae 13 sanoo sinulle henkilökohtaisesti?

Ilosanoma: Me emme voi oppia tuntemaan toista ihmistä, jollei hän paljasta meille pahimpia puoliaan. Jeesus ei sanan varsinaisessa merkityksessä opi tuntemaan meitä, jollemme me kerro hänelle syntejämmä ja pyydä niitä hänen ristinkuolemansa tähden anteeksi.

KRISTUS, KAIKKEUDEN HERRA

Tuomiosunnuntai: Matt. 25:31–46

Taustaa: Tämän vertauksen tulkinnassa on aikojen saatossa esiintynyt kolme vaihtoehtoa: vähimmät veljet tarkoittavat (A) kärsiviä kristittyjä, (B) kärsiviä juutalaisia, (C) kaikkia kärsiviä ihmisiä maan päällä.

1. Mikä viimeisen tuomion vertauksessa on mielestäsi erityisen pelottavaa?
 - Mikä siinä (mahdollisesti) on lohdullista?
2. Mitä tämä vertaus opettaa meille helvetistä ja taivaasta (34, 41, 46)?
 - Millaisten ihmisten pitäisi tavallisella maalaisjärjellä ajateltuna joutua helvettiin?
 - Mikä on se synty, joka tämän vertauksen mukaan vie ihmisen helvettiin?
 - Mitä tapahtuu, jos helvetistä ja taivaasta vaietaan julistuksessa?
3. Vähimpiä veljiä esiintyy tässä vertauksessa kuusi eri ryhmää. Montaako niistä ryhmistä sinä itse olet joskus auttanut?
 - Mitä näistä ihmisryhmistä on sinun mielestäsi kaikkein vaikeinta auttaa?
4. Miksi meidän on vaikea nähdä Jeesus nälkäisessä, janoisessa, kodittomassa, alastomassa, sairaassa ihmisessä ja (etenkin!) vangissa?
 - Mitä tämä vertaus puhuu meille maahamme tulevista pakolaisista?
 - Minkä verran sinun seurakuntasi tai kristillinen viiteryhmäsi panostaa näiden kuuden ryhmän auttamiseen?
5. Miten ”vuohet” ehkä puolustelivat käytöstään: miksi he eivät olleet auttaneet näitä kuutta ihmisryhmää?
 - ”Vuohet” hämmästyivät vilpittömästi tuomiotaan. Miksi he olivat luulleet sen olevan toisenlainen kuin se oli (44)?
 - Jos ”vuohet” olivat joskus antaneet rahaa köyhien auttamiseen, miksi sitä ei otettu huomioon tuomion päivänä?
6. Miksi ”lampaatkin” hämmästyivät kuninkaan sanoja (38–39)?
 - Mistä ”lampaat” olivat saaneet voiman rakastaa sellaisiakin ihmisiä, jotka eivät ehkä olleet kovin rakastettavia?
 - Jos ”lampaat” joskus laiminlyöneet jonkun kärsivän auttamista, miksi sitä ei otettu huomioon tuomion päivänä?
7. Mikä alussa mainituista kolmesta tulkinnasta on mielestäsi oikea?
 - Mitä seurauksia tulee käytökseemme sen mukaan, mitä tulkintaa pidämme oikeana?
8. Vertaus viimeisestä tuomiosta näyttää puhuvan vain teoista. Missä kohtaa kuitenkin usko tulee kuvaan mukaan? (Minkä perusteella ihmiset on alun perin jaettu vuohiin ja lampaisiin?)
9. Kristillinen kirkko on viimeisen 2000 vuoden aikana auttanut näitä kuutta kärsivien ryhmää enemmän kuin kukaan muu. Mistä se voisi johtua?
10. Milloin Jeesus itse koki vähimpien veljiensä kohtalon? Milloin hän oli nälkäinen, janoinen, koditon, alaston, sairas ja vangittu?
 - Miksi Jeesukselle luettiin sama tuomio kuin vuohille jakeessa 41?

Ilosanoma: Koko maailmanhistoriassa on vain kaksi tärkeää oikeudenkäyntiä: Jeesuksen tuomio ja viimeinen tuomio. Jokainen meistä joutuu vastaamaan laiminlyönneistään vähäisimpiä veljiä kohtaan jommallakummalla kerralla. Jos uskot, että syntisi on tuomittu jo Jeesuksen oikeudenkäynnin yhteydessä, niin saat myös olla varma, että sinut julistetaan syyttömäksi viimeisenä päivänä.